

DE HEILIGE STAD OF HET NIEUW JERUZALEM,

HAAR GODDELIJK LICHT, MUREN, POORTEN EN
ENGELN, HAAR PLAATS, LENGTE EN BREEDTE, DE
GOUDEN RIETSTOK, EN DE HEERLIJCHHEID, WAARMEE
ALLES VERVULD IS, HET AANTAL HARER INWONERS,
DE BOOM EN HET WATER DES LEVENS, WAARDOOR
DIE INWONERS WORDEN ONDERHOUDEN.

**Zeer heerlijke dingen worden van u gesproken, o stad Gods, Ps. 87: 3.
De Naam der stad zal van dien dag zal zijn: De HEERE IS ALDAAR, Ezech. 48:
35.**

Geschreven door:

JOHN BUNYAN

STICHTING GIHONBRON,
MIDDELBURG
2017

Opdracht aan vierderlei lezers.

1. AAN DE GODZALIGE LEZER.

Vriend! Hoewel de kinderen dezer wereld, wanneer zij dit boek zien, niet alleen de schouders ophalen, maar ook spottend het gelaat afwenden zullen, omdat zulk een onbeduidend en verachtelijk mens als ik ben, mij in durf laten met, en een beschrijving geven van iets zo onzeker als het Jeruzalem daarboven, - vergeet u toch niet, dat "God het dwaze der wereld heeft uitverkoren, opdat Hij de wijzen beschamen zou; en het zwakke der wereld heeft uitverkoren, opdat Hij het sterke beschamen zou", I Cor. 1: 27, 28. Bedenk ook, dat het vanouds Zijn welbehagen geweest is, "deze dingen voor de wijzen en verstandigen te verbergen, en dezelve de kinderkens te openbaren", Matth. 11:25; 21:15, 16. Ik zeg u, dat het Woord en de Geest van God op zichzelf voldoende zijn, om onafhankelijk van die afgod - menselijke wetenschap en wijsheid - "alle dingen, ook de diepten Gods te onderzoeken", 1 Cor. 2:10.

De eerste aanleiding, om over dit onderwerp te schrijven, was de volgende omstandigheid: Op zekeren eersten dag der week was ik met mijn broeders in ons vertrek samen en verwachtten zij, dat ik, als naar gewoonte, iets uit het Woord zou spreken ter wederzijdse opbeuring.

Het was mijn beurt om te spreken, maar ik gevoelde mij zo ledig, zo geesteloos en zo dor, dat ik mij niet in staat rekende, ook maar vijf woorden van waarheid, leven en ervaring tot hen te richten. Eindelijk sloeg ik mijn oog op deze profetie, en na een ogenblik peinzend, ontdekte ik iets van die jaspis, in welks glans de heilige stad blonk. Omdat ik dus een flauwe lichtstraal had opgevangen en begeerde verder in te zien, zond ik zuchtende mijn bede om een zegen tot de Heere Jezus op; Hij verhoorde mij ogenblikkelijk en hielp mij, mijn broederen het brood voorzetten, zodat wij allen aten en verzadigd werden. En zie, terwijl ik liet brood uitdeelde, vermenigvuldigde het onder mijn hand en de brokken, die er na ons maal nog overschoten, heb ik verzameld, en bied ik u in deze mand aan. Ik zette mij namelijk tot een nauwkeuriger onderzoek, onder veel gebed, nu eens voortgaande, dan weer ophoudende, en vervolgens weer voortgaande, en zo kwam ik eindelijk klaar.

Maar toch, ondanks al mijn moeite en arbeid in deze, verwacht ik niet, noch kan ik verwachten, dat elk Godzalig hart in ieder opzicht de waarheid en uitnemendheid van mijn onderwerp zal gevoelen; ook moet niemand menen, dat ik de heilige stad door en door gezien heb, daar veel meer nog achter de voorhang is verborgen, dan ik heb mogen verstaan. Helaas! ik moet dit zeggen: ik heb een weinig honig opgevangen om mijn lezers enigszins te verkwikken, maar ik twijfel niet, of binnenkort zal meer van de heerlijkheid, liefelijkheid en uitnemendheid dier stad door anderen ontvouwd worden. Geschiedt dit niet door 's Heeren dienaren, dan toch door Hem zelf, die deze stad gebouwd en haar hare plaats heeft aangewezen.

Indien evenwel een heilige, die dit leest niets anders dan woorden vindt, dan herinner ik er aan, dat het menigmaal even zo gaat bij het lezen van Gods eigen Woord; ik bid dezulken, dat zij met welwillendheid lezen, met toegevendheid oordelen en niet wanen, een ledig geschrijf voor zich te hebben, omdat zij er voor het ogenblik niets in vinden. Misschien noemt u een plaats "een ledige dop", terwijl anderen daarin een goed en welsmakend voedsel vinden, ja voor hen is ze wellicht een ware verkwikking. u weet bij ervaring, dat hetgeen de een koud laat, de ander werkelijk koesteren kan. Kinderen hebben liever melk dan vlees, hoewel vlees goed verteert bij ouderen van jaren. Wat u dus niets goeds brengt, laat dat liggen, en neem de melk en het voedsel, dat u op andere bladzijden vindt.

2. AAN DE GELEERDE LEZER.

Mijnheer! Ik onderstel dat gij, dit geschrift lezende, mij om twee dingen zult berispen ten eerste, omdat ik mijn onderwerp niet met groter zuiverheid van taal en schoonheid van voorstelling heb behandeld; en ten tweede, omdat ik geen wolk van aanhalingen uit de schriften van geleerden hebt gebruikt, noch tussen mijn eigen woorden, noch als kanttekening.

Wat het eerste aangaat, het onderwerp is inderdaad verheven en uitnemend heerlijk, en ik ben gering en zwak; er is een vollediger en dieper behandeling van dit onderwerp nodig dan ik heb kunnen geven. Doch bedenkende, dat de Heere niet op de uiterlijke schijn maar op het hart let, ook geen hoogvliegende woorden der ijdelheid, maar de zuivere, oevervalste waarheid acht, en bovendien indachtig, dat het penninkske der weduwe, omdat het alles was dat zij had in 's Heeren ogen meer waarde had dan een gedeelte van der rijken overvloed, wellicht het minste gedeelte, dat zij geven konden, - zo hoop ik, dat mijn penninkske alles wat ik bezit, moge aangenomen en door de Heere als veel gerekend worden. Daarenboven bevatten eenvoudige, verstaanbare woorden vaak de kern der zaak, terwijl geleerde en hoge uitdrukkingen dikwijls niets zijn dan een slaan in de lucht. Wie tot de zwakken spreekt, wordt ook door de wijzeren verstaan; maar wie zich beijvert hoog te vliegen, wordt niet alleen slechts door weinigen begrepen, maar menigmaal zelfs noch door zichzelf noch door iemand anders.

In de tweede plaats: Waarom u mijn geschrift te arm vindt aan aanhalingen van geleerde mannen is, omdat ik óf hun woorden niet gelezen óf ze niet onthouden heb; indien ik de Bijbel niet gelezen had, zo zou ik bijna niets weten, en dit werk zeker niet geschreven hebben.

Eindelijk vind ik zulk een geest van afgoderij in de geleerdheid dezer wereld, en in de wijsheid des vleses, en Gods eer er zo weinig door verheerlijkt, dat ik er geen gebruik van zou durven maken, al stond ze ook geheel te mijner beschikking, opdat niet de genade en de gaven, die God mij geschonken heeft, aan de wijsheid. dezer wereld in plaats van aan het licht van Gods Woord, werden toegeschreven. Daarom wil ik van haar geen draad, zelfs geen schoenriem nemen, opdat men niet zegge: "Ik heb Abraham rijk gemaakt", Gen. 14:23.

Wat u vindt overeenkomstig de Schrift, neem dat, al wijkt het ook van de opinie veler schrijvers af; wat u ontmoet in tegenspraak met Gods Woord, verwerp dat, ofschoon ook alle mensen het goedkeurden.

Verder, waar u overeenkomst vindt tussen de Schrift en de geleerde wereld, geloof daar omwille der autoriteit van Gods Woord. Ik eer de Godzaligen als Christenen, maar ik schat de Bijbel boven hen, en zolang ik die schat bezit, acht ik mij gelukkiger dan wanneer ik eigenaar ware van de bibliotheken van twee hogescholen. Bovendien: ik drink water liefst uit mijn eigen regenbak; wat God mij leert door het onderwijs van Zijn Geest en Woord, dat durf ik onbeschroomd verkondigen. Al ben ik dus ook verstoken van de wijsheid der geleerde wereld, toch heb ik de Heilige Schriften; met haren inhoud tevreden, heb ik u dezelve voorgesteld:

Ik bid u, lees en neem wat u het meest behaagt;

Een ander vindt nog veel, dat u in 't eerst niet zaagt.

3. AAN DE TWISTZIEKE LEZER,

Vriend! op welke wijze u ook aan dit boek gekomen zijt, ik verzeker u, dat u mij onder het schrijven het minst voor de geest waart; kreeg u, dat ik dit boek even weinig voor u bestemd heb, als de goudsmid zijn juwelen en ringen voor een zwijn. Leer dus verstand en verlaat uw dwaasheid, wees wijs en leg dit boek ter zijde Matth. 7:6.

4. AAN DE MOEDER DER HOERERIEN.

Mijn vierde woord is gericht tot u, meesteres der koninkrijken zeer bevallige hoer, meesteres der toverijen en der afgrijzing op aarde¹. Ik veronderstel, dat gij in dit werk niets zult vinden wat uw wulps oog behagen kan of uw wellustig gehemelte strelen. Wel is hier brood, melk en vlees, maar verf om uw gerimpeld gelaat te blanketten, of krukken om een waggelend, wankelend, krachteloos Rome te stutten zoekt gij hier vergeefs; veeleer vindt gij hier een zeker voorteken van een plotselinge en vreselijke val, en van de verheerlijking dier heilige moeder, wier reinheid gij veracht, omdat zij uw schaamteloos ontuchtig leven bestraft en veroordeelt. Daarom zult gij dit wel reken, maar niet smaken; ik weet dat uw wulps oog en de kinderen uwer zonden, die gij met de wijn uwer hoererie hebt dronken gemaakt, op het gezicht van dezen eenvoudige dis, zeggen zullen: "des Heeren tafel is verachtelijk", en dat gij "de wijnranken aan uw neus zult steken", Mal. 1:12, 13; Ezech. 8:17. "Doch de wijsheid is gerechtvaardigd geworden van haar kinderen", Matth. 11:19, "De jonkvrouw, de dochter van Sion, veracht u, zij bespot u, de jonkvrouw van Jeruzalem schudt het hoofd achter u", Jes. 37 22; ja haar God heeft Zijn hand geslagen, om uw gierigheid, die gij bedreven hebt, en om uw bloed die in het midden van u geweest zijn, Ezech. 22:7, enz. "Verblijdt u met Jeruzalem, en verheugt u over haar, al haar liefhebbers, wees vrolijk over haar met vreugde, gij allen, die over haar zijt treurig geweest!. Opdat gij moogt zuigen, en verzadigd worden van de borsten harer vertroosting; opdat gij moogt uitzuigen, en u verlusten met de glans harer heerlijkheid", Jes. 66: 10, 11.

JOHN BUNYAN.

¹ Nah. 3:4

DE HEILIGE STAD OF HET NIEUW JERUZALEM.
OPENBARING 21: 10-27; 22: 1-4.

10. En hij voerde mij weg in den geest op een groten en hogen berg, en hij toonde mij de grote stad, het heilige Jeruzalem, nederdalende uit den hemel, van God. 11. En zij had de heerlijkheid Gods, en haar licht was den allerkostelijksten steen gelijk, namelijk als den steen jaspis, blinkende gelijk kristal; 12. En had een groten en hogen muur, en had twaalf poorten, en in de poorten twaalf engelen, en namen daarop geschreven, welke zijn de namen der twaalf geslachten der kinderen Israëls. 13. Van het oosten waren drie poorten, van het noorden drie poorten, van het zuiden drie poorten, van het westen drie poorten. 14. En de muur der stad had twaalf fundamenten, en in dezelve de namen der twaalf apostelen des Lams. 15. En hij die met mij sprak, had een gouden rietstok, opdat hij de stad zou meten, en haar poorten, en haar muur. 16. En de stad lag vierkant, en haar lengte was zo groot als haar breedte. En hij mat de stad met den rietstok op twaalfduizend stadiën; de lengte en de breedte en de hoogte derzelve waren evengelijk. 17. En hij mat haar muur op honderd vier en veertig ellen, naar de maat eens mensen, welke des engels was. 18. En het gebouw van haar muur was jaspis; en de stad was zuiver goud, zijnde zuiver glas gelijk. 19. En de fundamenten van den muur der stad waren met allerlei kostelijk gesteente versierd. Het eerste fundament was jaspis, het tweede saffier, het derde chalcedon, het vierde smaragd, 20. Het vijfde sardonyx, het zesde sardis, het zevende chrysoliet, het achtste beril, het negende topaas, het tiende chrysopraas, het elfde hyacint, het twaalfde amethyst. 21. En de twaalf poorten waren twaalf parelen, een iegelijke poort was elk uit één parel; en de straat der stad was zuiver goud, gelijk doorluchtig glas. 22. En ik zag geen tempel in dezelve; want de Heere, de almachtige God, is haar Tempel, en het Lam. 23. En de stad behoeft de zon en de maan niet, dat zij in dezelve zouden schijnen; want de heerlijkheid Gods heeft haar verlicht, en het Lam is haar Kaars. 24. En de volken die zalig worden, zullen in haar licht wandelen; en de koningen der aarde brengen hun heerlijkheid en eer in dezelve. 25. En haar poorten zullen niet gesloten worden des daags; want aldaar zal geen nacht zijn. 26. En zij zullen de heerlijkheid en de eer der volken daarin brengen. 27. En in haar zal niet inkomen iets dat ontreinigt en gruwelijkheid doet en leugen spreekt; maar die geschreven zijn in het boek des levens des Lams.

Openbaring 22. 1. En hij toonde mij een zuivere rivier van het water des levens, klaar als kristal, voortkomende uit den troon Gods en des Lams. 2. In het midden van haar straat en op de ene en de andere zijde der rivier was de Boom des levens, voortbrengende twaalf vruchten, van maand tot maand gevende Zijn vrucht; en de bladeren des Booms waren tot genezing der heidenen. 3. En geen vervloeking zal er meer tegen iemand zijn; en de troon Gods en des Lams zal daarin zijn, en Zijn dienstknechten zullen Hem dienen, 4. En zullen Zijn aangezicht zien, en Zijn Naam zal op hun voorhoofden zijn.

Bij de behandeling dezer verborgenheid zal ik niets beweren waar ik niets zie, en evenmin iets achterhouden van hetgeen ik tot mijn onderwerp meen te moeten rekenen; slechts moet gij geen al te uitvoerig betoog van mij verwachten, hoewel ik trachten wil in weinig woorden, veel te zeggen, voor zover mijn bekwaamheden en mijn verstand, met 's Heeren hulp, daartoe in staat zijn.

In de aangehaalde beschrijving der heilige stad vinden wij deze vijf hoofdpunten behandeld:

1. Een algemeen gezicht op de stad.
2. Een bijzondere opnoeming van de insluiting, de poorten en de naam der stad.
3. De heerlijkheid van dat alles.
4. Aantal en eigenschappen der inwoners.
5. Op welke wijze de inwoners voortdurend met leven, vrede, gemak, rust en liefelijkheid verzadigd worden.

Omtrent al die hoofdpunten wens ik iets te zeggen, ten einde alles in zijn ware licht te stellen.

Allereerst moet ik echter met een enkel woord aanwijzen, waarom Johannes juist de persoon was, die een gezicht op deze heilige stad kon ontvangen; zelf deelt hij ons mee, hoe hem dit mogelijk gemaakt werd, namelijk in vers 10, *En hij voerde mij weg in de Geest op een groten en hogen berg, en hij toonde mij de grote stad, het heilige Jeruzalem, nederdalende uit de hemel van God.*

Om de heiligen man in staat te stellen, dit grote en heerlijke gezicht te aanschouwen, voerde hem de engel, die met deze zending belast was, "weg in de Geest". Wanneer Johannes zegt: "Hij voerde mij weg in de Geest," dan bedoelt, dat hij als het ware in de Geest verplaatst, zijn ziel met de Geest geheel vervuld werd. Wij zien daaruit, dat de gewone sfeer, waarin onze geest verkeert, te ver beneden die hemelse heerlijkheid ligt, om zulke bovennatuurlijke dingen te verstaan. Wie een grote mate van de Geest heeft, onderscheidt veel van de dingen Gods; wie een geringe mate bezit, onderscheidt slechts weinig: "En ik, broeders! kon tot u niet spreken als tot geestelijken maar als tot vleselijken, als tot jonge kinderen in Christus. Ik heb u met melk gevoed, en niet met vaste spijs, want gij vermocht toen nog niet; ja gij vermoogt ook nu nog niet", 1 Cor. 3:2.

"En hij voerde mij weg in de Geest." zo was het ook met de heiligen des ouden verbonds, wanneer God hun iets groots wilde vertonen, of iets gewichtigs voor hen te doen had. Toen Ezechiël een gezicht zon verleend worden op deze stad in de tijd der wet, moest hij evenzeer door een grotere mate des Geestes daarvoor geschikt gemaakt worden, Ezech. 40:2. Ook toen Johannes aan de aanvang van de openbaring dezer ganse profetie stond, moest hij eerst in de Geest gebracht worden: "En ik was in de Geest op de dag des Heeren; en ik hoorde achter mij een grote stem als van een bazuin, zeggende, enz." Openb. 1:10, enz. Daaruit blijkt duidelijk, dat wanneer God iemand voor een arbeid bestemt, Hij hem daarvoor ook geschikt maakt. Ezechiël meldt ons, dat, toen God tot hem zeide "Mensenkind, Sta op uw voeten", de Geest in hem kwam en hem op zijn voeten stelde, Ezech. 2: 1, 2.

"En hij voerde mij weg". Zie, een mens moet de Geest in grote mate bezitten, om veel van God en Zijn goedertierenheid te zien; hij moet weggevoerd worden, weggevoerd van de aardse, vleselijke dingen, en ingeleid in de heerlijkheid der hemelse, geestelijke dingen. Wat de Geest doet, doet Hij in het verborgen; de mens, wien God grote dingen wil openbaren, voert Hij weg van de beslommingen dezer wereld, en brengt hem in afzondering, om de dingen ener andere wereld te beschouwen: "Hij verklaarde alles Zijn discipelen in hei bijzonder," Markus 4:34. In het bijzonder, alzo niet in aller tegenwoordigheid, gelijk de Profeet zegt: "Wien zou Hij dan de kennis leren? En wien zou Hij het gehoorde te verstaan geven? De gespeenden van de melk? De afgetrokkenenen van de borsten?" Jes. 28: 9. Dat is ook dé reden, waarom diegene de Heere het best leert verstaan, die persoonlijk het meest met Hem omgaat, Luk. 2:35-

38. Hij, die gehoorzaamt, wanneer God zegt: Kom hoger op, die zal de bruid, de vrouw des Lams zien. Want "die zich afzondert, tracht naar wat begeerlijks; hij vermengt zich in alle bestendige wijsheid" Spr. 18: 1.

"Hij voerde mij weg in de Geest op een groten en hogen berg." Nadat de Ziener ons de gesteldheid, de verrukking zijns geestes heeft medegedeeld, noemt Hij ons ook de stoffelijke plaats, waarheen hij weggevoerd werd; nu hij gans vervuld was met of verplaatst in de Geest, wordt hij ook naar een plaats gebracht, waar hij vrij rond kon zien, zonder door het omringende van zijn gezicht te worden afgetrokken. "Hij voerde mij weg in de Geest op een groten en hogen berg." zo heeft God vanouds gedaan; wilde Hij een Zijner knechten iets groots tonen, dan voerde Hij hem menigmaal op een groten en hogen berg: Mozes bv. moest de Sinai beklimmen, om de afbeelding der hemelse dingen te zien, Ex. 19 3. En om het land Kanaän, het land, dat de vaderen beloofd was, met het goede gebergte Libanon te aanschouwen, moest hij wederom op een berg stijgen, Deut. 32: 49. Daaruit kunnen wij leren, dat de dingen Gods ver zijn van de natuurlijke mens, en dat er tussen ons en die dingen nog zeer veel in ligt; niemand kan ze zien tenzij hij in de Geest weggevoerd en op de hoogte gesteld worde. "... Op een groten en hogen berg." Deze berg betekent alzo de Heere Jezus Christus, op wien de ziel moet geplaatst worden als op een machtigen berg; dan worden zijn ogen met ogenzalf bestreken, en de sterveling ziet zich daarover in staat gesteld, zijn blik boven dé toppen dier alles doordringende verdorvenheid, verzoeking en geestelijke vijanden te verheffen, die als hoge torens, door de boze gebouwd, het gezicht van de dingen Gods voor de ogen onzer ziel verbergen, 2 Cor. 10:5, 6. Daarom heet Christus de Berg van het huis des Heeren, Jes. 2; 2; de Rots der eeuwen, de Rotssteen, die hoger is dan wij. De berg Basan is een berg Gods; de, berg Basan is een bultige berg", Ps. 68:16. Dat is de berg, van waar de Profeet Ezechiël het gezicht der stad ontving Ezech. 40:2. `Op deze Petra zal Ik Mijn gemeente bouwen, en de poorten der hel zullen dezelve niet overweldigen", Matth. 16: 18.

1. ALGEMEEN GEZICHT OP DE STAD.

"En hij voerde mij weg in de Geest op, een groten en hogen berg, en hij toonde mij de grote stad, het hemels Jeruzalem". Nu de Ziener ons gezegd heeft op welke wijze hij bekwaam gemaakt werd, het heerlijke gezicht te aanschouwen, dat komen zou, beschrijft hij ons hetgeen hij zag, namelijk: - de grote stad, het hemelse Jeruzalem.

Jeruzalem betekent in de taal der Schrift: de gemeente, de bruid des Heeren Jezus, en kan algemeen of meer in bijzonderheden beschouwd worden. In algemene zin moet daaronder verstaan worden "al het geslacht in de hemelen en op de aarde", Ef. 3: 15; en als zodanig wordt zij niet genomen in dezen of genen toestand, die in deze wereld haar deel zijn kan, maar eenvoudig als de gemeente; daarom wordt gezegd van elkeen, die op welken tijd ook, van satan tot God bekeerd wordt, dat hij gekomen is tot de berg Sion, en de stad des levenden Gods, tot het hemelse Jeruzalem en de vele duizenden der engelen; tot "de algemene vergadering en de gemeente der eerstgeborenen, die in de hemelen opgeschreven zijn, en tot God, de Rechter over allen, en de geesten der volmaakte rechtvaardigen; en tot de Middelaar des Nieuwen Testaments, Jezus, en het bloed der besprenging", Hebr. 12: 22-24.

Maar behalve in deze algemene zin, wordt Jeruzalem ook bijzonderlijk gebruikt: 1. Ter aanwijzing van de oorspronkelijke of eersten toestand der gemeente; 2. Ter aanduiding van haren geringe en dienstbaren staat; 3. Als voorstelling van haar herstelling in eer en heerlijkheid. Zo is het met Jeruzalem hierbeneden geweest; en aan dezen drievoudige vorm van bestaan beantwoordt ons Evangelisch Jeruzalem, of

de Nieuwtestamentische gemeente. Haar oorsprong ligt in de dagen van Christus en de Apostelen, en komt overeen met Jeruzalem ten tijde van Salomo; haar tweede tijdperk doorleefde en doorleeft zij nog tijdens de heerschappij van de Antichrist, overeenkomstig de verwoesting van Jeruzalem en de wegvoering der Joden in de Babylonische gevangenschap; **haar derde of laatste stadium wordt in onze tekst beschouwd: Dat is het herstellingstijdperk**, gelijk eens de Joden terugkeerden uit de ballingschap om stad en muren en tempel wederom op te bouwen, hetgeen uit het volgende duidelijk zal blijken.

Deze stad is de Evangelische gemeente, terugkerende uit de antichristelijke ballingschap. En niet alleen stelt het Jeruzalem in onzen tekst de gemeente des Heeren in haren eindtoestand voor, maar bovendien:

Ten eerste draagt zij hier de naam van stad, dezelfde naam, waaronder ook de oorspronkelijke gemeente verstaan wordt, Ef. 2:19. Dezen naam verloor zij onder haren afval en hare antichristelijke gevangenschap, want merk hier op, dat zij, zolang de draak, het beest, de vrouw op het scharlakenrode beest, enz. haar beheersen immer onder het beeld ener vrouw voorgesteld wordt, ener vrouw in arbeid, vliedende voor de draak, vluchtende in de woestijn, waar zij in haren geringe, bedrukte staat blijft, tevreden met het onaanzienlijke voedsel der woestijn, totdat haar vijanden eindelijk zullen overwonnen en verdeld worden, Openb. 12 en 13.

De reden, waarom zij in hare ballingschap de naam van stad verloren heeft, is omdat zij hare plaats en hare kracht mist; zij is anderen nagevolgd behalve Christus, en daarom heeft Hij toegelaten, dat haar vijanden haar muren afgebroken en haar wallen geslecht hebben, dat de grote rode draak en het beest met zeven hoofden en tien hoornen in haren wijngaard gedrongen zijn en een grote verwoesting onder haar kinderen hebben aangericht. Haar poorten werden verwoest of gesloten, zodat niemand haar, volgens haar wetten en statuten, kon binnengaan; haar grondwet, de Bijbel zelf, werd mede grovelijk misbruikt en verminkt, ja somtijds verbrand en uitgeroeid. Daarom heeft de Geest Gods haar de naam van stad ontnomen, en haar een vluchtende vrouw geheten, gelijk ik zo even zeide. "En laat, zegt de engel tot Johannes, "het voorhof, uit, dat van buiten de tempel is, en meet dat niet, want het is de heidenen gegeven; en zij zullen de heilige stad vertreden tweeënveertig maanden," Openb. 11:2. "Zij zullen de heilige stad vertreden," dit is al hare stadsrechten, haar forten en versterkingen, haar wetten en privilegiën zullen voor lange tijd ter zijde gesteld en veracht worden, zullen een aanfluiting en een spreekwoord worden onder de volken, zo was het letterlijk toen Jeruzalem door de koning van Babel en zijn goddeloze werktuigen werd verwoest, de muren omgeworpen, de poorten verbrand, de huizen geplunderd, de maagden geschonden, en de kinderen aan de hoeken der straten vermoord werden, 2 Kron. 36:17-21; Jer. 52; Klaag. 1, 2, 3 en 4.

Ten tweede. Ook de eigenschappen, die hier aan de stad worden toegekend, hebben grote betekenis; zij heet "de nieuw en heilige stad," en deze woorden vinden hun verklaring in de volgende "toebereid als een bruid die voor haren man versierd is," Openb. 21:2. De zin daarvan is, dat zij thans in al haar vroegere rechten, privilegiën, enz. is hersteld, zij is nu gereed, versierd, toebereid en met haar oorspronkelijke heerlijkheid bekleed. Let hierop toen zij in haren vernederde toestand verkeerde, heette zij noch een stad, noch een versierde bruid, maar veeleer een beroofde en berooide vrouw, door doornen en distellen gewond en misvormd, Jes. 5:6; 42:22; 32:13, 14. Derhalve is deze stad niets anders dan de gemeente des Heeren, verlost uit haar gevangenschap en teruggekeerd uit haar ballingschap onder de antichrist; en dit blijkt nog duidelijker, wanneer wij:

Ten derde. Geen andere stad vinden, die zou kunnen voorgesteld worden door het Jeruzalem, dat na der Joden terugkeer uit Babel is gebouwd geworden; want alleen deze stad vinden wij in de profeten vermeld als het type van het nieuwe Jeruzalem der Joden; daarom spreekt ook Johannes geen woord van haar, terwijl zij onder de heerschappij van de antichrist verkeert, en beschrijft haar niet, tot op de tijd, dat de antichrist geheel vernietigd zijn zal, gelijk elke opmerkelijke en verstandige lezer zal zien, Openb. 17-20.

Waarom de gemeente eens stad heet. "Hij toonde mij de grote stad," De Heilige Geest stelde Johannes de verheerlijkte gemeente voor als een stad, en niet als iets anders bv. de bruid, een vrouw, een tempel, hoewel Hij ook de naam van vrouw noemt, om ons te beter de betekenis zijner woorden te doen verstaan. De naam "stad" is nu echter de algemene naam, waarmede de gemeente wordt aangewezen, en wel om verschillende redenen.

Ten eerste. Om ons aan te tonen, hoe groot het aantal harer leden zijn zal; de gemeente kan een vrouw, de bruid, een tempel wezen, wanneer hare leden slechts weinige in getal zijn; maar een stad, en die stad met zulk een heerlijkheid opgeluisterd, stelt ons noodzakelijk een zeer grote menigte leden, inwoners of burgers voor, vooral wanneer zij, zoals hier het geval is, een grote stad genoemd wordt. "Hij toonde mij de grote stad,"

Ten tweede. Zij wordt een stad genoemd, en geen bruid noch een tempel, om ons een beeld te geven van de overvloedige verbindingen, die eens tussen haar en de volken en koninkrijken der wereld zullen ontstaan, wanneer iedereen met haar handel wil drijven in genade en leven; om ons een beeld te geven, zeg ik, van de grote vermaardheid, die de stad Gods zich te dien dage, door haar hemelse schatten, onder alle volken, verwerven zal. Zo wordt van Tyrus en Babylon gezegd, dat haar koopwaren door de ganse wereld verspreid werden, en dat uit alle landen koopliden kwamen, om aldaar handel te drijven, Ezech. 27; Openb. 18:2,3. Zo zal in het laatste der dagen ook de stad Gods bloeien; de natiën zullen van verre komen, van Faris, Pul, Lud, Tubal, Javan en de afgelegen eilanden. "Zij zullen komen," zegt de Heere, "uit alle heidenen op paarden, en op wagenen en op rosbaren, en op muilen, en op snelle lopers naar Mijn heiligen berg toe, naar Jeruzalem. ... En het zal geschieden, dat van de ene nieuw maan tot de andere en van de ene Sabbat tot de anderen, alle vlees komen zal om aan te bidden voor Mijn aangezicht, zegt de Heere," Jes. 66:19-23. Helaas! zolang de gemeente slechts met een vrouw, of een tempel kan vergeleken worden, zolang ontbeert zij die schoonheid, die beminlijkheid en heerlijkheid, welke haar bruidschat worden zodra zij weer de naam van stad verdient. Zijn goedertierenheid maakt Hij wonderlijk aan ons, wanneer Hij ons voert in een vaste stad," Ps. 31:22. Gij weet, dat in steden de schatten, de schoonheid en de heerlijkheid der koninkrijken verzameld zijn, en wie naar al die begeerlijke dingen verlangt, trekt in een stad. "Uit Sion, de volkomenheid der schoonheid, verschijnt God blinkende", Ps. 50:2.

Ten derde. De naam "stad" wordt boven "vrouw" of "tempel" verkozen, om aan te duiden hoe veilig en zeker hare inwoners binnen hare muren wonen. "Te dien dage zal dit lied gezongen worden: "Wij hebben een sterke stad, God stelt heil tot muren en voorschansen," Jes. 26:1. En werkelijk, indien de steden der Heidenen met haar hoge muren, sterke poorten en machtige wallen, het hart en zelfs het geloof der kinderen Gods deden sidderen, hoe volkomen zeker zullen dan eens de inwoners dier stad zijn, die God zelf bouwen zal! Deut. 9:1, 2; Num. 13:28.

Ten vierde. Eindelijk wordt de gemeente hier in bijzondere zin een stad geheten, opdat wij verstaan zullen, dat zij niet langer overheerst wordt. Babel heeft eens de ganse

wereld geregeerd, en zo zal eenmaal Jeruzalem als koningin zitten: "En gij, schaapstoren, en Ofel der dochter Sions! tot u zal komen de vorige heerschappij, het koninkrijk der dochteren van Jeruzalem, Micha 4:8. Wanneer zij gebouwd en volmaakt is, dan zal zij een volkomen overwinning op haar vijanden behalen; zij zal over hen heersen; de wet zal uitgaan van haar, die hen onderworpen heeft, en de regeerders der ganse wereld zullen inwoners van Jeruzalem zijn. "En de gevankelijk weggevoerden van dit heir der kinderen Israëls, hetgeen der Kanaänieten was, tot Zarfath toe; en de gevankelijk weggevoerden van Jeruzalem, hetgeen in Sefarad is, zij zullen de steden van het zuiden erfelijk bezitten. En er zullen Heilanden op de berg Sions opkomen, om Ezau's gebergte te richten; en het Koninkrijk zal des Heeren zijn", Obenb. 20, 21, "Want uit Sion zal de wet uitgaan, en des Heeren Woord uit Jeruzalem. En Hij zal onder grote volken richten, en machtige heidenen straffen, tot verre toe; en zij zullen hun zwaarden slaan tot spaden, en hun spiesen tot sikkelen; het een volk zal tegen het andere Volk geen zwaard opheffen, zij zullen den krijg niet meer leren", Micha 4 1-3, "Daar verbreekt Hij met een oostenwind de schepen van Tarsis. Gelijk wij gehoord. hadden, alzo hebben wij gezien in de stad des Heeren der heirscharen, in de stad onzes Gods God zal haar bevestigen tot in eeuwigheid", Ps. 48: 1-8.

Want let hierop: Christus heeft niet alleen voor de Zijnen het Koninkrijk der hemelen verkregen, wanneer de wereld voorbij zijn zal, maar ook, als het loon Zijns lijdens, de gehele wereld; gelijk alle koningen en vorsten, en machtigen dezer wereld hunnen tijd hebben om te regeren en hun heerlijkheid voor de ogen der mensen, zo zal eenmaal Christus Koning worden over de ganse aarde; Hij zal zijn "de zalige en alleen machtige Heere, de Koning der koningen, en Heere der heren", 1 Tim. 6:15. In dien dag zal Hij Zijn Koninkrijk niet naast, of te midden van andere koninkrijken oprichten, gelijk thans het geval is, maar Hij zal het boven alle andere verheffen en alle andere aan Zich onderwerpen; geen volk of koninkrijk in de wereld, dat niet voor Hem bukken of vergaan zal, Jes. 60:12. "Maar het rijk, en de heerschappij, en de grootheid der koninkrijken onder de ganse hemel zal gegeven worden de volken der heiligen der hoge plaatsen, welks rijk een eeuwig rijk zijn zal, en alle heerschappijen zullen hem eren en gehoorzamen", Dan. 7:27. "En Zijn heerschappij zal zijn van zee tot aan zee, en van de rivier tot aan de einden der aarde" Zach. 9:10. O, hoe zal de heiligheid blinken in koningen en natiën, wanneer God dit doen zal!

De stad daalt uit de hemel van God neder, "Hij toonde mij de grote stad, het heilige Jeruzalem nederdalende uit de hemel van God. In deze woorden zijn drieërlei vragen te beantwoorden:

1. Wat hier onder hemel verstaan wordt.
2. Wat het betekent, dat deze stad uit de hemel nederdaalt. En
3. Waarom gezegd wordt, dat zij van God afdaalt.

Ten eerste. Het woord "hemel" heeft in de Schrift verschillende betekenissen; het wordt of in stoffelijke óf in figuurlijke zin gebruikt. Hier is het klaarblijkelijk in figuurlijken zin genomen, gelijk in de Openbaring meest het geval is.

Dat de hemel hier niet in stoffelijke zin moet verstaan worden, als de hemel, waar Christus is, blijkt daaruit, dat het nederdalen der stad niet is de komst der verheerlijkte heiligen met hunnen Heere, want na het nederdalen, zelfs na het bouwen der stad, zullen er nog zondaars tot God bekeerd warden, terwijl bij de komst des Heeren Jezus uit de hemel met zijn heilige, de deur gesloten zal zijn, namelijk de deur der genade voor alle ongelovigen, Luk. 13: 25 Matth. 25:10

Daarom moet de hemel hier figuurlijk genomen worden voor de gemeente, hetgeen

gelijk ik reeds opmerkte in deze profetieën en ook in andere gedeelten van Gods Woord vaak geschiedt, Openb. 11:15; 12:1-3, 7, 8, 10, 13; 13:6; 19:1, 14; Jer. 51:41; Matth. 25:1 enz. enz. En het is opmerkelijk, dat de gemeente in haar antichristelijk tijdperk wel de naam van stad, maar nimmer die van hemel verloor. Zij heet hemel, wanneer de grote rode draak in haar woedt; hemel, wanneer zelfs liet derde deel der sterren van de hemel vallen; hemel, als liet beest zijn mond tegen haar opendoet, om God, Zijn tabernakel en allen, die in haar wonen, te lasteren.

Ten tweede. Om u aan te tonen wat de betekenis is van haar nederdalen uit de hemel; maak ik n. terstond daarop opmerkzaam, dat ook Jeruzalem in eigenlijke zin in de Schrift altijd op de hoogste plaats gezet wordt; de mensen, die uit haar uitgaan, worden steeds voorgesteld neer te dalen, en wie haar binnentreedt, heet op te gaan, Ezech. 3:1; Neh. 12:1; Matth. 20:17, 18; Luk. 19:28; 10:30.

Maar behalve dit, moet er in dat nederdalen nog een andere betekenis liggen: wanneer de Ziener de grote, heilige stad ziet nederdalen, dan is daarin opgesloten:

1. Dat, hoe diep de gemeente onder de heerschappij van de antichrist ook moge vernederd zijn, toch uit haar zullen voortkomen, die een regerende stad zijn zullen, Hebr. 7:6, 13, 14. Een geslacht komt voort uit de lendenen der vaders; daarom spreekt hij van het geslacht der gemeente. De betekenis is alzo deze: dat uit de gemeente, die thans in ballingschap verkeert, zal eenmaal een volmaakte stad voortkomen, zo nauwkeurig, en juist in alle dingen, zo volkomen in hare wetten en vrijheden, privilegiën en schatten, gelijk ener stad toekomt, dat zij geheel en al aan de grondwet van het Koninkrijk der hemelen beantwoordt. Zo was het ook met dit type, het Jeruzalem na de Babylonische gevangenschap, gebouwd door degenen, die eens in ballingschap gezucht hadden, maar bijzonder door hun zaad en nakomelingschap, Jes. 45; zo zal het ook zijn met het Nieuwtestamentische Jeruzalem: "En die uit u – dit is uit de beproefde gemeente - voortkomen", zegt de Profeet, "zullen bouwen de oude verwoeste plaatsen; de fundamenten, van geslacht tot geslacht verwoest, zult gij oprichten; en gij zult genaamd worden: die de bressen toemuurt, die de paden weer opmaakt, om te bebouwen", Jes. 58:12. En wederom: zij, die somtijds as voor sieraad, treurigheid voor vreugdeolie, en een benauwd geest voor het gewaad des lofs hadden, zij "zullen de oude verwoeste plaatsen bouwen, de vorige verstoringen weer oprichten, en de verwoeste steden vernieuwen, die verstoord waren van geslacht tot geslacht. Voor uw dubbele schaamte en schande zullen zij juichen over hun deel daarom zullen zij in hun land erfelijk het dubbele bezitten, zij zullen eeuwige vreugde hebben", Jes. 61: 3, 4, 7. Onder dat nederdalen mogen wij derhalve verstaan, dat het nageslacht der gemeente die heilige stad wezen, en ze op "den Schaapestoren" bouwen zal, Micha 4: 8.

2. Onder het beeld ener nederdaling uit de hemel worden wij ook gewezen op het geluk en de zegen, waarmee deze stad bij haar opbouw de ganse wereld vervullen zal. Geen zachte, malse, regen viel ooit verkwikkender op het jonge, tedere gras neder, dan deze stad weldoend onder de bewoners der aarde zal verrijzen; zij zal hun een zegen des hemels zijn. Zo zegt ook de Profeet "Jakobs overblijfsel zal zijn in het midden van vele volken, als een dauw van de Heere, als druppelen op het kruid, dat naar geen man wacht, dat gene mensenkinderen verbeidt", Micha 5:6. O, welk een genade, welk een licht, welk een heerlijkheid straalt van deze stad uit, door de gehele wereld! "Alzo zegt de Heere! Gelijk wanneer men most in een bos druiven vindt, men zegt: Verderf ze niet, want er is een zegen in; alzo zal Ik het om Mijner knechten wil doen, dat Ik hen niet allen verderve. En Ik zal zaad uit Jakob voortbrengen, en uit Juda een erfbezitter van Mijn heilige bergen; en Mijn uitverkorenen zullen het erfelijk

bezitten, en Mijn knechten aldaar wonen. En Saron - alwaar de heerlijke rozen groeiden, Hoogl. 2:1 - zal tot een schaapskooi worden, en het dal van Achor tot een runderleger, voor Mijn volk, dat Mij gezocht heeft," Jes. 65: 8-10. "Te dien dage zal Israël de derde wezen met de Egyptenaren en met de Assyriërs, een zegen in het midden van het land," Jes. 19:24. "En het zal geschieden gelijk als gij, o huis van Juda! en gij, o huis Israëls! geweest zijt een vloek onder de Heidenen, alzo zal Ik ulieden behoeden, en gij zult een zegening wezen: vreest niet, laat uw handen sterk zijn", Zach. 8: 13. "Het is gelijk de dauw van Hermon, en die nederdaalt op de bergen van Sion: want de Heere gebiedt aldaar de zegen en het leven tot in der eeuwigheid", Ps. 133: 3.

Ten derde. Wat betekent het, dat de grote, heilige stad van God *afdaalt*?

1. Jeruzalem daalt uit de hemel neder, dat is zij ontstaat uit de ballinggemeente, en komt van God, dat is dat de gemeente is de plaats, waar God alle kinderen der mensen voortbrengt. Wanneer wij dus lezen, dat de stad nederdaalt uit de hemel van God, dan is het als wilde de Ziener zeggen, dat de kinderen der gemeente van hemelse afkomst zijn, geboren uit God en voortgebracht in de gemeente van Christus. Want "Jeruzalem, dat boven is, dat is vrij, hetwelk is onzer aller moeder", Gal. 4:26. "De Heere zal hen rekenen in het opschrijven der volken, zeggende: Deze is aldaar geboren", Ps. 87: 5, 6.

2. Wanneer de Schrift zegt, dat deze stad van God afdaalt, dan wordt daarmee ook te kennen gegeven, dat de gemeente in gevangenschap ze zal opbouwen, en dat die bouwlieden tot dat werk van God op bijzondere wijze bekwaam gemaakt en in staat gesteld zullen worden. Niet al de kinderen Israëls hadden aandeel aan de opbouw van Jeruzalem na de terugkeer uit Babel: "hun voortreffelijker brachten hunnen hals niet tot de dienst des Heeren", Neh. 3:5. Ook waren er velen uit Juda, die met Tobia, de aartsvijand van de nieuwe bouw, hadden saamgezworen, omdat zij met hem in familiebetrekking stonden, Neh. 6:17-19. En gelijk het toen was, zo verwachten wij het ook bij de stichting van het nieuw Jeruzalem. Wanneer men begint de stad te bouwen, zullen sommigen in Babel blijven, en anderen lafhartig en bang zijn, ja enkelen zullen zich zelfs laten bewegen om het werk te hinderen, Neh. 6:10-12. Daarom zeg ik: de mannen, die toen de stad en de tempel weer opbouwden, waren lieden van een bijzondere geest, en dergelijke mannen zullen ook het nieuw Jeruzalem doen verrijzen. Zij zijn het, wier licht voortbreekt als de dageraad, die geheel vervuld zijn met de geest des gebeds, die uit hun midden weg doen liet juk, het uitsteken der vingers, en het spreken der ongerechtigheid, die hun ziel openen voor de hongerige, die de Heere gedurig zal leiden, en wier ziel Hij verzadigen zal in grote droogten, wier beenderen vaardig gemaakt worden, en die zijn als een gewaterde hof, en als een springader der wateren, welker wateren niet ontbreken, Jes. 59: 8-14. Door hen zullen de oude bouwvallen weggeruimd, en de stad op nieuw fondamente gegrondvest worden. Zo is het alle eeuwen door gegaan: enkele Zijner kinderen, en sommige Zijner heiligen zijn door God gebruikt geworden om hun geslacht te verlichten, te onderwijzen en te verbeteren.

3. De grote, heilige stad daalt uit de hemel van God neder, dat is door Zijn bijzonder bestel en bestuur. God was het, die de Joden een afbeelding van de nieuwe tempel gaf, reeds toen zij nog ballingen in Babel waren; God, die hun in de vreemde de bede om verlossing in het harte gaf; God, die het hart van Cyrus, de koning der Meden en Perzen neigde om Zijn volk vrijheid te geven tot terugkeer naar het land der vaders en tot opbouw van Jeruzalem en de tempel; God, die degenen verschrikte, welker toeleg was om de arbeid op alle mogelijke wijzen te verhinderen; God, die inderdaad

het werk deed voltooien. Met recht wordt alzo gezegd, dat zij "nederdaalt uit de hemel van God", gelijk Hij zelf door Zijn Profeet zegt: "Ik zal de gevangenis van Juda en de gevangenis van Israël wenden, en zal ze bouwen als in het eerste", Ezra 4:1-4; 7:27; Neh. 2:8-18; 4:15; 6:15, 16; Jer. 33:7; 32:44; Ezech. 36:33-37; 37:11-14; Amos 9:11.

4. Wanneer de Ziener zegt, dat hij de stad zag neerdaden van God, dan geeft hij daarmee eindelijk ook de heerlijkheid te kennen, die in haar vernederde staat van haar geweken en tot God wedergekeerd is, gelijk het sap na het afvallen der bladeren en het verdrogen der takken, naar de wortel terugvloeit. Deze heerlijkheid komt in haar terug, gelijk de sappen de lente, want de heerlijkheid der gemeente is inderdaad van Goddelijke oorsprong, en zij daalt daarom van de hemel in de gemeente neder, verlaat deze en keert tot haren oorsprong terug, Hoogl. 2.

De Stad heeft de heerlijkheid Gods. "En zij had de heerlijkheid Gods", v. 11.

Deze laatste woorden stellen het geheel buiten twijfel, én bewijzen ons op de duidelijkste wijze, dat het nederdalen der stad uit de hemel van God, de volkomen verlossing der gemeente uit haar gevangenschap aanwijst. Toen de gemeente vernederd werd, begon haar heerlijkheid opnieuw af te nemen, en nu zij weer bevrijd wordt, daalt de vroegere heerlijkheid opnieuw tot haar neder: "En zij had de heerlijkheid Gods." Zo was het ook met haar type, Jeruzalem in ballingschap in het land van de koning van Babel, hetwelk een beeld was der Nieuwtestamentische gemeente onder de heerschappij van de antichrist: de heerlijkheid des Heeren verliet ook haar allengs; eerst week zij uit de tempel naar de dorpel van het huis, van daar tot boven de Cherubs en met de Cherubs naar de berg, die tegen het oosten der stad is, Ezech. 10:4-18; 11:22, 23.

En gelijk de heerlijkheid van Jeruzalem scheidde, toen het in ballingschap weggevoerd werd, zo daalde zij op de terugkerende Joden weer neer; dezelfde profeet, die een gezicht gehad had op de wijkende heerlijkheid, zag ook de stad weer met haar vroegere heerlijkheid vervuld, toen zij als een herbouw en een teken van Gods gunst en genade daar stond. "Toen – dat is, nadat Hij mij in een gezicht de nieuw stad en de nieuwe tempel had gebouwd - leidde God mij tot de poort, de poort, die de weg naar het oosten uitzag – dat is, naar dezelfde zijde, waarheen hij vroeger de heerlijkheid des Heeren had zien weggaan -. En ziet de heerlijkheid des Gods van Israël kwam van de weg naar het oosten; en Zijn stem was als het geruis van vele wateren, en de aarde werd verlicht van Zijn heerlijkheid. En alzo was de gedaante van het gezicht, dat ik zag, gelijk het gezicht, dat ik gezien had, toen ik kwam, om de stad te verderven; en het waren gezichten, als het gezicht, dat ik gezien had aan de rivier Chebar; en ik viel op mijn aangezicht. En de heerlijkheid des Heeren kwam in het huis, door de weg der poort, die de weg naar het oosten zag. En de Geest nam mij op, en bracht mij in het binnenste voorhof; en ziet de heerlijkheid des Heeren had het huis vervuld," Ezech. 43:1-5.

Gij ziet alzo, dat God in de verwoesting en herstelling van Jeruzalem, ons duidelijk aantoon, hoe het met de Evangelische gemeente gaan zou; zij moest vernederd en van haar heerlijkheid beroofd worden, hoewel zij eerst een stad was, en vertrappt onder de voeten der onbekeerde en goddeloze wereld. Maar na dat tijdperk van ellende zou zij weer gebouwd en met haar vorige heerlijkheid bekleed worden; en deze heerlijkheid zou niets minder zijn dan de heerlijkheid Gods. "Hij toonde mij, zegt Johannes, "de grote stad, het heilige Jeruzalem, nederdalende uit den hemel van God. En zij had de heerlijkheid Gods." zo zegt de profeet: "Daarom zegt de Heere alzo: Ik ben tot Jeruzalem wedergekeerd met ontfermingen; mijn huis zal daarin gebouwd worden, spreekt de Heere der heirscharen", Zach. 1:16. En wederom: "Ik ben wedergekeerd tot

Sion, en Ik zal in het midden van Jeruzalem wonen", Zach. 8: 3.

"En zij had de heerlijkheid Gods." In haar is de genade Gods, en de heerlijkheid dier genade; in haar is de macht Gods, en de heerlijkheid dier macht; in haar is Gods majesteit, en de heerlijkheid dier majesteit, Ef. 1:6; 2 Tim. 1:9; Jes. 2:19.

Het is waar, dat God zelfs in de zwaarste tijden en in de diepst gezonken toestand Zijn volk niet verlaat, Joh. 14:18, gelijk Hij getoond heeft, toen Hij Zich over hetzelfde erbarmde in Egypte en Babel, en in andere tijden van ellende, Dan. 3:25. Zo zegt Hij Zelf: "Hoewel Ik hen verre onder de heidenen weggedaan heb, en hoewel Ik hen in de landen verstrooid heb, nochtans zal Ik hun een weinig tijds tot een heiligdom zijn, in de landen, waarin zij gekomen zijn", Ezech. 11:16. God is met Zijn gemeente, zelfs in haar grootste tegenspoed, om haar de tijd, de mate en de duur harer ellende toe te meten, naar de rijkdom Zijner lankmoedigheid en genade, Jes. 27:7-9; Openb. 2:10. Toch, zeg ik, is de heerlijkheid Gods, gelijk Ezechiël en Johannes ze aanschouwden, niet altijd met Zijn volk geweest, al bleef liet steeds Zijn bemind en uitverkoren volk. In de tijd der verdrukking heeft de gemeente Gods genade, maar niet de heerlijkheid dier genade; zij bezit Zijn macht, maar niet de heerlijkheid Zijner macht; zij heeft Zijn majesteit in haar midden, maar derft de heerlijkheid der Goddelijke majesteit. God is met Zijn gemeente, ook dan wanneer de heerlijkheid van haar is weggenomen.

Het onderscheid tussen dien tijd van genade, kracht en majesteit, en de tijd der heerlijkheid van genade, kracht en majesteit, blijkt uit het volgende: Wanneer genade, macht en majesteit in de gemeente zonder heerlijkheid werken, en wij slechts als heiligen voor God gelden, dan is dat alles voor de wereld gedeeltelijk, maar voor de kinderen Gods zelf vaak geheel verborgen; doch wanneer de heerlijkheid Gods op de gemeente nederdaalt, gelijk in de gezichten van Ezechiël en Johannes, dan wordt het en der gemeente zelve, en der wereld openbaar. "Dan zullen de heidenen de Naam des Heeren vrezin, en alle koningen der aarde Uw heerlijkheid, als de Heere Sion zal opgebouwd hebben, in Zijn heerlijkheid zal verschenen zijn....", Ps. 102: 16, 17; gelijk een andere plaats zegt: "Voor u zal de Heere opgaan, en Zijn heerlijkheid zal over u gezien worden", Jes. 60:1, 2.

Met een paar woorden wil ik meer bijzonder over de heerlijkheid Gods spreken, welke in dien dag de heilige stad vervullen zal.

Ten eerste. Bij hare nederdaling zal zij niet slechts de genade Gods, maar ook de heerlijkheid der genade in zich bevatten; de heerlijkheid der vergevende genade zal in het hart der gemeente openbaar, en de genade zal in derzelver heerlijkheid in al haar daden gezien worden. Zowel onze inwendige als onze uitwendige mens zal dan op het schoonst met onze zaligheid overdekt en versierd zijn; de gouden pijpen aan het hoofd van de gouden kandelaar, zullen dan zonder mate de kostelijkste olie in onze lampen en harten overgieten, Zach. 4:2. Wijn zal dan niet meer met alsem vermengd zijn, maar wij zullen het zuivere druivenbloed drinken; de heerlijkheid der vergevende genade zal te dien dage zo volkomen in de stad gezien worden, en zo duidelijk zich overal vertonen, dat allen verrukt zullen staan. "Om Sions wil zal ik niet zwijgen, en om Jeruzalems wil zal ik niet stil zijn; totdat haar gerechtigheid voortkomt als een glans, en haar heil als een fakkel, die brandt. En de heidenen zullen uw gerechtigheid zien, en alle koningen uw heerlijkheid; en gij zult met een nieuwe naam genoemd worden, welchen des Heeren mond uitdrukkelijk noemen zal", Jer. 62:1,2. En wederom: "De Heere heeft Zijn heiligen arm ontbloot voor de ogen der heidenen; en al de einden der aarde zullen zien het heil onzes Gods", Jes. 50:10; Ps. 98:2. In dien dag, zegt ons de profeet, zal de heiligheid des Heeren zelfs op de bellen der paarden gezien worden; "de potten in het huis des Heeren zullen zijn, als de sprengbekkens

voor het altaar; ja al de potten in Jeruzalem en in Juda, zullen de Heere der heirscharen heilig zijn," Zach. 14:20, 21. De betekenis van al deze plaatsen is: ten dage als de Heere Zijner gemeente weer de gedaante en het aanzien een stad geven en haar opbouwen zal overeenkomstig haren oorspronkelijke toestand, dan zal er zulk een overvloed van genade en barmhartigheid over haar uitgestort, en zoveel geloof en heiligheid in haar hart gewerkt worden, dat allen, die haar beschouwen, overtuigd zullen worden, dat zij de stad, de beminde stad, de stad is, die de Heere verkoren heeft. Want nadat Hij gezegd heeft, dat Hij wedergekeerd is tot Sion, en in het midden van Jeruzalem wonen zal, Zach. 8:3, betuigt Hij bovendien, dat Jeruzalem genaamd zal worden een stad der waarheid, en de berg des Heeren der heirscharen, een berg der heiligheid. En alle volken der aarde zullen zien, dat de Naam des Heeren over u genoemd is, en zij zullen voor u vrezem", Deut. 28:10.

Ten tweede. Maar niet alleen de heerlijkheid der genade Gods zal te dien dage wonderbaarlijk over en in die stad geopenbaard worden; ook de heerlijkheid Zijner macht zal worden gezien. "Daarom zegt de Heere Heere der heirscharen alzo: Vreest niet, gij Mijn volk, dat te Zion woont! voor Assur, als hij u met de roede zal slaan, en hij zijn staf tegen u zal opheffen, naar de wijze der Egyptenaren – dat is u zal vervolgen en verdrukken, gelijk Farao het Israël vanouds. Want nog een klein weinig, zo zal volbracht worden de gramschap, en mijn toorn tot hun vernieling. Want de Heere der heirscharen zal tegen hem een gesel verwekken, gelijk de slachting van Midian was aan de rots van Oreb, en gelijk zijn staf over de zee was, denwelken Hij verheffen zal, naar de wijze der Egyptenaren", Jes. 7; 10:24-26. De zaak is dus, dat God bij de herbouw van Jeruzalem Zijn arm zo duidelijk zichtbaar zal maken, en om Zijn macht, die Hij in Zijn volk betoont, zo verheven zal worden, dat geen volk meer de moed zal hebben, zich te verzetten, of indien zich al een volk wilde verzetten, zou het toch niets vermogen. "Voorzeker zal Ik u, o Jacob! gans verzamelen; voorzeker zal ik Israëls overblijfsel vergaderen; Ik zal het tezamen zetten als schapen van Bozra; als een kudde in het midden van hare kooi zullen zij van mensen deunen. De doorbreker zal voor hun aangezicht optrekken; zij zullen doorbreken - de antichristelijke belegeraars, die tegen haar zijn opgetrokken - en door de poort gaan, en door dezelve uittrekken; en hun koning zal voor hun aangezicht henengaan; en de Heere is hun Spits", Micha 2:12, 13. "Gelijk als een leeuw, en als een jonge leeuw over zijn roof brult, wanneer schoon een volle menigte der heidenen samengeroepen wordt tegen hem, verschrikt hij voor hun stem niet, en vernedert zich niet vanwege hun veelheid; alzo zal de Heere der heirscharen nederdalen, om te strijden voor de berg Zions en voor haren heuvel," Jes. 31:4. "De Heere zal uittrekken als een held; Hij zal de ijver opwekken als een krijgsman; Hij zal juichen, ja Hij zal een groot getier maken; Hij zal Zijn vijanden overweldigen", Jes. 42:13. Maar "niet door kracht, noch door geweld, - dat is niet door een vleselijke arm, maar door Mijn Geest zal het geschieden, zegt de Heere der heirscharen." Het Woord en de Geest des Heeren zullen machtig bevonden worden om allen tegenstand te overwinnen, Zach. 12:8; Zef. 3:8; Joël 3:16; Zach. 4:6.

Ten derde. De heerlijkheid Zijner majesteit. Wanneer God dus verschenen is, in de heerlijkheid Zijner genade, en in de heerlijkheid Zijner macht, om Zijn uitverkorenen te bevrijden, dan zullen Zijn onverzoenlijke vijanden, als sprinkhanen en vorsen, zich in de holen der aarde trachten te verbergen, bij de verschijning van de heerlijkheid der majesteit Gods. Dan zullen de hogen, de verhevenen, de machtigen en de trotsen zo duidelijk de hand des Heeren over Zijn knechten, en Zijn verbolgenheid tegen zijn vijanden zien, dat zij "in de spelonken der rotssteen zullen gaan, en in de holen der aarde, vanwege de schrik des Heeren, en vanwege de heerlijkheid Zijner majesteit, wanneer Hij Zich opmaken zal, om de aarde te verschrikken", Jes. 2:19, 21.

Wanneer Gods nabijheid met een volk zo ontwijfelbaar is, dat alle beschouwers het zien en erkennen, dan moet zulks op hen noodzakelijk een dezer beide uitwerkingen hebben: of verwondering en vreze en verschrikking des harten, gelijk met de onverzoenlijke vijanden het geval is, Jes. 2:8-15; óf een buigen des harten en zich onderwerpen aan Zijn volk en Zijn wegen, Jes. 9: 22-25. zo zegt de Profeet: "Ook zullen, zich buigende, tot u komen de kinderen dergenen, die u onderdrukt hebben, en allen, die u gelasterd hebben, zullen zich nederbuigen aan de planten uwer voeten; en zij zullen u noemen de stad des Heeren, het Sion van de Heilige Israëls," Jes. 60:14. En zo zeide Mozes tot de kinderen Israëls: "De Heere, uw God, zal uw schrik en uw vreze geven over al liet land, waarop gij treden zult, gelijk als Hij tot u gesproken heeft," Deut. 11: 25.

Te dien dage zullen de voetstappen des Heeren zo duidelijk zichtbaar zijn in al Zijn handelingen en beschikkingen omtrent Zijn volk, namelijk deze heilige stad, dat iedereen zal opmerken, gelijk ik zeide, hoe genaderijk, hoe goed, hoe liefdevol de Heere nu jegens Zijn kinderen is; zulk een heerlijkheid, zeg ik, zal over hen, op hen en in hen zijn, en uit hen der ganse wereld tegenblinken, en de ingewanden van Gods barmhartigheid jegens hen zo openbaar zijn, dat zich nauwelijks een tegenpartijder zal verheffen, als hij Zal overwonnen en verslagen worden, zodat de gemeente weldra in veiligheid, en haar naburen in onderwerping gebracht zullen worden, en geen hunner het wagen zal, duizend jaren lang, een hand tegen haar op te heffen, Openb. 20:3. "Zo zegt de Heere: Ziet, Ik zal de gevangenis der tenten Jakobs wenden, en Mij over hun woningen ontfermen; en de stad zal herbouwd worden op haren hoop, en het paleis zal liggen naar zijn wijze. En van hen zal dankzegging uitgaan en een stem der spelenden; en Ik zal hen vermeerderen, en zij zullen niet verminderd worden, en Ik zal hen verheerlijken, en zij zullen niet gering worden. En zijn zonen zullen zijn als eertijds, en zijn gemeente zal voor Mijn aangezicht bevestigd worden; en Ik zal bezoeking doen over al zijn onderdrukkers" Jer. 30:18-20.

Het licht dezer stad. "En zij had de heerlijkheid Gods, en haar licht was de allerkostelijksten steen gelijk, namelijk als de steen Jaspis, blinkende gelijk kristal". Als de Ziener ons heeft medegedeeld, hoe de heerlijkheid Gods te dien dage op de stad rusten zal, dan noemt hij ons een tweede zaak, namelijk haar licht, waarmede zij nederdaalt, en waardoor zij in staat gesteld wordt, gelijk de zon, voor zich en achter zich en naar alle zijden heen te zien. Dit is alzo een ander kenmerk harer uitnemendheid en volmaaktheid; nederdalende heeft zij "de heerlijkheid Gods", en "het licht van de allerkostelijksten steen."

Ezechiël deelt ons mee, dat hij in het gezicht van de verwoesting der stad - hetzelfde gezicht; dat hij later bij de herstelling der stad aanschouwde - onder andere wonderen, ook een vuur zag, in een grote wolk vervangen, een glans rondom die wolk, een bliksem voortkomende uit dat vuur, dat "over de hoofden der dieren was de gelijkenis eens uitspansels, gelijk de verf van het vreselijke kristal", en dat "op de gelijkenis des troons was als de gedaante van een Saffiersteen", Ezech. 1:4, 13, 14, 22, 26. Al deze beelden vat de Heilige Geest in het gezicht van Johannes samen onder de gelijkenis van de steen Jaspis en het kristal. En inderdaad, hoewel de gezichten van Ezechiël en Johannes, wat de hoofdinhoud betreft, één zijn, toch verschillen zij zeer in wijze en vorm van uitdrukking: Ezechiël zegt, dat de man, dien hij zag komen om stad en tempel te meten, "een linnen snoer" in zijn hand had, 40:3, en Johannes spreekt ons van "een gouden rietstok"; Ezechiël zegt, dat "de wateren vloten van onder de dorpel des huizes", 47:1, en Johannes vermeldt, dat de rivier des levens voortkwam uit de troon Gods en des Lams. Ezechiël spreekt van allerlei spijsgeboomte aan beide zijden

der beek, vers 12, en Johannes noemt alles één boom, die aan beide zijden der rivier stond. In vele andere opzichten kan alzo overeenkomst en verschil aangewezen worden, gelijk bv., wat wij zo even zagen, in de bewoordingen voor het licht en de helderheid, die op de herbouw der stad rustten, waarvoor Johannes de Jaspis en het kristal gebruikt. Het doel van Ezechiëls profetie is ook inderdaad, ons aan te tonnen, dat het verdwijnen van Gods heerlijkheid van de stad betekent: het wegnemen van het licht Zijns Woords, en de uitoefening der openbare Godsverering; het verlies van het een wordt dan betreurd, en de behoefte aan het ander zoekt men op vreemde wijze te bevredigen. Doch bij de terugkeer van Gods heerlijkheid wordt ook de vorige waarheid, en het vroegere licht, en de eerste helderheid des Geestes weder geschonken, die naar Johannes' gezicht, eeuwig zullen duren.

"En haar licht was de allerkostelijksten steen gelijk."

Deze steen stelt ons de Heere Jezus Christus voor, in Wiens licht en klaarheid deze stad uit Babylon te voorschijn komt; want, gelijk hij zegt, zij heeft de heerlijkheid. Gods, dat is Zijn zichtbare genade, macht en majesteit, om haar groot te maken, en zo daalt zij in het licht van deze kostelijken steen uit de hemel neder. Zowel de profeet Jesaja als de apostel Petrus passen deze woorden op de Heere Jezus en niemand anders toe: de een noemt Hem "een kostelijken Hoeksteen", de ander "een uitersten Hoeksteen, die uitverkoren en dierbaar is;" Jes. 27:10; 1 Petr. 2:6. Wanneer de Ziener dus zegt, dat de stad in het licht van dien Steen van boven afdaald, dan meent hij, dat zij, uit haar bedrukten en gevangen staat, komt in het licht der wijsheid, der kennis, des verstands, en van alle andere hoedanigheden van Christus. En let hierop, wij lezen niet, dat zij nederdaalt in het licht Gods, maar in het licht van dien Steen, hoewel beide waar is, omdat het de Mens Christus is, de Steen, dien de bouwlieden verworpen hebben, "in Wien al de schatten der wijsheid en der kennis verborgen zijn", "uit wiens volheid wij allen hebben ontvangen, ook genade voor genade, want het is des Vaders welbehagen geest, dat in Hem al de volheid wonen zou", Col. 2:3; Joh. 1:16; Col. 1:19; Hand. 2:33; Ef. 4:10-13.

Daaruit vloeien alzo deze twee dingen voort:

Ten eerste. Dat de tijd van de terugkeer der heiligen om de verwoeste stad te herbouwen, nabij, zeer nabij is, wanneer het licht des Heeren in haar begint te schijnen tot de vollen dag. God brengt Zijn volk, vooral degenen, die de hoofdpersonen onder de bouwlieden zullen zijn, niet uit Babel voort, zonder hun eigen oordelen. "Zij zullen oog aan oog zien, als de Heere Sion wederbrengen zal", Jes. 52: 8. Gelijk hij op een andere plaats zegt: "En het licht der maan zal zijn als het licht der zon, en liet licht der zon zal zevenvoudig zijn als het licht van zeven dagen; ten dage als de Heere de breuk Zijns volks zal verbinden, en de wonde, waarmede het geslagen is, genezen", Jes. 30:26. "En de ogen dergenen, die zien, zullen niet terugzien, en de oren dergenen, die horen, zullen opmerken. En het hart der onbedachtzamen zal de wetenschap verstaan, en de tong der stamelenden zal vaardig zijn, om bescheidenlijk te spreken", Jes. 32:2, 3. Dan zal de Heere verheven en zeer hoog zijn, want Hij zal Sion met gericht en gerechtigheid vervullen, en de vastigheid uwer tijden, de sterkte uwer behoudenis zal zijn wijsheid en kennis Jes. 33:5, 6. Toen Israël uit Egypte toog, had het zulks zeer nodig, want zij gingen als het ware geblinddoekt uit, en wisten niet waarheen zij trekken zouden; zij gingen niet in de heerlijkheid, die deze stad verlichten zal, gelijk Mozes zeide: "De Heere heeft ulieden niet gegeven een hart om te verstaan, nog ogen om te zien, noch oren om te horen, tot op dezen dag", Deut. 29:4. Maar de gemeente des nieuwe Jeruzalems zal elke schrede zien, die zij doet; zij zal de dieren gelijken, die van voren en van achteren vol ogen zijn; zij zal zien hoever ze reeds aan de

heerschappij van de antichrist ontkomen is, en hoeveel er nog geschieden moet, eer de stad volkomen gereed is.

Ten tweede. De uittrede der gemeente uit Babel te dien dage zal een liefelijke en heerlijke uittocht zijn. Licht, kennis en oordeel in de dingen Gods doen de mens niet slecht alles zien, wat hem aangaat, maar omdat die dingen zelf goed zijn, zo vervullen zij ook hun hart met vreugde en vrolijkheid. Elke stap, dien zij dan doen, zal, om zo te spreken, in honig en boter zijn. "De vrijgekochten des Heeren zullen wederkeren, en tot Sion komen met gejuich, en eeuwige blijdschap - zie vers 2 - zal op hun hoofd wezen; vrolijkheid en blijdschap zullen zij verkrijgen, maar droefenis en zuchting zullen wegvlieden," Jes. 35:10. Of, gelijk een andere plaats luidt: "Ik zal u weder bouwen, en gij zult gebouwd worden, o jonkvrouw Israëls! gij zult weer versierd zijn met uw trommelen, en uitgaan met de rei der spelenden. Want zo zegt de Heere: Roept luide over Jakob met vreugde, en juicht vanwege het hoofd der Heidenen: doet het horen, lofzingt, en zegt: O Heere! behoud Uw volk, het overblijfsel van Israël. Ziet, Ik zal ze aanbrengen uit het land van het noorden, en zal hen vergaderen van de zijden der aarde; onder hen zullen zijn blinden en lammen, zwangeren en barenden tezamen; met een grote gemeente zullen zij herwaarts wederkomen", Jer. 31:4, 7, 8.

Door deze woorden: "blinden en lammen, zwangeren en barenden," wil de profeet ons dit te kennen geven:

1. Gods weg zal in dien dag, door Christus' verlichtende genade, voor allen zo aangenaam, zo liefelijk, zo schoon zijn, dat zelfs de blinde niet zal struikelen, en, de lamme geen moeite zal hebben om te gaan; ja hoewel blinden en lammen, zwangeren en barenden allen in de ongunstigste omstandigheden verkeren om een reis te doen, toch zullen ze in dien dag, door de kracht van het heerlijke licht en de liefelijkheid, welke hen dan zullen vervullen, alle bezwaren vergeten en vrolijk medereizen.

2. Ten tijde van haren herbouw zullen de blinden in de stad zien, de lammen en kreupelen wandelen, de zwangeren en barenden mede arbeiden om te helpen bouwen en de stad te voltooiën, totdat zij gereed zij. "Ziet, Ik zal te dien tijde al uw verdrukkers verdoen; en Ik zal de hinkenden behoeden, en de uitgestotenen verzamelen; en Ik zal ze stellen tot een lof, en tot een naam, in het ganse land, waar zij beschaamd zijn geweest. Te dier tijd zal Ik ulieden herwaarts brengen, ten tijde namelijk, als Ik u verzamelen zal, zekerlijk Ik zal ulieden zetten tot een naam en tot een lof onder alle volken der aarde, als Ik uw gevangenis voor uw ogen wende zal, zegt de Heere", Zef. 3:19, 20.

"En haar licht was de allerkostelijksten steen gelijk". In die woorden: "DEN ALLERKOSTELIJKSTEN STEEN" toont ons de Ziener aan, hoe welkom dat licht des Heeren volk in dien dag zijn zal, en met welken ijver zij het zullen ontvangen. "Het licht is zoet," zegt de Prediker, "en het is de ogen goed de zon te aanschouwen", Pr. 11:7. Hoe kostelijk, begeerlijk en schoon zal dan niet dat licht zijn, hetwelk niet alleen hemels is en van Christus afdaalt, maar ook allen heiligen wordt medegedeeld om hun de weg te wijzen en hen daarop te leiden! Gebrek aan dat licht is tot op de huidige dag een der oorzaken geweest, waarom onder de heiligen zoveel verkeerde oordelen en meningen hebben geheerst, die tot allerlei twistgesprekken omtrent de toestand der gemeente in het laatste der dagen hebben aanleiding gegeven. Sommigen menen dat haar heerlijkheid alleen uitwendig zijn zal, anderen sluiten al het uitwendige buiten; de een zegt dat deze stad eerst met de wederkomst van Christus zal gebouwd worden, de ander houdt het er voor dat de Heere alles gereed vinden en al de Godzaligen onmiddellijk met Zich naar de hemel nemen zal; en zo lopen de meningen

op vele punten sterk uiteen, zo lopen velen "heen en weer," maar, God zij gedankt! de kennis neemt toe, hoewel het gezicht nog verzegeld zal blijven tot het laatste der dagen, Dan. 12:15. Maar dan, zeg ik, in de tijd van het einde, zal "de Geest over ons uitgegoten worden uit de hoogte," Jes. 32:15; dan zullen "die dwalende van geest tot verstand komen," Jes. 29:24; de stad zal nederdalen in het licht van de allerkostelijksten steen. De zon gaat op boven de aarde, wanneer Lot te Zoar inkomt, Gen. 19:23.

Dan zal er eenheid in oordeel en verstand in de harten van alle heiligen zijn; zij zullen niet meer twee zijn, maar één worden in 's Heeren hand, Ezech. 37:19-21. Helaas! de heiligen gelijken thans vaak op een muitende bende, en verstaan menigmaal, hetzij door vreze, hetzij door vergeetachtigheid, het Woord van hunnen Overste verkeerd; zij zijn maar al te geneigd, om zelfs hun nevenman aan te vallen. Doch in dien dag zal van dat alles ook geen sprake meer wezen, want "de aarde zal vol van kennis des Heeren zijn, gelijk de wateren de bodem der zee bedekken", Jes. 11:9, 13. Deze kennis zal dan alle onjuiste meningen en valse voorstellingen als een morgenwolk doen verdwijnen, want dan zal ieder de Naam des Heeren aanroepen, met een reine spraak, opdat zij Hem dienen met een eenparigen schouder", Zef. 3:9. Het is duisternis, en geen licht, dat Gods volk belet, elkander in geloof en taal te verstaan; en het is wederom duisternis, die Zijn kinderen op zulk een groten afstand van elkaar verwijderd, zowel in oordeel als in genegenheid, gelijk het te dezen dage is en reeds lang geweest is. Maar dan, zegt God, "zal Ik in de woestijn – dat is in de vernederde, afgeweken gemeente - de cederboom, de sittimboom, en de mirtenboom en de olieachtigen boom zetten; Ik zal in de wildernis stellen de denneboom, de beuk, en de busboom te gelijk; opdat zij zien, en bekennen, en overleggen, en te gelijk verstaan, dat de hand des Heeren zulks gedaan, en dat de Heilige Israëls zulks geschapen heeft", Jes. 41:19,20. En wederom: "De heerlijkheid van Libanon zal tot u komen, de denneboom, de beuke en de busboom te gelijk, om te versieren de plaats Mijns heiligdoms; en Ik zal de plaats Mijner voeten heerlijk maken", Jes. 60:13.

Geen schoon weer na onaangenaam - geen warmte na koude - geen zoele, liefelijke lente na een harden, strengen winter, was ooit zo aangenaam, zo heerlijk, zo begeerlijk, zo welkom voor mens en dier, als die grote dag zijn zal voor de gemeente Gods. Duisternis dat was een plaag in Egypte; dat is een lege, verloren, eenzame en ellendige toestand; en het licht, vooral de verlichtende genade Gods in die mate, waarin ze te dien dage voor ons zal uitgestort worden, moet derhalve een kostelijk ding zijn. In het licht is warmte en vreugde; in het licht der zon wordt ons het heelal zichtbaar, en hare warmte doet alles ontkiemen en groeien; en dat alles zal op nog heerlijker wijze waarheid worden in de groots stad, het heilige Jeruzalem, 2 Thess. 2. O, hoe naakt zullen door dat licht alle boze en verleidende geesten, alle bedrog en valsheid ontdekt worden, Openb. 18: 1-4. Dan zullen de liefelijke vogeltjes in 's Heeren velden hun aangename liederen fluiten, en de bloemen in Zijn tuin in volle pracht staan. Dan zal de gemeente uit de mond van haren Bruidegom en Heiland vernemen: "Sta op, Mijn vriendin, Mijn schone, en kom! Want zie, de winter is voorbij, de plasregen is over, hij is overgegaan; de bloemen worden gezien in het land, de zangtijd genaakt, en de stem der tortelduif wordt gehoord in het land. De vijgenboom brengt zijn jonge vijgen voort, en de wijnstokken geven reuk met hun jonge druifjes. Sta op, Mijn vrienden, Mijn schone, en kom," Hoogl. 2:10-13. Gij weet hoe aangenaam zelfs de letterlijke vervulling dier woorden is, niet alleen voor dieren, maar ook voor mensen, vooral voor die mensen, welke jarenlang zulk een voorrecht niet genoten hebben. Het moet dus ontwijfelbaar heerlijk, onuitsprekelijk heerlijk voor de verdrukte gemeente van Christus zijn, die reeds meer dan duizend jaren, door de

antichrist met ketenen gebonden, in de ellendigste kerker heeft gezocht. Maar Heere! hoe zal Uw gemeente, wanneer Gij ze eenmaal in vrijheid stelt, en zij tot hare vroegere heerlijkheid terugkeert, zich verheugen in de warme, koesterende stralen van het licht Uwer genade! Hoe zal zij zich met U verblijden in de wijnbergen, te midden der druiven en granaatappelen, der leliën en rozen, en van allerlei edele vruchten! Hoogl. 7:11-13.

"Namelijk als de Steen Jaspis, blinkende gelijk kristal." Met deze woorden besluit de Heilige Geest het beeld, dat ons de heerlijkheid der heilige stad voorstelt. Inderdaad wanneer een gelijkenis met juistheid en gepastheid wordt aangewend, dan wordt ons zeer veel van de geloofs en zedelijke waarheden der Schrift geopenbaard. Wanneer Hij ons alzo de uitnemende heerlijkheid van het nieuw Jeruzalem wil aanschouwenlijk maken, dan geeft Hij ons deze vergelijkingen aan: Ik zag de heilige stad, de bruid des Lams; ik zag haar met al haar versierselen, zij scheen als een Jaspis, en was zuiver en klaar als kristal. De Jaspis schijnt een allerschoonste en allerkostelijkste steen te zijn boven alle ander edelgesteente, omdat de Heilige Geest er gebruik van maakt, om ons een denkbeeld te geven van de heerlijkheid en de deugden des Heeren Jezus in dat nieuw Jeruzalem, en toch is de Jaspis onvoldoende om een rechte voorstelling te zijn: daarom wordt er nog bijgevoegd: "blinkende gelijk kristal." Ja, zegt de Heere Jezus, "hare wangen zijn liefelijk in de spangen, uw hals in de parelsnoeren; als kostelijke ketens, zijnde het werk van de handen eens kunstenaars," Hoogl. 1:9, 10; 7:1.

Het kristal is zo helder en zuiver, dat het niet mogelijk is, er de minste vlek in aan te wijzen; wanneer dus de stad, die uit de hemel nederdaalt in het licht van een Jaspis vergeleken wordt met de klaarheid van het kristal, dan wordt ons daarmee ook dit gezegd, dat dit nieuw Jeruzalem zo volkomen wezen zal in onschuld, oprechtheid en zuiverheid in al haar doen, dat niemand, ook niet de bitterste vijand, daarin enige aanleiding zal kunnen vinden om haar te beschuldigen, te weerstaan of te verachten.

Wanneer zij nederdaalt, bemoeit zij zich allereerst met geen andere dan haar eigen zaken; zij wandelt langs haars Heeren koninklijken weg, dat is, zij volgt uitsluitend de aanwijzingen, die Hij haar heeft voorgeschreven. De heersers dezer wereld behoeven geen vrees te koesteren, dat zij hun te kort zal doen of hen storen. Zij laat zich met hun akkers, noch met hun wijngaarden in; zij verlangt geen water uit hun putten; laat men haar op de heirweg haars Heeren wandelen, zo keert zij zich noch ter rechter- noch ter linkerhand, totdat zij hun gebied voorbij is, Num. 20:18, 19; 21:22. Het zal dus een vals bericht zijn, dat de landvoogden der koninkrijken aangaande dit nieuw Jeruzalem ontvangen hebben, zo men hun bericht, dat zij een oproerige stad is, die het op de ondergang der volken en de roof hunner schatten toelegt. Ik zeg zulke geruchten zijn leugens, en verzonnen in het hart van een Bislam, een Mithredath, een Jabeël en de overigen van hun gezelschap, Ezra 4:7. Want wanneer deze stad nederdaalt, dan is zij even rein van zulke dingen als het kristal. Zij begeert niets van hetgeen het hare niet is, zelfs geen draad, geen schoenriem. Haar heerlijkheid is geestelijk en hemels, en zij is tevreden met haar eigendom². Wel is waar, zullen de natiën en koningen dezer wereld haar eenmaal eer en heerlijkheid brengen, maar niet door kracht van wapenen of een vleselijke arm daartoe gedwongen; niets zal hen dringen dan de liefde van Christus en de schoonheid dezer stad, "En de Heidenen zullen tot uw licht gaan, en koningen tot de glans die u is opgegaan," Jes. 60:3. Alleen het licht en de schoonheid

² De pogingen, die sommige dweepers in Bunyans dagen aanwendden, om de aarde voor Koning Jezus te verordenen - zij meenden, dat het duizendjarige rijk was aangebroken - gaven de vijanden aanleiding, daarvan ook de eenvoudigen te betichten, en een nieuw vervolging brak uit. Daarom wijst Bunyan zo nadrukkelijk op de geestelijke heerlijkheid van het nieuw Jeruzalem.

dezer stad zal hun harten winnen en hun eerbied afdwingen. Maar indien iemand, uit wantrouwen of vijandschap tegen deze stad en haren herbouw, trachten mocht, de plannen van de eeuwigen God omtrent haar te dwarsbomen, die moet zelf de gevolgen daarvan ondervinden. "De Heere, haar God, is in haar midden, een Held, die verlossen zal; Hij zal zwijgen in Zijn liefde, Hij zal Zich over haar verheugen met gejuich; Hij zal te dien tijde al hare verdrukkers VERDOEN", Zef. 3:17-19. Daarom: "vergezelt u tezamen, gij volken! doch wordt verbroken; en neemt ter ore allen gij, die in verre landen zijn, omgordt u, doch wordt verbroken! Beraadslaagt enen raad, doch hij zal vernietigd worden; spreekt een woord, doch het zal niet bestaan: want God is met ons", Jes. 8:9, 10.

Hoe handelde Hij met Og, de koning van Basan, en met Sihon, de koning der Amorieten, toen zij Israel op zijn reis naar het land zijner vaderen, niet vreedzaam door hun gebied wilden laten trekken! Num. 21:22-35. God is barmhartig, genadig en van grote goedertierenheid, maar wee het volk, dat het waagt, zich tegen Hem te verzetten. Hij is barmhartig, en gelijk een leeuw; Hij is traag tot toorn, maar wil niet tegengewerkt worden: "Grimmigheid," zegt Hij, "is bij Mij niet; wie zou Mij als een doorn en distel in oorlog stellen, dat Ik tegen hem zou aanvallen, en hem te gelijk verbranden zou? Jes. 27:4. Ook Jeruzalem, die beminde stad, zal zo schoon en aangenaam wezen voor allen, die haar beminnen, maar een drinkschaal der zwijmeling en een lastige steen allen, die zich tegen haar stellen: "allen, die zich daarmede beladen, zullen gewisselijk doorsneden worden; en al de volken der aarde zullen zich tegen haar verzamelen," Zach. 12: 3.

Wederom: zij zal klaar zijn als kristal in al haar gaan en wenden, in al hare reizen van Egypte naar Kanaän, van Babel naar de top der bergen. Zij zal, zeg ik, zowel tijd als orde in acht nemen, en alleen voorwaarts gaan als haar God voor haar uitgaat: nu een schrede in de kennis dezer, dan een stap in het verstand van gene waarheid, geheel naar Gods beschikking en het licht des daags, waarin zij wandelt. Wanneer de wolkkolom zich verheft, dan breekt zij op; en zodra de wolk staan blijft, dan gaat zij geen schrede verder, Openb. 14:4; Ex. 40:36-38. Zij komt in volmaakte orde, "schrikkelijk als slagorden met banieren," Hoogl. 6:10. Geen Bileam kan haar vervloeken; zij komt "uit de woestijn, als rookpilaren, beroekt met mirre en wierook, en met allerlei poeder des kruideniers," Hoogl. 3:6. Toch leunende op haren Liefste, Hoogl. 8:5. De terugkeer van Sion, uit de gevangenschap onder hare verdrukkers, tot hare oorspronkelijke zuiverheid, is geen gewrocht harer eigene verwarde verbeelding, maar de genaderijke en barmhartige hand en goedertierenheid haars Gods over haar, waardoor haar verlossing geschonken wordt, "Want zo zegt de Heere: zekerlijk, als zeventig jaren te Babel zullen vervuld zijn, zal Ik ulieden bezoeken, en Ik zal Mijn goed woord over u verwekken, u wederbrengende tot deze plaats," Jer. 29:10. "Dies zullen zij komen, en op de hoogte van Sion juichen, en toevloeien tot des Heeren goed, tot het koren, en tot de most, en tot de olie en tot de jonge schapen en runderen, en hun ziel zal zijn als een gewaterde hof, en zij zullen voortaan niet meer treurig zijn," Jes. 57:11; Jer. 31:12.

2. EEN BIJZONDERE OPNOEMING VAN DE INSLUITING, DE POORTEN EN DE VORM DER STAD.

"En zij had een groten en hogen muur, en had twaalf poorten, en in de poorten twaalf engelen, en namen daarop geschreven, welke zijn de namen der twaalf geslachten der kinderen Israëls," vers 12. Deze woorden zeggen ons, dat de bouw der stad voltooid en al haar delen volkomen samengevoegd zijn; zij maken ons haar sterkte enz. bekend.

"Zij had een muur." Nadat de Ziener om de stad in een paar algemene trekken beschreven heeft, gaat hij nu meer bepaald tot haren vorm en haar sterkte over, omdat zij een versterkte stad is, en noemt haar pracht en schoonheid, omdat ook dat haar geenszins ontbreekt.

Het is opmerkelijk, dat van alle bijzonderheden, die genoemd worden: vorm, schoonheid, fondamenten, enz., haar veiligheid en zekerheid het eerst vermeld wordt: zij "had een muur." Een muur dient ter verdediging, ter veiligheid, ter bescherming ener stad, gelijk wij weten; daarom is het juist en gepast, dat op de algemene beschrijving nu allereerst haar veiligheid en versterking volgt. Want wat zou haar alle heerlijkheid en schoonheid baten, indien er geen middel ware, die kleinoden te bewaren en des noods te verdedigen? Wanneer een mens zelf bergen van parels en goudmijn bezat en hij had niets om dien schat te beschermen tegen degenen, die ze hem mogelijk zouden trachten te onvreemden, hij zou niet alleen spoedig zijn rijkdom kunnen verliezen en een bedelaar worden, maar de vrees voor zulk een verlies zou hem ook alle troost en alle vreugde ontroven, zolang hij denzelven nog bezat. Ik zou het voorbeeld kunnen aanhalen der engelen, die gevallen zijn en hun eerste heerlijkheid verloren hebben. Ik zou Adam kunnen noemen in zijn staat der rechtheid, Adam, die eens zo rijk en zo gelukkig was, die niet slechts dien heerlijken hof, het paradijs bezat, maar wien ook heerschappij gegeven was over de ganse aarde; toch was al die heerlijkheid door geen muur ingesloten en beschermd, en toen de vijand hem voor de eerste maal aanviel, viel hij en verloor met zijn eigen onschuld en zaligheid ook al zijn schatten, zodat hij als een doodarme vijgenbladeren moest nemen om zijn naaktheid te bedekken voor het aangezicht der zon, Gen. 3:7. Doch Johannes zegt ons, dat het nieuw Jeruzalem een muur heeft ter verdediging en veiligheid, tot bescherming en behoud. Dan zullen geen dorre doodsbeenderen meer op de grond der vallei liggen; dat was haar deel in de dagen harer verdrukking, Ezech. 37:1, 2.

De muur der stad. "Zij had een muur." Wij lezen van de oude stad Jeruzalem, dat zij twee muren had voor hare bescherming en verdediging Jer. 39:4; 52:7, en die twee muren betekenden, naar mijn inzien, het volgende. De ene was haar eeuwige behoudenis en veiligheid voor de toorn Gods, door de verdiensten van Christus; de andere de bijzondere bescherming en wacht, die de gemeente immer door de bijzondere voorzienigheid Gods te midden harer vijanden geniet. Daardoor wordt de een met de juister naam van heil genoemd, en dat heil, onderstel ik, betekent in bijzondere zin onze versterking en beveiliging tegen de toorn Gods, de vloek en de macht van wet en zonde, Jes. 26:1; Hand. 4:12. De andere heet: een vurige muur rondom haar, en deze naam zinspeelt op het gezicht, dat de dienaar des profeten tot zijn bemoediging zag, toen de grote menigte der vijanden, die het op het leven zijns meesters toeleghden, hem vrees aanjaagde, Ezech. 2:5; 2 Kon. 6:17.

In die dagen, toen de stad te harer verdediging van twee muren voorzien was, stonden deze op enige afstand van elkander met een gracht tussen beide, en dit duidde aan, dat, hoewel zij door de muur des heils met betrekking op haar eeuwigen staat, omringd

was, de muur van Gods voorzienigheid en bijzondere bescherming er nog niet zo nauw mee verbonden was, of zij kon dezelve door haar dwaasheid afbreken, of in de tussenliggende gracht vallen, Jes. 22:10-12. En zo zegt Hij door de profeet: "Nu dan, Ik zal ulieden nu bekend maken, wat Ik Mijn wijngaard doen zal: Ik zal zijn tuin wegnemen, opdat hij zij tot afwijding; zijn muur zal ik verscheuren, opdat hij zij tot vertreding", Jes. 5:5-7. Deze tuin en muur konden niet die der eeuwige zaligheid zijn, want die stond vast, al zou Israël ook "gelijk als zaad geschud wordt in een zeef", Amos 9:9, onder de heidenen verstrooid worden. Het moest alsoo zijn: de muur harer bijzondere bescherming en bewaring in uiterlijke vrede en uiterlijk gebrek, want deze muur werd in die dagen vaak omgehaald.

Wat nu de veiligheid van het nieuw Jeruzalem aangaat, zij wordt door Johannes met slechts één muur aanschouwd. Dit betekent, dat te dien dage de muur harer eeuwige zaligheid en die van Gods bijzondere bescherming om haar te beveiligen en te verdedigen, zo innig met elkander verbonden zullen zijn, dat zij niet langer twee, maar, in deze hare Evangelische heerlijkheid, één zullen wezen; geen gracht zal meer scheiding tussen beide maken; om ons aan te tonen, dat de toestand van dat nieuwe Jeruzalem, ook wat haar uitwendige heerlijkheid, vrede en rust betreft, zo vast, zo duurzaam, zo onoverwinnelijk zal wezen, dat niets haar kan schaden, tenzij de muur des heils zelf worde afgebroken. Daarom zegt de profeet, met betrekking tot de heerlijke staat dezer stad: "Er zal geen geweld meer gehoord worden in uw land, verstoring noch verbreking in uw landpalen; maar uw muren zult gij Heil heten, en uw poorten Lof", Jes. 60:18; en op een andere plaats: "Uw ogen zullen Jeruzalem zien, een geruste woonplaats, een tent, die niet ter neder geworpen zal worden, welker pinnen in der eeuwigheid niet zullen uitgetogen worden, en van welke zelen geen zullen verscheurd worden", Jes. 33:20. De muren zijn nu samengevoegd en tot één gemaakt; de Vader heeft de grote rode draak in Christus' hand gegeven, en Deze heeft hem gebonden voor duizend jaren, Openb. 20:1-3. Daarom "zal de Heere over alle woning van de berg Zions, en over haar vergaderingen scheppen een wolk des daags, en een rook, en de glans eens vlammenenden vuurs des nachts: want over alles wat heerlijk is, zal een beschutting wezen," Jes. 4:5. "Te dien dage zal dit lied gezongen worden in het land van Juda: Wij hebben een sterke stad; God stelt heil tot muren en voorschansen", Jes. 26:1, 2. Hetzelfde vermeldt Johannes, als hij zegt: "En ik, Johannes, zag de heilige stad, het nieuwe Jeruzalem, nederdalende van God uit de hemel, toebereid als een bruid, die voor haren man versierd is. En ik hoorde een grote stem uit de hemel, zeggende: Ziet de tabernakel Gods is bij de mensen, en Hij zal bij hen wonen, en zij zullen Zijn volk zijn, en God zelf zal bij hen en hun God zijn. En God zal alle tranen van hun ogen afwissen; en de dood zal niet meer zijn; noch rouw, noch gekrijt, noch moeite zal meer zijn: want de eerste dingen zijn weggegaan," Openb. 21:2-4.

"En zij had een groten en hogen muur." Deze woorden "groot en hoog" zijn er aan toegevoegd om deszelfs degelijkheid en voldoendheid aan te wijzen, want inderdaad, de doeltreffendheid van een muur ligt in zijn hoogte en grootte; de muren der Kanaänieten waren juist om die reden zo geducht voor de Israëlieten en benamen hun allen moed, Deut. 1:28. Deze stad zal dus wel veilig zijn: zij is door een muur omgeven, en die muur is hoog en groot. Hij is groot van omvang: elke heilige kan binnen zijn omtrek plaats vinden; hij is groot van omvang, Want hij omvat alle genade en goedertierenheid Gods, beide tijdelijke en geestelijke; en wat zijn hoogte betreft, hij is hoger dan de hemelen, wie kan dezelve bestormen? Hebr. 7:26; dieper dan de hel, wie kan dezelve ondermijn? Job 11:8.

Grote barmhartigheid, grote genade, hoge bescherming en beveiliging, en een hoge

arm ter verdediging zullen die heilige stad voortdurend omgeven. God zelf zal voortdurend hare wacht waarnemen: "En Ik zal Mij," zegt Hij, "rondom Mijn huis legeren, vanwege het heirleger, vanwege de doorgaande, en vanwege de wederkerende, opdat de drijver niet meer door hen doorga; want nu heb Ik het met mijn ogen aangezien", Zach. 9:8.

De poorten der stad. "En had twaalf poorten." Na de muur noemt Johannes de poorten; zij had twaalf poorten. Onder poorten moeten wij verstaan de plaatsen, alwaar men de stad kan in- en uitgaan, Jer. 17:19, 20; en hier hebben ze een dubbele betekenis. Ten eerste een ingang tot gemeenschap met de burgers en aandeel in de privilegiën der stad. In beide betekenissen is Christus de poort, want gelijk niemand tot de kennis en de blijdschap Gods komen kan dan door de Heere Christus, zo kan ook niemand buiten Hem gemeenschap met de inwoners van het hemelse Jeruzalem hebben. "Ik ben de Weg," zegt Jezus, "en de Waarheid, en het Leven. Niemand komt tot de Vader dan door Mij." En wederom: "Ik ben de Deur: indien iemand door Mij ingaat, die zal behouden worden; en hij zal ingaan en uitgaan, en weide vinden", Joh. 14:6; 10:1-9.

"En had twaalf poorten". Dat getal "twaalf" wijst ons terug op de oude stad Jeruzalem, die ook twaalf poorten bezat, Neh. 3; 12:37-39; het getal is met opzet zo gekozen, in overeenstemming met het gehele getal van Gods uitverkorenen, die in de twaalf stammen begrepen waren, hetzij zij van nature Joden of heidenen zijn. Want gelijk alle godvrezende Joden Abrahams zaad zijn naar het vlees, hoewel zij niet godvrezend zijn omdat zij Abrahams kinderen zijn, - zo zijn alle gelovige heidenen Abrahams zaad naar de geest, al behoren zij ook naar het vlees niet tot Zijn kinderen. Beiden worden in de geest en in het geloof des Evangelies samengevoegd, als God tot de Joden spreekt: "Als nu een vreemdeling bij u verkeert en de Heere het Pascha houden zal - dit is God wil vrezen en het geloof van Christus aannemen, - dat alles, wat mannelijk is, bij hem besneden worde, en dan komt hij daartoe, om dat te houden, enz." Ex. 12:48. Want degenen, die uit het geloof zijn, zijn kinderen van de gelovigen Abraham, die ons aller vader genoemd wordt, Gal. 3:7; Rom. 4:16. Daaruit zien wij, dat onder de kinderen Abrahams alle gelovigen begrepen zijn, en evenzo onder de benaming: de twaalf stammen, waaraan de twaalf poorten beantwoorden. Daarom heeft de psalmist op niets anders het oog, als hij onbepert van alle Godzaligen, onder de naam van Israëls stammen, spreekt: "Onze voeten zijn staande in uw poorten, o Jeruzalem! Jeruzalem is gebouwd als een stad, die wel samengevoegd is, waarheen de stammen opgaan, de stammen des Heeren, tot de getuigenis Israëls, om de Naam des Heeren te danken", Ps. 122:2-4.

Maar wederom: hoewel ik zeker ben, dat al de heidenen, die te eniger tijd bekeerd zijn, tot de **stammen Israëls** gerekend worden, aan welker getal de poorten dezer stad beantwoorden, toch zijn deze twaalf poorten opzettelijk naar de namen der twaalf stammen genoemd, **om de gelukkige terugkeer en herstelling dier stammen aan te wijzen, die thans overal in de wereld verstrooid**, en die lange tijd, tot onze verwondering en hun schande, als uitvaagsels der maatschappij zwervende geweest zijn en nog zijn onder de heidenen, Hos. 9:17, om daar vele dagen te blijven zitten, zonder koning en zonder vorst, en zonder offer, en zonder opergericht beeld, en zonder efod en Serafim", Hos. 3:4. Dat is: zonder de waren God en Zaligmaker, zonder Zijn Woord en verordeningen; "daarna", zegt de Profeet, "zullen zich de kinderen Israëls bekeren, en zoeken de Heere, hunnen God, en David, hunnen Koning; en zij zullen vrezende komen tot de Heere en tot Zijn goedheid, in het laatste der dagen", Hos. 3:5. Dit bevestigt de apostel, wanneer hij schrijft, dat blindheid gedeeltelijk het lot van

Israël blijven zal, totdat de volheid der heidenen is ingegaan; hier kunnen onder Israël onmogelijk de bekeerde heidenen verstaan worden, want dit Israël moest verworpen worden, totdat de volheid der heidenen zou zijn ingegaan. Bovendien noemt hij hier het onbekeerde Israël met dien naam, en de bekeerde heidenen noemt hij nog heidenen; hij noemt Israël de natuurlijke takken, maar de heidenen de wilde takken, en zegt ons voorts, dat de natuurlijke takken, "wanneer zij eenmaal bekeerd zullen zijn, in hunnen eigenen olijfboom zullen ingeënt worden, terwijl de heidenen, wanneer zij zich bekeren, van hun eigen boom worden afgehouden; lees Rom. 11 met alle opmerkzaamheid. Daarom zeg ik: de poorten zijn twaalf in getal, om op die armen te wijzen, welke te dien dage zullen ontwaken en verlicht en tot het geloof in Jezus Christus bekeerd worden. Deze poorten worden op een andere plaats een weg, en deze Joden de koningen van het Oosten genoemd; en wij lezen daar ook, dat deze weg heden ten dage nog bereid moet worden. Hetgeen zoveel betekent als: de stad moet nog gebouwd, en de poorten moeten nog op haar plaats gesteld worden. Daarom zegt Johannes: "De zesde engel goot zijn fiool uit op de grote rivier, de Eufraat dat is verbrak de kracht en sterkte van de Roomse antichrist, aan de Eufraat was de grens van het letterlijke Babel, het type van ons geestelijke; - en zijn water is uitgedroogd, opdat bereid zou worden de weg der koningen, die van de opgang der zon komen zullen," Openb. 16:12. Daarvan zijn ook de profeten vol, als zij uitroepen: Verhoogt de baan, verhoogt de baan, bereidt de weg, neemt de aanstoot uit de weg Mijns volks", Jes. 57:14. En wederom: "Gaaf door, gaaf door, door de poorten, bereidt de weg des volks; verhoogt, verhoogt een baan, ruimt de steen weg, steekt een banier omhoog tot de volken! Ziet, de Heere heeft doen horen, tot aan het einde der aarde; zegt der dochter van Sion: Zie, uw Heil komt; zie, Zijn loon is met Hem, en Zijn arbeidsloon is voor Zijn aangezicht. En zij zullen hen noemen het heilige volk, de verlost des Heeren; en gij zult genoemd worden de gezochte, de stad, die niet verlaten is", Jes. 62:10-12. **Dit alles heeft vooral betrekking op de bekering der Joden in de laatste dagen, die, wanneer alle dingen gereed zijn, in menigte komen zullen tot de Zone Gods, en, als vanouds, in Zijn gunst delen.**

De engelen in de poorten. "En in de poorten twaalf engelen".

Onder engelen moeten wij hier boodschappers en dienaars van de Heere Jezus verstaan, door wie de verborgenheid des eeuwigens levens en der eeuwige zaligheid de kinderen der mensen geopenbaard wordt; in dezen zin wordt liet woord "engel" in de profetie vaak gebruikt, Openb. 1:20; 2:1, 8, 12, 18; 3:1, 7; 14:6.

"En in de poorten twaalf engelen."

Tweeërlei biedt zich in deze woorden ter beschouwing aan:

1. Waarom zij twaalf in getal zijn; en
2. Waarom zij in de poorten dezer nieuw en heilige stad staan.

Ten eerste. Zij zijn twaalf in getal, om deze twee zaken aan te duiden:

1. De waarheid hunner leer; en
2. De voldoendheid hunner leer en bediening om de twaalf stammen tot het geloof in Christus en de zaligheid der stad te bekeren.

1. De waarheid hunner leer. Het getal twaalf geeft ons te kennen, dat de Ziener hier het oog heeft op de twaalf apostelen, en op de leer der twaalf apostelen, de Apostolische leer. Als wilde hij zeggen: Deze stad, het nieuw Jeruzalem, zal in elk opzicht niet schoonheid en heerlijkheid vervuld worden; zij heeft een muur tot haar bescherming, twaalf poorten tot voorstelling der twaalf stammen, en bovendien in de poorten de twaalf apostelen met hun oorspronkelijke, reine, onvervalste leer. De

Roomse "beesten" hebben die leer vermoddert en met hun voeten vertreden, Ezech. 34:17,18. Maar in dien dag zal de leer van onder de voeten dezer "beesten" opgenomen, van alle smet gezuiverd en wederom, als in het begin, met eer en heerlijkheid, in zuiverheid te voorschijn treden. Wij lezen, dat Israël, toen het uit Egypte en door de Rode Zee getrokken was, te Elim kwam, aldaar twaalf waterfonteinen vond en zich aan die wateren legerde, Ex. 15:27. Deze, twaalf waterfonteinen zijn typen der Apostolische leer, waaruit de gemeente, na haar terugkeer uit de antichristelijke ballingschap, zal drinken als uit de fontein des levens. Dan zullen de putten, die Abraham gegraven, maar die de Filistijnen toegestopt hadden, door Izak opgegraven en genoemd worden naar de namen, waarmee zijn vader die genoemd had, Gen. 26:18. Dit wordt algemeen door de profeten voorspeld, dat de gemeente wederom op de bergen Israëls zal gevoed worden, dat "zij alsdan zal nederliggen in een goede kooi, en weiden in een vette weide", ja "Ik zal Mijn schapen weiden, en Ik zal ze legeren, spreekt de Heere, Heere," Ezech. 34:14, 15.

2. Doch niet slechts de waarheid en zuiverheid van de leer der Apostelen ligt in dit getal twaalf opgesloten, het betekent ook, dat deze leer en de bediening der twaalf apostelen voldoende is, om de twaalf stammen tot het geloof in Christus te bekeren en hun de privilegiën dezer stad te schenken. Zie, voor de twaalf stammen zijn twaalf poorten, voor elke stam een poort, en in de twaalf poorten twaalf engelen, voor elke poort een engel. "Ook heeft hij u o Juda!" zegt God, "een oogst gezet, als Ik de gevangenen Mijns volks wederbracht", Hos. 6:11. En wat de overige stammen aangaat, Hij zal Zijn macht opwekken voor het aangezicht van Efraïm, en Benjamin, en Manasse, en komen tot onze verlossing, Ps. 80:3. "Ik zal hen zegt andermaal de Heere, "toesissen, en zal ze vergaderen: want Ik zal ze verlossen; en zij zullen vermenigvuldigd worden, gelijk zij tevoren vermenigvuldigd waren. En ik zal hen onder de volken zaaien, en zij zullen Mijner gedenken in verre plaatsen; en zij zullen beven met hun kinderen, en wederkeren. Want Ik zal ze wederbrengen uit Egypteland, en Ik zal ze vergaderen uit Assyrië; en Ik zal ze in het land van Gilead en Libanon brengen, maar het zal hun niet genoeg wezen", Zach. 10:8-10.

Ten tweede. Waarom staan deze engelen in de poorten der nieuwe, heilige stad? Hiervoor kunnen verschillende redenen bestaan.

1. Om aan te tonen, dat het de leer der apostelen is, die tot deze stad inlaat, en buiten haar sluit. "Zo gij iemands zouden vergeeft, dien worden zij vergeven," zegt Christus, "zo gij iemands zonden houdt, dien zijn zij gehouden," Joh. 20:23; Matth. 18:18. Daarom worden de trouwe herders der gemeente "deurwachters" genoemd, want gelijk de deurwachter op zijn post staat, opdat niemand onbevoegd binnentrede, Mark. 13:34, zo waken ook de dienaren des Goddelijke Woords, dat niets onreins de poorten dezer stad binnenga, 2 Kron. 23:19.

2. Ook staan die engelen daar ter bemoediging en overtuiging der verzochte en twijfelende Joden, die bij de aanvang hunner terugkeer zwaar gebogen zullen gaan onder het bewustzijn hunner eigene verdorvenheid. Helaas! indien er niemand in de poorten dier stad stond, om degenen te onderrichten en aan te moedigen, welke in vollen ernst het leven zoeken, dan zouden er velen tevergeefs zoeken, en menigeen zou met een gebroken hart en verslagen geest in wanhoop sterven. Maar nu: om te voorkomen, dat iemand, die met vochtige ogen en betraande wangen de weg naar Sion bewandelt, teleurgesteld worde, staat in elke poort een engel, die voortdurend met zijn gouden bazuin het heerlijk, eeuwig Evangelie verkondigt: "Gaat in tot Zijn poorten met lof, in Zijn voorhoven met lofgezing; looft Hem, prijst Zijn Naam. Want de Heere is goed; Zijn goedertierenheid is in der eeuwigheid, en Zijn getrouwheid van

geslacht tot geslacht," Ps. 100:4, 5. Gelijk de Heere zelf zegt: "En het zal te dien dage geschieden, dat er met een grote bazuin geblazen zal worden; dan zullen die komen, die in het land van Assur verloren zijn, en de heengedrevenen in het land van Egypte; en zij zullen de Heere aanbidden op de heiligen berg te Jeruzalem", Jes. 37:15.

De namen, op de poorten geschreven. "En in de poorten twaalf engelen, en namen daarop geschreven, welke zijn de namen der twaalf geslachten der kinderen Israëls." zo was het ook met de profeet, toen hij een gezicht kreeg op een beeld dezer stad: "En de poorten der stad zullen zijn naar de namen der stammen Israëls", Ezech. 48:31. Deze woorden worden door Johannes op deze wijze aangevuld: de namen der twaalf geslachten der kinderen Israëls.

Dit bevestigt wat ik zo even gezegd heb, dat het getal der poorten twaalf is, overeenkomstig het getal der twaalf stammen, want hun namen zijn er in geschreven. Zulks moet derhalve ongetwijfeld een grote, bemoediging zijn voor dit verachte volk; een grote bemoediging, zeg ik, dat ondanks al hunnen opstand, hun lastering en verachting van het heilig Evangelie, hun namen toch vermeld staan op en gegraveerd zijn in de poorten van het nieuwe Jeruzalem. Zo zullen de Joden in de laatste dagen getroost worden, en wel zullen zij dien troost behoeven, want bij hunnen terugkeer zal de gedachte aan de begane moord, niet alleen op de profeten en apostelen, maar ook op de Zone Gods zelf, hen zozeer beroeren, en de hardheid en verharding hunner harten zal hen zo benauwen, dat zij alle hoop verliezen, door dien versmaden Jezus in genade te worden aangenomen. Want "de kinderen Israëls zullen komen, zij en de kinderen van Juda tezamen; wandelende en wenende zullen zij henengaan, en de Heere, hunnen God, zoeken. Zij zullen naar Sion vragen: op de weg herwaarts zullen hun aangezichten zijn", Jer. 50:4, 5. Let op deze woorden: wandelende en wenende; de arme Joden zullen in de dag van hunnen terugkeer geen voetstap zetten, die niet bevochtigd is met de tranen hunner boete en verslagenheid, bij het besef der zonden, waarmede zij de Heere der heerlijkheid getergd hebben. Zo zegt Hij door een anderen profeet: "Doch over het huis Davids, en over de inwoners van Jeruzalem, zal Ik uitstorten de Geest der genade en der gebeden; en zij zullen Mij aanschouwen, dien zij doorstoken hebben, en zij zullen over Hem rouwklagen, als met de rouwklage over een enigen Zoon; en zij zullen over Hem bitterlijk kermen, gelijk men bitterlijk kermt over een eerstgeborene. Te dien dage zal te Jeruzalem de rouwklager groot zijn, gelijk die rouwklage van Hadadrimmon, in het dal van Megiddon, en het land zal rouwklagen", Zach. 12:10-12.

Daarom, zeg ik, zal het nodig zijn, dat in elke der twaalf poorten een engel sta, en de namen der stammen in de poorten geschreven zijn, om hen aan te moedigen, deze heilige en goede stad binnen te treden; en om hun te zeggen, dat Hij degenen Zijn liefhebbers noemt, in wier huis Hij met wonden geslagen is geworden, Zach. 13:6.

Maar wederom! gelijk de namen der twaalf stammen der kinderen Israëls op de poorten aanwijst, hoe de terugkerende Joden uitgenodigd en gedrongen zullen worden, binnen te treden, zo zeggen ons die namen ook, dat God de heidenen, welke te dien dage mede zullen binnengaan, onder de Joden rekent, namelijk als dezulken, die uit hunnen wilden olijfboom uitgehouwen en in de goeden olijf boom, onder de kinderen Israëls zijn ingeplant. Het zijn degenen, die innerlijk Joden zijn, het Israël Gods, naar het nieuwe schepsel, die zullen binnengaan, want de heidenen worden, om hun bekering, kinderen Abrahams, Joden, een uitverkoren geslacht, een koninklijk priesterdom, een heilig volk, een verkregen volk, genoemd; en zo behoren zij geestelijk, hoewel niet naar het vlees tot de twaalf stammen, wier namen op de poorten der stad staan geschreven, Gal. 3:7; Rom. 2:28; 1 Pet. 2:9, 10. "Ook zal het

geschieden", zegt de profeet, "in de stam, bij welken de vreemdeling verkeert, aldaar zult gij hem zijn erfenis geven, spreekt de Heere Heere", Ezech. 47:23. Zo zullen de Joden en de heidenen in de Geest des Evangelies samenkomen en één rechtvaardig volk worden, voor hetwelk de poorten dezer stad geduriglijk geopend zijn. Met vrijmoedigheid mogen zij daar allen, door het geloof des Heeren Jezus Christus, ingang vragen om gemeenschap te hebben met God, met de genade en de privilegiën der stad, volgens hetgeen geschreven is: "Doet de poorten open, dat het rechtvaardige volk daar in ga, hetwelk de getrouwigheden bewaart", Jes. 26:2.

De orde der poorten. "Van het oosten waren drie poorten, van het noorden drie poorten, van liet zuiden drie poorten, van het westen drie poorten", vers 13.

Ik zal niets zeggen aangaande de volgorde, waarin de hemelstreken hier vermeld worden, waarom het oosten eerst genoemd, dan het noorden vermeld, vervolgens het recht daartegenover liggende zuiden, en eindelijk het westen geplaatst wordt, hoewel de Heilige Geest ook daarmee iets heeft willen te kennen geven. Misschien wordt het westen wel het laatst genoemd, omdat in het westen de dag eindigt, en om aan te duiden, dat, wanneer Jeruzalem herbouwd zal zijn, het westen het laatste gedeelte der wereld is, dat bekeerd val worden, of omdat de poorten aan de westzijde het langst open zullen staan, ten einde de menigte reizigers naar Jeruzalem binnen te laten. Maar genoeg daarvan.

Wat de orde der poorten zelf aangaat, wil ik twee vragen beantwoorden:

1. Waarom aan alle vier zijden poorten staan? en
2. Waarom er aan elke zijde juist drie geplaatst zijn?

"Van het oosten waren drie poorten, van het noorden drie poorten, van het zuiden drie poorten, van het westen drie poorten."

Ten eerste. Dat de poorten naar alle zijden liggen, kan betekenen, dat God Zijn volk in alle hoeken der wereld heeft en evenzeer, dat de genade door de engelen in hun bediening door die poorten naar alle oorden op aarde heengebracht wordt, om zielen te winnen. Zo lezen wij van de cherubijnen: "De plaats, waarhenen het hoofd zag, die volgden zij na; zij keerden zich niet' om als zij gingen", Ezech. 10:11; waarheen de poorten uitzien, daarheen gaan de bedienaren des Woords, om de uitverkorenen te vergaderen. "Hij zond hen heen voor Zijn aangezicht, twee aan twee, in iedere stad en plaats, daar hij komen zou", Luk. 10:2; Matth. 28:1-9; Joh. 11:52.

Dan zeggen deze poorten naar alle zijden ons ook, dat, van welken kant ook mensen komen om deze stad binnen te gaan, altijd een poort open staat tegenover de plaats, vanwaar zij uitgegaan zijn, om hen te ontvangen. Komen zij uit het oosten, zij vinden aan de oostzijde der stad drie poorten open staan; uit liet noorden, uit het zuiden, uit het westen komende, vindt men hetzelfde. **Niemand behoeft om de stad heen te gaan, om leven, vrede en rust te vinden. Iedereen mag onmiddellijk van de zonde tot de genade, van satan tot Christus, van deze wereld naar het nieuwe Jeruzalem komen.**

De twaalf koperen runderen, die de koperen zee moesten dragen, waren op dezelfde wijze geordend als deze poorten, 1 Kon. 7:23-25, en hadden dezelfde bedoeling, namelijk om aan te tonnen, dat de leer der Apostelen de gehele wereld door verspreid moest worden om de kudde Gods te bekeren - gelijk in vroegere tijden, zo thans bij de bouw van het nieuw Jeruzalem - en ze toe te brengen tot de énen stal, Joh. 10:16. En gelijk nu het Woord naar alle zijden heen gebracht wordt, zo staan ook, wat ik reeds opmerkte, deze poorten naar alle zijden open om te verkondigen, dat een vriendelijke ontvangst bereid is aan elke ziel, die uit enigen hoek der aarde komen moge om de

genade des Heeren Jezus Christus te beërven: "En daar zullen er komen van oosten en westen, en van noorden en zuiden, en zullen aanzitten in het Koninkrijk Gods", Luk. 13:29; Ps. 107:1-3.

Ten tweede. "Van het oosten waren drie poorten, van het noorden drie poorten, van het zuiden drie poorten, van het westen drie poorten." Ik heb u trachten aan te tonen, waarom aan elke zijde der stad poorten staan; nu wil ik de betekenis opsporen van het getal drie, dat aan elke zijde door de poorten vertegenwoordigd is.

1. Aan elke zijde zijn drie poorten, wellicht om aan te duiden, dat het de overeenstemming van de drie Personen in de Godheid is, volgens welke het Evangelie overal verkondigd zal worden om mensen te redden; en evenzo, dat het Vader, Zoon en Heilige Geest zijn, die bereid staan de zondaar aan te nemen, van welke zijde hij ook komen moge om leven en zaligheid te zoeken. Of zij van het noorden, van het zuiden, van het westen of van het oosten komen, de Vader is gereed Zijn Zoon te geven, de Zoon is gereed Zichzelf te geven en de Geest is gereed in hun hart neer te dalen om elke hinderpaal uit de weg te ruimen, opdat hun zaligheid volkomen worde, Joh. 3:16; Openb. 21:6; 22:17.

2. De drie poorten aan elke zijde wijzen er ons mogelijk ook op, dat niemand deze stad kan binnengaan, dan krachtens de drie ambten van Jezus Christus. Als Priester moet Hij de zonden afwassen, als Profeet ons verlichten, leren, leiden en verkwikken, als Koning heerst en regeert Hij door Zijn Woord, Hebr. 7:5; Job. 13:8; Hand. 3:22, 24; Jes. 40:10, 11; 9:6, 7; Ps. 86:1-3; 110:3.

3. De drie poorten kunnen ook betekenen de drie toestanden der heiligen op aarde, een ingang tot de kinderlijken leeftijd, een ingang tot de jongelingsleeftijd, een ingang tot het vaderschap in de gemeente, 1 Joh. 2:12-14. Of eindelijk beduiden de drie poorten wellicht ook de drievoudige staat, die van de natuur naar de heerlijkheid leidt: onze genadestaat in dit leven, onze paradijsstaat na dit leven, en onze heerlijkheid na de opstanding; of anders: de staat der genade, die lichaam en ziel in dit leven omvat, de staat der heerlijkheid, waarin de ziel na de dood verkeert, en de staat der heerlijkheid, die beide ziel en lichaam geschonken zal worden in de toekomst onzes Heeren Jezus Christus. Dit werd ook afgebeeld door de orde der trappen in de tempel te Jeruzalem: er was een eerste, een tweede en een derde trap, waarmee men van het beneden naar het bovenste gedeelte van Gods huis kon opklimmen, gelijk wij lezen in 1 Kon. 6:8: "Door wenteltrappen ging men tot de middelste zijkamer en van de middelste tot de derde."

De fundamenten des muurs. "En de muur der stad had twaalf fundamenten, en in dezelve de namen der twaalf apostelen des Lams," vers 14. In deze woorden zijn twee bijzonderheden uitgedrukt: 1. De muur der stad had twaalf fondamenten, en 2. In dezelve staan de namen der twaalf apostelen des Lams.

Ten eerste. De muur der stad had twaalf fundamenten. Dit bewijst deszelfs vastigheid en kracht. Wanneer een muur slechts een fondament heeft, hoe sterk kan dezelve dan reeds zijn, indien dat fondament slechts een steenrots is zodat geen weer noch wind in staat is, dien muur te doen wankelen of vallen. Maar ik zeg: hoeveel te sterker en duurzamer moet dan niet deze muur zijn, die twaalf fundamenten heeft, door God zelf gelegd, gelijk gezegd wordt, dat de heiligen van de ouden dag "de stad verwachtten, die fondamenten heeft, welker Kunstenaar en Bouwmeester God is", Hebr. 11:10.

"En de muur der stad had twaalf fundamenten, in dezelve de namen der twaalf Apostelen des Lams." Ik zeide u, dat de muur der stad de muur des heils is, of de veiligheid der gemeente van Jezus Christus, waarmede, als derzelve uitwerking, de

bijzondere voorzienigheid en bescherming Gods verbonden is. Deze muur nu, zegt de Heilige Geest, heeft twaalf fundamenten, om dezelve te schragen tot voortdurende veiligheid en zekerheid van de inwoners der stad; een fundament is datgene, hetwelk alles draagt, en waarop alles gegrondvest is en rust. Eigenlijk gezegd, heeft onze zaligheid slechts één fundament, namelijk niemand anders dan de Heere Jezus "Want niemand kan een ander fundament leggen, dan hetgeen gelegd is, hetwelk is Jezus Christus," 1 Cor. 3:11. Wanneer Johannes ons alzo zegt, dat de muur der stad twaalf fundamenten heeft, waarin de namen der twaalf apostelen des Lams gegraveerd staan, dan meent hij daarmee niet, dat deze muur des heils twaalf Christussen heeft om op te rusten, maar dat de leer der apostelen de leer van Christus is, waarop genade en zaligheid voor eeuwig onwankelbaar bevestigd zijn. En dan wil hij daarmee ook dit zeggen, dat ons noch Christus noch een zijner weldaden kan toekomen, tenzij onder de voorwaarden, die de apostelen de zondaars in woord en leer hebben voorgehouden. "Doch al ware het ook," zegt Paulus, "dat wij of een engel uit de hemel u een Evangelie verkondigde, buiten hetgeen wij u verkondigd hebben, die zij vervloekt. Gelijk wij te voren gezegd hebben, zo zeg ik ook nu wederom: Indien er iemand een Evangelie verkondigt buiten hetgeen gij ontvangen hebt, die zij vervloekt," Gal. 1:8,9. Ten tweede. "En in dezelve de namen der twaalf Apostelen des Lams." "En in dezelve de namen " Hieruit blijkt duidelijk, dat de fundamenten der stad de leer der twaalf apostelen onzes Heeren Christus beduiden, want hun namen zijn in die fundamenten gegraveerd. Zo was het ook met de leer, waarop de Israëlitische gemeente gebouwd werd; omdat de man Mozes het volk die leer bracht, werd zijn naam zozeer met die leer verbonden, dat men ze ten laatste, en zulks onder Goddelijke goedkeuring, met zijn naam noemde. "Die u verklaagt," zegt Jezus, "is Mozes, op welken gij gehoopt hebt," Joh. 5: 45. Een wederom: "Want Mozes heeft er van oude tijden in elke stad, die hem prediken, en hij wordt op elke sabbat in de synagogen gelezen," Hand. 15:21. Dezelfde vrijheid gebruikt hier de Heilige Geest, sprekende over de twaalf fundamenten der stad, welke zijn de leer der twaalf apostelen. En wanneer de leer onder het beeld van fundamenten voorgesteld, en daarmee de namen der twaalf apostelen verbonden worden, dan verondersteld de Heilige Geest, dat de lezers wijs en bekwaam genoeg zijn zullen in het woord der rechtvaardigheid, om de zin recht te verstaan.

"En in dezelve de namen der twaalf apostelen des Lams!" Met klare woorden wordt het hier uitgesproken, dat de twaalf apostelen van Christus de fundamenten van de muur der stad zijn, en zulks terecht, want zij zijn het volledigst en duidelijkst in de leer der genade, en alles wat tot het leven en de gelukzaligheid behoort. "In andere eeuwen," zegt Paulus "is deze verborgenheid de kinderen der mensen niet bekend gemaakt, gelijk zij nu is geopenbaard. aan zijn heilige apostelen en profeten, door de Geest," Ef. 3:5. Mozes was daartoe onbekwaam geweest, want zijn bedeling was een duistere en omsluerde; "wanneer Mozes gelezen wordt, ligt een deksel op hun hart," 2 Cor. 3:13-15. Ook geen der profeten was daartoe in staat, want zij stonden allen onder Mozes en waren in zekere zin zijn discipelen, Num. 12:6, 7. Zelfs Johannes de Doper wordt daarvan buitengesloten: "Doch die de minste is in het Koninkrijk der hemelen, is meerder dan hij," Matth. 11: 11.

De Apostelen waren bij uitnemendheid degenen, die met Jezus geweest waren van zijn doop door Johannes totdat Hij opgenomen werd in de hemel: zij hadden Hem gezien, gehoord, met Hem gesproken, de wondervolle werken aanschouwd, die Hij gedaan had; zij hadden met Hem na Zijn lijden en Zijn opstanding gegeten en gedronken, en de tekenen der nagelen in Zijn handen en voeten, en het teken der speer in Zijn zijde gezien, Luk. 24:39, 40. En omdat zij al die dingen van het begin aan, Zijn

leer en wonderen, zijn doen en laten, gezien, gehoord en bijgewoond hadden, daarom gold hun in de eerste plaats dit woord hun Meesters: "Gij zult Mijn getuigen zijn, zo te Jeruzalem, als in geheel Judea en in Samaria, en tot aan het uiterste der aarde," Hand. 1:8; 13:31; 10:39; 5:32; 1 Joh. 1:1-3.

Bovendien zijn de Apostelen op zulk een wondervolle wijze met de Heiligen Geest vervuld geworden, dat zij ook in dit opzicht al de profeten overtreffen, die voor hen geweest zijn, en ik kan evenmin geloven, dat ooit iemand, zelfs in de beste tijden, boven hen gestaan heeft. Toch, al zou er ook nog een bedeling komen, waarin de Heilige Geest in gelijke mate uitgestort werd, dan volgt daaruit geenszins, dat het Evangelie dan anders verkondigd zou worden dan zij het der mensheid gebracht hebben, of dat er iets aan zou toegevoegd worden, vooral wanneer wij dit woord onzes Heeren bedenken: "Al wat gij op de aarde binden zult, zal in de hemel gebonden wezen; en al wat gij op de aarde ontbinden zult, zal in de hemel ontbonden wezen," Matth. 18:18. Wat hun leer betreft, waren zij onfeilbaar; het was onmogelijk, dat zij zouden dwalen; wie hun leer veracht; veracht God zelf. En voorts hebben zij bevolen, dat allen hun leer moeten vasthouden, en dat wij naar die leer engelen en mensen zullen oordelen, die een andere leer verkondigd hebben of verkondigen zullen, 1 Thess. 3:8; Gal. 1:8.

Timotheüs moest de voorschriften van Paulus volgen, en de heilige Titus evenzeer. Indien wij dat alles bedenken, dan moeten wij toestemmen, dat de Heilige Geest met volle recht getoond heeft, dat in de twaalf fundamenten der heilige stad de namen der twaalf apostelen des Lams gegraveerd zijn. Zij worden aan het hoofd gesteld als degenen, die het fundament gelegd hebben, waarop anderen bouwen, en gelijk niemand buiten hen dit eeuwige fundament gelegd heeft, zo kan ook niemand het anders leggen dan het gelegd is, 1 Cor. 12:28; Ef. 4:11,12; 1 Cor. 3:6-11; Hebr. 6:1-3. *Overdenking, naar aanleiding dezer woorden.* "En in dezelve de namen der twaalf Apostelen des Lams." In deze woorden liggen twee zaken verborgen, die onze Christelijke overweging wel waardig zijn.

In de eerste plaats. God heeft ieder mens een zeker en zichtbaar teken gegeven, waarop hij zijn zaligheid kan bouwen, namelijk de leer der twaalf apostelen des Lams. Want wel beschouwd, is het beter voor ons, dat in die twaalf fundamenten de namen der apostelen gegraveerd zijn, daar wanneer Gods Naam zelf er in geschreven ware, dat is het is voor ons lichter, op deze wijze, door menselijke tussenkomst, de verborgenheid van Zijn wil te leren verstaan, namelijk door der apostelen leer, woorden, brieven, enz. God geeft hun, als Hij hun namen in de fundamenten der heilige stad schrijven laat, het grootzegel des hemels, dat is autoriseert al wat zij in woord of brief geleerd hebben, in tegenstelling met wat anderen na hen hebben onderwezen, hetgeen die Goddelijke autoriteit mist. Zo bezegelt bv. Paulus al zijn brieven met zijn naam, 2 Thess. 3:17; Gal. 6:11. Op een andere plaats zegt hij: "Ben ik niet een Apostel?" 1 Cor. 9:1. En wederom: "Ziet, ik Paulus zeg u," Gal. 5:2. Ik, een Apostel; ik, een wijs bouwmeester; ik, die een der fundamenten ben van de muur des heils, ik schrijf u, 1 Cor. 3:10. En, gelijk ik reeds zeide, er is reden om zo te spreken, want gelijk Mozes, de dienaar de oude bedeling, het fundament der Israëlitische gemeente, het voorbeeld dier bedeling van de Engel op de berg Sinaï ontvangen heeft, zo ontvingen de twaalf Apostelen de nieuwe bedeling, de Nieuwtestamentische leer des geloofs uit de mond van de Zone Gods, de Engel des Nieuwe, des eeuwigen verbonds, op de berg Sion, Hand. 7:38; 1:3; Matth. 28:19.

In de tweede plaats.

Dat de namen der twaalf Apostelen op de fundamenten der heilige stad geschreven

staan, is tevens de reden, waarom dit Jeruzalem eeuwig zijn zal; het is gebouwd op de leer der twaalf apostelen des Lams en zal in eeuwigheid niet wankelen. Want merk dit op, zolang Johannes de heilige stad aanschouwt, ziet bij de muur op deze fondamente rusten; hij zag de stad, totdat zij opgenomen werd, en daarom bleef zij voor eeuwig op deze fondamente gegrondvest. Inderdaad, de eerste gemeenten, op deze fundamente gebouwd, werden voldoende geschraagd en ondersteund, zolang zij zich aan de leer der Apostelen vasthielden, Ef. 2:20-22. Maar, gelijk ik u heb aangetoond, toen stonden de muur des heils en die van Gods bijzondere bescherming op enige afstand van elkander, en waren dus geenszins zo nauw verenigd als zij het in dien dag zijn zullen. Om aan het type te beantwoorden, zijn zij in de gracht tussen beide muren gevallen; zij hebben God vertoerd, en Hij heeft de muur Zijner bescherming weggenomen, waarop de antichrist, dat wilde dier, in de wijngaard gekomen is, en er een vreselijke verwoesting heeft aangericht. Deze nieuw, heilige stad is anders ingericht: voor haar zijn de beide muren verenigd, en voor eeuwig op hun fondamente bevestigd; daarom blijft die verenigde muur in eeuwigheid en wordt steeds hoger opgevoerd, evenwel niet van de fondamente af, maar veeleer met hen tot in den hemel: "Ziet," zegt God, "Ik heb u in de beide handpalmen gegraveerd; uw muren zijn steeds voor Mij," Jes. 49:16.

Hoe wij het woord TWAALF moeten verstaan. "En in dezelve de namen der twaalf apostelen des Lams." Dit woord twaalf moet met voorzichtigheid overdacht worden, want anders zullen de zwakken er over struikelen of er zich aan stoten; om dit dus te voorkomen, zo bedenk:

Ten eerste, Deze twaalf apostelen moeten die twaalf zijn, die met de Heere Jezus geweest zijn, beginnende van de doop van Johannes tot de dag toe, in welken Hij van hen opgenomen is," Hand. 1:22.

Ten tweede. Deze twaalf moeten niet als eenvoudige Christenen beschouwd worden, of slechts als discipelen des Heeren, maar als twaalf getuigen des Heeren, die van de beginne tot het einde met Hem verkeerdt hebben. Zij waren een twaalfvoudig getuige des Heeren; zij hebben Hem twaalfvoudig gezien met hun ogen, Hem twaalfvoudig gehoord met hun oren, Hem twaalfvoudig getast met hun handen, en twaalfvoudig het Woord des levens geleerd, gelijk een hunner schrijft: "Hetgeen van de beginne was, hetgeen wij gehoord hebben, hetgeen wij gezien hebben met onze ogen, hetgeen wij aanschouwd hebben, en onze handen getast hebben, van het Woord des levens; hetgeen wij dan gezien en gehoord hebben, dat verkondigen wij u, opdat ook gij met ons gemeenschap zoudt hebben." I Joh. 1:1, 3. Hieruit volgt, dat de leer der andere apostelen, van Paulus en Barnabas, geen andere was dan de leer der twaalf. Gelijk also Efraïm en Manasse in de twaalf stammen opgelost zijn, zo deze beide apostelen in de twaalf apostelen des Heeren, omdat hun leer dezelfde leer is, die de andere Apostelen gepredikt hebben: de grondslag der leer is bij allen dezelfde, en in de bijzonderheden wijken zij niet van elkander af, al zij het ook, dat niet allen dezelfde waarheden met gelijke uitvoerigheid ontvouwen omdat dus de namen der twaalf apostelen in de fundamente gevonden worden, zo blijkt daaruit, dat geen andere leer de ware is dan die der twaalf ooggetuigen des Heeren Jezus. **En anderzijds ligt daarin ook deze verzekering, dat, ten dage van de val des antichrists, geen andere dan deze leer, in haar oorspronkelijke zuiverheid, gelden en voor eeuwig de muur van Jeruzalem schragen en dragen zal. En inderdaad, deze waarheid, dat de leer der twaalf de grondslag is onzer eeuwige zaligheid, is zo gewis, dat afwijken daarvan met eeuwige verdoemenis gestraft wordt.**

Dit is het middelpunt van Lukas' Evangelie, van Judas' brief, van Paulus' geschriften,

ja van het ganse Oude en Nieuw Testament. De leer der twaalven is de duidelijkste, uitvoerigste en meest bepaalde van alle stelsels; daarin moet de mens gegrond zijn en gegrond blijven. Iemand kan veel van de Geest Gods spreken, en Dien in grote mate bezitten; toch staan de twaalven boven hem, want zij hebben de Geest immer in nog grotere mate. Behalve dat, zij hebben met hun eigen zintuigen gevoeld, gezien, gehoord en getast, welk voorrecht anderen niet hebben genoten; hun namen zijn vermeld in de fundamenten van deze muur des heils, als door God zelf daarin gegraveerd. Dit alles neemt alle twijfel weg en bewijst ons ontegensprekelijk, dat hun leer de alleen ware, en alle menselijke leer, die daarvan afwijkt, vals is, Luk. 1:2; Judas :3,17; Hebr. 2:3,4; 1 Cor. 15:1-9; 9:1; Gal. 1:1, 2; Ef. 3:5; 1 Kor. 4:9.

Om te besluiten, wil, ik nog twee belangrijke zaken doen opmerken.

In de eerste plaats: dat de namen der twaalf stammen in de poorten, en die der twaalf Apostelen in de fondamenten gegraveerd staan, geeft ons te kennen, dat, wanneer het nieuwe Jeruzalem gebouwd zal worden, Joden en heidenen zullen verenigd zijn, en tot één lichaam samengevoegd, en deze omstandigheid moet de Joden tot grote bemoediging verstrekken, wanneer zij eenmaal bekeerd zullen worden, Rom. 11:1 1 Pet. 1:1. Want het verkondigt ons luide, dat de predikers des Nieuwe Testaments den Joden zaligheid zullen verkondigen, en daardoor zullen dezen wederom verzoend en één gemaakt worden met onzen Heere Jezus Christus, Jac. 1:1; Hand. 13:16,26; Rom. 1:16; 2:10.

In de tweede plaats. In de dag van dat nieuwe Jeruzalem zal er geen andere leer verkondigd noch aangenomen worden, dan de leer der twaalf apostelen, want als alleen de namen der twaalf apostelen vermeld worden, dan zijn daardoor alle andere predikers uitgesloten, welke rechten zij ook mogen doen gelden. Dan zal er niet, gelijk thans, zijn: de Roomse leer, de leer der Kwakers, de 'Episcopale, de Presbyteriaanse leer, die der Independenten en der Wederdopers, maar alles zal zijn: de leer der apostelen, één leer, de zuivere leer, gelijk zij van de beginne geweest is. "Indien iemand een andere leer leert, en niet overeenkomt met de gezonde woorden van onzen Heere Jezus Christus, en met de leer, die naar de Godzaligheid is, die is opgeblazen, en weet niets", 1 Tim. 6:3, 4.

Dus zien wij, dat het de leer der twaalven is, die toegang verleent in deze stad, en dat dezelfde leer de muur des heils draagt om hen te beschermen, die deze stad zijn binnengetreten.

De gouden rietstok, waarmede de stad gemeten werd, "En hij, die met mij sprak, had een gouden rietstok, opdat hij de stad zou meten, en haar poorten, en haren muur", vers 15. Nadat Johannes ons omtrent de muur, de poorten en de fundamenten heeft ingelicht, gaat hij thans over tot de afmetingen der stad zelve. Onder de wet moest alles wat tot de openbare Godsverering behoorde, naar vaste maat, getal en regel vervaardigd zijn, tot zelfs de striklisjes en de gouden haakjes aan de gordijnen des tabernakels toe. De voorschriften, waarnaar alles toen gemaakt moest worden, werden Mozes in wetten, inzettingen en verordeningen door de Heere op de Sinai bekend gemaakt. Daarheen moest Mozes opklimmen om Gods bevelen te ontvangen en het voorbeeld van de tabernakel, enz. te zien, en door deze mededelingen stelde hij de werkmeesters in staat, de arbeid, naar Gods wil, getrouw uit te voeren, Ex. 20:21; 24:1; 25:40; Deut. 30:10; 31:20-26,

Toen de wet gegeven was, viel een iegelijk, die niet bleef in al de woorden van het boek der wet om dat te doen, onder het vonnis, dat dezelfde wet over al de overtreders had uitgesproken, Num. 15:30 31. Ook lezen wij, dat, toen in Salomo's dagen de

tempel gebouwd werd, alle dingen werden uitgevoerd overeenkomstig de schriftelijke aanwijzingen, die zijn vader David had gegeven, toen de hand des Heeren op hem was en hem "al de werken dezès voorbeelds" leerde verstaan, 2 Kron. 3,4; 1 Kron. 29:3-7; 28:19.

Zo ook, toen Josia de tempel met alles wat daarin was voor de openbare Godsverering wilde herstellen, nadat de afvalligheid der Joden een vreselijke achteruitgang veroorzaakt had, nam hij zijn toevlucht tot de wet Gods om te weten, hoe alles wezen moest, en daarnaar handelde hij. Op dezelfde wijze gingen naderhand Ezra en Nehemia te werk, toen zij na de Babylonische gevangenschap stad en tempel herbouwden, 2 Kon. 22:8-13; Ezra 7:11; 8:34. Daaruit besluit ik, dat de rietstok, de gouden rietstok, waarvan Johannes spreekt, niets anders is dan het zuivere Woord Gods waar naar zowel de stad zelve, als hare poorten en haar muur gebouwd zullen worden. Dat Woord wordt door de heiligen Profeet vergeleken bij oud, ja boven veel fijn goud geschat, Ps. 12:7; 19:11.

Wij lezen in het gezicht van de profeet Ezechiël dat de engel, die de stad, het type van het nieuwe Jeruzalem zou meten, een linnen snoer in zijn hand hield om alles te meten, Ezech. 40: 3. Deze uitdrukking toont ons aan, dat daar slechts van een type sprake was; en een Oudtestamentische handeling volbracht zou worden, maar Johannes spreekt in Nieuwtestamentische stijl van een rietstok, om aan te wijzen, dat de stad, welke hem voorgesteld werd, het einde van alle schaduwen en typen, de volmaaktheid zelve is. Daarom is thans het werktuig, waarmede de stad gemeten zal worden, geen linnen snoer, maar een gouden rietstok, ter afbeelding, niet van de wet en der letter, die slechts schaduwen zijn, maar van het Nieuwe Testament en de bediening des Geestes, van de hemelse dingen zelve, Hebr. 9:23.

De stad wordt gemeten. "Een gouden rietstok, opdat hij de stad zou meten." Ik zeide u te voren, dat' de stad de gemeente der laatste dagen voorstelt, maar toch niet wanordelijk en verward door elkander, veeleer in alle orde en gehoorzaamheid. Met de gouden rietstok van het Testament onzes Heeren Jezus Christus wordt dan overal de ongeregeldheid en verdeeldheid weggenomen, en daarom heet zij een stad, een stad, die gemeten wordt. Zo is het ook met het type geweest: toen Salomo's tempel gebouwd, en in latere tijden stad en tempel herbouwd werden, was het niet genoeg, stenen, kalk, enz. te hebben, maar alles moest beantwoorden aan het plan van de werkmeester, aan de voorschriften van God zelf, of door middel van bijl en houweel daarvoor geschikt gemaakt worden, 1 Kon. 5:17, 18; 7:9-12; 1 Kron. 22:2. Hieruit zien wij, met welke volmaakte, heilige orde en nauwkeurigheid de heilige stad, de gemeente der laatste dagen, zal gebouwd worden; alle burgers dier stad en leden dier gemeente zullen daartoe door de woorden der profeten eerst gehouden zijn, Hos. 6:5. Zij moeten onderling gemeenschap leren oefenen, volgens de gouden rietstok des Nieuwe Testaments en de bedoeling des Geestes. Inderdaad, zolang, om de gemeente onder de heerschappij van de antichrist verkeert, wordt zij als heilige tempel des Heeren, gemeten met betrekking tot de waarheid harer genade en haren onzichtbare staat, Openb. 11:1, 2; zij ligt dan zonder vorm of orde terneer en wordt met voeten getreden. Maar wanneer eens de antichrist verdaan zal zijn, dan zal harer weer gedacht worden; zij zal naar een vast, heilig plan gebouwd, en onveranderlijke rechten bewoond en bestuurd worden. En merk hierbij op, dat, gelijk de timmerman zijn maatstok gebruikt van het begin des arbeids aan totdat alles afgewerkt is, zo dient ook de gouden rietstok, waarmee de engel de stad meet, van het eerste fundament tot den uitersten hoeksteen, gelijk reeds in het gezicht van Ezechiël getoond was, Ezech. 30-48.

"En hij mat de stad", dat is hij mat de gemeente in haar samenvoeging en gemeenschap. Wanneer wij lezen, dat God meet, dan meet Hij somtijds met Zijn oordelen, en een andermaal met Zijn genade, nu eens om neder te werpen, dan weer om op te bouwen en te bevestigen. Soms, zeg ik, meet Hij met Zijn oordelen, om te vernederen en te vernielen. Zo mat Hij de stad, voordat zij in gevangenschap kwam, en de tien stammen, alvorens zij naar Assyrië weggevoerd werden, omdat zij Zijn woord verkeerd, en gedaan hadden, wat kwaad was in Zijn ogen, Jes. 28:17,13; Amos 7:7-9. Maar als wij hier lezen van een meten der stad, dan is zulks, opdat zij gebouwd en bevestigd. worde. Daarom, zoals ik zeide, de gouden rietstok, die thans gebezigd wordt om te meten, moet dienen om alle dingen de rechten vorm en de juiste orde te geven, opdat het "bekwamelijk samengevoegd en samen vast gemaakt zijnde, door alle voegselen der toebrenging, naar de werking van een iegelijk deel in zijn maat, de wasdom des lichaams bekomt, tot Zijn zelfsopbouwning in de liefde", Ef 4:16; Col. 2:19.

Wederom: door het meten der stad moeten wij leren verstaan, dat alle grenzen thans duidelijk te voorschijn treden, dat de gemeente en de wereld nu klaar zien kunnen, tot hoever beide zich uitstrekken. Want gelijk God in de dagen, toen de oude bedeling nog gold, niet het minste deel Zijner geboden en rechten wilde veronachtzaamd zien, zo zal Hij, wanneer deze stad gebouwd wordt, geen duimbreed van haar grondgebied afstaan, maar hare afmetingen zullen ongeschonden bewaard blijven, gelijk Hij ze heeft vastgesteld. zo heeft Hij zelf door de profeet gesproken: "Dit ganse land zal rondom als een vlak veld gemaakt worden – dat is er zal een vlakte zijn over de gehele aarde; alle bergen en afgronden, alle heuvelen en dalen, alle bulten en kuilen zullen verdwijnen, - van Geba tot Rimmon toe, zuidwaarts van Jeruzalem; en zij zal verhoogd en bewoond worden in hare plaats; van de poort van Benjamin af, tot aan de plaats van de eerste poort, tot aan de Hoekpoort toe; en van de toren van Hananeël, tot aan des konings wijnbakken toe", Zach. 14:10. De vier hier vermelde grensplaatsen schijnen de vier hoeken der oude stad geweest te zijn, alwaar de palen der stad gezet waren, en waar de Ziener ons, in zijn Evangelisch-profetische taal, zegt, dat ze andermaal zullen gesteld. worden.

De poorten gemeten. "En hij mat de stad" en de poorten. Dit geschiedde ook in het gezicht dat Ezechiël ontving; hij zag de engel van poort tot poort gaan, en van alle nauwkeurig de maat nemen, ja niet alleen van de poort in haar, maar zelfs de dorpels, de kamertjes, de ruimte tussen de kamertjes, de dorpel en de voorhuizen, Ezech. 40. Gelijk ik zeide, hebben wij onder de poorten de Zone Gods te verstaan, want Hij is de Weg tot de Vader en tot alle privilegiën der heilige stad. Wanneer Johannes dus zegt, dat de poorten gemeten worden, dan geeft hij daarmee als het ware te kennen, dat de ingang, de kracht en de goedheid des Zaligmakers gemeten worden, benevens de woningen der heerlijkheid, bestemd voor al degenen, die door Hem binnegaan, want de dorpels, posten, enz. van de tempel, dien Ezechiël zag, betekenen de ingang, de kracht het liefelijke aanschijn en de rustplaatsen, die elke binnentredende in de Heere Jezus vinden zal. Het meten is dan in de grond niets anders dan een duidelijke openbaring en tentoonstelling der volle kracht, heerlijkheid, schoonheid en goedheid. van onzen Heere, want ik zeide u reeds terstond, dat de gouden rietstok het Woord Gods is. Dat dus de stad en de poorten gemeten worden, kan niets anders zijn, dan een ontvouwing van Christus' uitnemendheid als de Deur der schapen, en zulks door de volle kracht, macht, majesteit en zuiverheid. des Woords. De Heere helpe ons! Christus de Deur, die tot God en alle Evangelische zegeningen voert, is reeds langen tijd en wordt nog voortdurend door de kinderen der mensen schromelijk misbruikt:

Sommigen bedienen zich van Hem om allerlei laag en verachtelijk gespuis uit de wereld binnen te laten, in de verbeelding, dat zich alles naar hun goddeloze beginselen schikken zal: de heiligen des Allerhoogste, ja Jezus Christus zelf, de Deur, door wien zij menen rechtens te kunnen binnengaan, en wien alle kostelijke en heerlijke dingen Gods behoren, welke Hij opzettelijk heeft weggelegd alleen voor degenen, die ongeveinsd van de ongerechtigheid zich tot Hem bekeren, om met Hem te wandelen in nieuwigheid des Geestes. Anderen sluiten de poorten voor de Godzaligen en doen alles wat in hun macht staat, om hun het binnengaan te beletten, Matth. 23:14; 2 Kron. 29:7. Nog anderen spannen alle krachten in om de poorten te verminken en haar schoonheid weg te nemen, gelijk degenen, die het goud van de deuren en poorten des tempels afrukten, 2 Kon. 18:16. Zij verlagen Christus tot een middel om vleselijk gewin te verkrijgen. Doch ten dage der meting zal de gouden rietstok de enige maat zijn: dan zult gij deze stad en hare poorten in haar eigen heerlijkheid, heiligheid en schoonheid zien blinken. Want ofschoon gedurende onze vernedering onder de heerschappij van de antichrist onze tempel en wat tot de openbare Godverering behoort, door de onbesnedenen vertrapt en vertreden wordt, gelijk ook de leer des geloofs en alle andere waarheden schandelijk verminkt en misvormd worden, toch zal eenmaal alles hersteld en geordend worden door de gouden rietstok van Gods Woord. Dit vinden wij voorgebeeld door Ezra, de Schriftgeleerde, die bij de herstelling van Jeruzalem alles opnam, wat tot de stad behoorde, ook haar breuken en gebreken, en naging, hoe hij met de Wet Gods in Zijn hand, alles weer in orde brengen zou, overeenkomstig hetgeen geschreven was, Ezra 7:14; 8:34; Nehem. 8:9. Wie de geschiedenis van Ezra en Nehemia van het begin tot het einde leest, zal vinden, dat zij alle dingen volgens de voorschriften van Gods wet beschikten en regelden, alle inzettingen van Gods stad en huis naar de rechte en heilige, vastgestelde orde. En inderdaad, het meten van stad en poorten, welke zijn Christus, de Weg, kan niets anders wezen dan de gave van het rechte verstand en de opening des Woords met al zijn uitnemendheid, zowel voor wie uitgaan als voor wie inkomen, naar het gebod, Ezech. 40:4; 43:7-12. Want, om onverbloemd te spreken, Christus is in Zijn liefde, genade, verdiensten en lankmoedigheid, waarmee Hij zielen tot de gemeenschap met God en de zaligheid brengt, ondoorgrondelijk; Hij gaat alle kennis te boven, en is met al deze dingen boven alle gedachten, zonder mate, vervuld, Ef 3:8, 18, 19; Col. 1:9; Joh. 3:34.

De muur gemeten. "En hij mat haren muur." Door het meten des muurs wordt ons aangewezen, dat alle dingen thans naar de regel van Gods Woord zijn geordend: de inwoners volgen het Woord, de ingang is volgens het Woord, en ook hun bescherming en verdediging berust op het Woord, een beveiliging om hen voor hun vijanden te bewaren, een schutsmuur aan elke zijde, zodat daarbinnen nu rust en vrede heerst en geen heen en weer slingeren meer angst en schrik veroorzaakt. "Gij verdrukte, door onweder voortgedrevene, ongetrooste!" zegt de Heere; Ik zal u allerlei goeds doen, "Zie, Ik zal uw steen sierlijk leggen, en Ik zal u op saffieren grondvesten. . . . Gij zult door gerechtigheid bevestigd worden; wees verre van verdrukking, want gij zult niet vrezen; en verre van verschrikking, want zij zal tot u niet naken", Jes. 53: 11-14.

Wat de muur betekent, heb ik reeds gezegd; ik zal dus thans alleen spreken over het meten, en dat meten is slechts de vervulling van alle beloften en profetieën, die van Godswege aan de heilige stad, het Nieuwe Jeruzalem gedaan zijn, dat een eeuwige, ongestoorde zaligheid haar lot zijn zoude, zowel voor haar zelve, als voor de ogen van allen, die haar aanschouwen. Dan zullen de volgende woorden met vreugde in de mond van alle bewoners van Jeruzalem zijn: "Want wij zijn knechten; doch in onze

dienstbaarheid heeft ons onze God niet verlaten; maar Hij heeft weldadigheid tot ons geneigd voor het aangezicht van de koningen van Perzië, dat Hij ons een weinig levens gawe, om het huis onzes Gods te verhogen, en de woestigheden van hetzelfde op te richten, en om ons een muur³ te geven in Juda en te Jeruzalem," Ezra 9:9. Deze muur, zeide ik, zal allen tegenstanders zo duidelijk in het oog vallen, dat zelfs de machtigste onder hen niet een enkele maal tegen de stad zal durven piepen of binnensmonds mompelen, Jes. 8:19. "God is in haar paleizen; Hij is er bekend voor een hoog vertrek. Want ziet, de koningen waren vergaderd; zij waren tezamen doorgetogen; gelijk zij het zagen, alzo waren zij verwonderd; zij werden verschrikt, zij haastten weg. Beving greep hen aldaar aan, smart als van een barende vrouw," Ps. 48:1-7. En wij lezen van de Heidenen en alle vijanden toen zij zagen, dat de bouw van de muur voleindigd was: "Zij vervielen zeer in hun ogen; want zij merkten, dat dit werk van onzen God gedaan was," Nehem. 6:17, 15.

Wanneer dan de stad, en haar poorten en muur met de gouden rietstok, Gods woord, zullen gemeten zijn, dan zullen allen, die des Heeren gezangen zingen en Zijn roem in deze stad verheffen kunnen, samen in dezen lofpsalm instemmen: "Looft de Naam onzes Gods, want Zijn goedertierenheid is in der eeuwigheid," want dan zullen zij het volk reinigen, de stad met haar poorten en haren muur, Nehem. 12:27-47.

Gedenk intussen, alvorens de stad gebouwd wordt, aan Jeruzalem, "ga rondom Sion," onderzoek in de Schrift wat God gezegd heeft omtrent haren staat, haar kracht, veiligheid, rust, vrede en zaligheid in de laatste dagen; "tel haar torens. Zet uw hart op haar vesting; beschouw onderscheidenlijk haar paleizen, opdat gij het aan het navolgende geslacht vertelt," Ps. 48: 13, 14.

De vorm en de afmetingen der stad. "En de stad lag vierkant, en haar lengte was zo groot als haar breedte. En hij mat de stad met de rietstok op twaalfduizend stadiën; de lengte, en de breedte, en de hoogte waren even gelijk," vers 16.

"En de stad lag vierkant." Deze woorden spreken het nog klaarder uit, dat stad, muur en poorten nauwkeurig en zichtbaar met Gods Woord overeenstemmen, omdat de gouden rietstok overal dezelfde maat vindt; want een vierkante vorm is het beeld der volmaaktheid, en beantwoordt aan de figuren, die vanouds volledigheid en volkomenheid, reeds onder de Oudtestamentische bedeling, aanwezen.

Want indien gij de Schriften onderzoekt, dan zult gij vinden, dat inzonderheid de grootste en voornaamste tempelgereedschappen, onder de bedoeling der wet, op dezelfde wijze hun volkomenheid in hun vorm uitspraken als deze stad, namelijk door gelijkheid der afmetingen, door een vierkanten vorm. Bv. de borstlap des gericht, waarop de namen der kinderen Israëls gegraveerd waren, moest als een teken der volmaaktheid, juist vierkant zijn. Ook de tien koperen stellingen, die het grote koperen wasvat moesten dragen, waren vierkant; het brandofferaltaar en het reukaltaar droegen hetzelfde kenmerk der volkomenheid. De binnenste en buitenste voorhof, de posten des tempels en de tafelen, waarop de offers moesten geslacht worden, waren alweder vierkant. De stad zelf werd ook in het type, het gezicht van Ezechiël in denzelfden vorm gezien, ook met twaalf poorten, drie aan elke zijde. Lezen wij dus, dat de stad vierkant ligt, dan wil Johannes daarmee zeggen, dat alles aan de gouden rietstok van Gods Woord beantwoordt: inwoners, leer, Godsverering en wandel, want alle aangehaalde bijzonderheden spreken zulks uit, Ex. 28:15, 16; 39:8, 9; 27:1; 38:1; 37:1; 1 Kon. 7:27, 28; Ezech. 43:13-18; 40; 41:21; 48:30-34.

"Haar lengte was zo groot als haar breedte." een nadere aanwijzing van dezelfde zaak.

³ Engelse vertaling; het gronddenkbeeld schijnt te zijn: omheining of insluiting.

Gelijk het vierkant bij alles, wat ik zo even opgenoemd heb, niet in hoogte en diepte, maar in lengte en breedte lag, zo ook hier: lengte en breedte zijn even gelijk. De altaren bv. waren vijf ellen lang en vijf ellen breed, maar drie ellen hoog, Ex. 27:1; 1 Kon. 7. Zo waren de koperen stellingen vier ellen lang, vier ellen breed, maar drie ellen hoog, 1 Kon. 7:27; de vier tafelen voor het brandoffer waren anderhalve el lang, anderhalve el breed, en een el hoog, Ex. 40:42. Daarmee is in volkomen overeenstemming, wat Johannes van deze nieuwe stad zegt: "Haar lengte was zo groot als haar breedte."

In de lengte en breedte wordt ons nog een andere verborgenheid geopenbaard: de breedte namelijk is de volmaaktheid des regels of der wet, die alle christenen van harte moeten gehoorzamen: "Uw gebod is zeer wijd", Ps. 119:96. En de wijde of breedte der wet wordt afgebeeld door alle voorwerpen, welke bij de openbare Godsverering dienen moesten. Gelijk nu de breedte ons op de breedte en de omvang der wet wijst, zo ligt in de lengte de voldoendheid van de gehoorzaamheid der inwoners opgesloten, gelijk wij van de ouders van Johannes de Doper lezen, dat zij beiden rechtvaardig waren voor God, wandelende in al de geboden en rechten des Heeren, onberispelijk, Luk. 1:6. Anna, de profetes, de weduwe van vierentachtig jaren, "week niet uit de tempel, met vasten en bidden, God dienende nacht en dag", Luk. 2:37. Dat heet even lang te zijn in de vervulling der wet, als de wet zelve breed is in haar bevelen. De wet eist strikte gehoorzaamheid, en de Christen bewijst ze; de wet vordert voortdurende gehoorzaamheid, en de Christen houdt ze; de wet vraagt volkomen gehoorzaamheid, en de Christen faalt niet. 1. Hij houdt deze volmaakte gehoorzaamheid in de persoon van Christus, want Christus is zijn Gerechtigheid. 2. Hij houdt ze met toestemming zijns geestes, Rom. 7:16. 3. Hij houdt ze in de liefde des Geestes, die de Apostel de vervulling der wet noemt, dat is een beantwoorden aan de breedte der wet door de lengte der gehoorzaamheid, Rom. 13:10. Wanneer alzo de Ziener zegt, dat de lengte der stad zo groot was als haar breedte, dan wil hij ons te verstaan geven, in welke volmaakte gehoorzaamheid de inwoners dier stad leven zullen, en dat is het werkelijk, wat God te dien dage van het hemelse Jeruzalem verwacht, gelijk de engel met zijn meetsnoer tot Zacharia zeide: "Ik ga henen, om Jeruzalem te meten; om te zien hoe groot haar breedte, en hoe groot haar lengte wezen zal," Zach. 2:2. Om te zien, of haar leer zuiver is, en of haar gehoorzaamheid daaraan beantwoordt.

"En hij mat de stad met de rietstok op twaalfduizend stadiën."

Deze woorden wijzen ons op een maat, onderscheiden van de vorige; deze behelsde de breedte harer geboden en de lengte harer gehoorzaamheid, geen verkondigt ons de heerlijkheid en de volheid haren wijken en woningen; want nadat Johannes gezegd heeft, dat de stad vierkant lag, en dat haar lengte zo groot was als haar breedte, de uitkomst der eerste meting, gaat hij over tot de tweede meting, zeggende: "En hij mat de stad met de rietstok op twaalfduizend stadiën," als wilde hij zeggen: Hij mat eerst de stad, de poorten en de muur en vond dat alles nauwkeurig overeenstemde met de gouden rietstok, en daarna mat hij de stad met de rietstok op twaalfduizend stadiën.

"Hij mat de stad met de rietstok," dat is hij mat twaalfduizend stadiën uit als het deel dat de stad zou ontvangen. Hetzelfde vinden wij bij de Profeet Ezechiël: nadat hij de stad, de vaten en de gereedschappen gemeten heeft, vervolgt hij en meet de stad, haar gedeelten en haar woningen, Ezech. 47:1, enz. Daarom zeg ik: deze woorden doelen op het deel, dat zij van haren God ontvangt om te genieten, gelijk de vorige op haar plichten en gehoorzaamheid betrekking hadden.

Wat mij besluiten doet, dat deze tweede meting verschillend is van de vorige, en noch

op de volmaaktheid der wet, noch op de volkomenheid der gehoorzaamheid betrekking heeft, maar alleen op de omvang van de delen, die God de zonen en dochteren der heilige stad heeft beschoren, - is het volgende:

Eerst, omdat dit de grootste maat is. Want bij de overdenking der Schrift vind ik, dat zowel hetgeen tot de openbare Godsverering behoort, als zij, die God verheerlijken, met de maat van deze gouden rietstok moeten gemeten worden; zo spreekt Johannes hier eerst van een meten der stad, en van haar poorten en muur, en daarna van een tweede meten der stad met de rietstok, op twaalfduizend stadiën. Daarom ook heet onze genade de maat der genade, en onze heerlijkheid een gewicht der heerlijkheid, Rom. 12:3; Ef. 4:7; 2 Cor. 4:17.

Nu vind ik, dat ons deel altijd de grootste afmetingen heeft; de rookschalen, bekens, snuiters, bekkens, pannen, enz., de gereedschappen tot de eredienst waren kleiner dan de vertrekken des tempels en de omvang des lands, het deel der gemeente. Zie Jozua 16 en 17; Joh. 14:1-3.

Ten tweede houdt ik het ervoor, dat de twaalfduizend stadiën deden betekenen, eer dan Godsverering of inwoners der stad, omdat zij in hoofdzaak nauwkeurig overeenkomen met de delen, die de engel voor het aangezicht van Ezechiël uitmat voor deze stad, namelijk zoveel voor de vorst, zoveel voor de priesters en zoveel voor de twaalf stammen. Ja, de maat zelf, twaalfduizend stadiën, geeft een uitgestrektheid lands te kennen, waarmede wij vinden, dat ook het heilige land gemeten is, Ex. 45, 46 en 47; Luk. 24:13.

Eindelijk neem ik het zo op, omdat ik in deze beschrijving der heilige stad geen andere plaats vind, die grond geeft ons van de maat der deden te spreken, en het zou mij vreemd toeschijnen, indien de beschrijving, die Ezechiël van de stad geeft, vollediger was dan deze van Johannes, en Ezechiël deelt ons toch nauwkeurig de delen des konings, der priesters en der twaalf stammen in het bijzonder mee. Deze woorden moeten derhalve verstaan worden van de delen der stad, die Johannes haar zag toemeten, onmiddellijk nadat hij aanschouwd had, hoe haar lengte en haar breedte in volmaakte overeenstemming bevonden waren. Alleen dit nog: Ezechiël meet met een rietstok, gelijk Johannes, maar rekent niet met stadiën, zoals deze.

Maar hoewel het de Heilige Geest behaagd heeft, op deze wijze van het deel der heiligen in het nieuwe Jeruzalem te spreken, alsof dat deel voornamelijk in uiterlijk geluk en het genot van zoveel uitgestrektheid gronds zou bestaan, moeten wij toch niet vergeten, dat deze uitdrukkingen beeldspraak zijn, gebezigd om ons voorstellingsvermogen te hulp te komen, en dat zij inderdaad het wezen van ons geestelijk voedsel aanduiden. Gij weet, dat de Heilige Geest de heiligen dikwijls schapen, lammeren, koeien, kalveren, rammes, duiven, zwaluwen, pelikanen, enz., en hun geestelijk, hemels voedsel vaak kruid, kruimels, tarwe, wijn, olie, druiven, appelen, vijgen, noten, enz. noemt, hetgeen alle figuurlijke uitdrukkingen zijn, evenzeer als de twaalfduizend stadiën in onzen tekst, Joh. 10:15, 16; Amos 4:1; Jer. 31:18; Hoogl. 2:5; Ezech. 34:14; Zach. 10:1; Jes. 30:24; Micha 4:4. En merk op, dat hetgeen Johannes een maat van twaalfduizend stadiën noemt, bij Ezechiël aan beide zijden van de oevers der rivier van het water des levens ligt, Ezech. 47:8, 9. Nu onderstel ik, dat niemand zo onwetend is, of hij verstaat, dat met dit water des levens niets anders bedoeld wordt dan de kostelijke genade Gods, in en door onzen Heere Jezus Christus. De meting der delen is dus geen andere zaak dan het uitreiken van ons geestelijk en hemels voedsel, van geestelijke genade, gaven en troost, die de heilige inwoners der stad zullen ontvangen en genieten. En zo zegt ook de profeet, wanneer hij van de delen des heiligen lands voor deze stad spreekt: "En de inkomst daarvan zal wezen tot onderhoud voor degenen, die de stad dienen. En die de stad dienen, zullen

haar dienen uit alle stammen Israëls", Ezech. 48:18, 19. Uit de twaalf stammen Israëls, dat is uit de twaalfduizend stadiën, die het deel zijn der twaalf stammen. Dit stemt overeen met hetgeen de profeet zingt: "Hij doet mij nederliggen in grazige weiden; Hij voert mij zachtken aan zeer stille wateren", Ps. 23:2. En wederom: "Want het Lam, dat in het midden des troons is, zal hen weiden, en zal hun een Leidsman zijn tot levende fonteinen der wateren", Openb. 7:17. "Voor uw dubbele schaamte en schande zullen zij juichen over hun deel: daarom zullen zij in hun land erfelijk het dubbele bezitten, zij zullen eeuwige vreugde hebben", Jes. 61:7.

Zo hebben wij de betekenis gezien van de meting van stad, poorten en muur, en daarna de meting der delen voor de stad; nu blijft ons nog de uitkomst dezer tweede meting ter beschouwing over.

"En hij 'mat de stad met de rietstok op twaalfduizend stadiën; de lengte, en de breedte, en de hoogte derzelve waren even gelijk."

Eerst deelde Johannes ons mee, dat de lengte en de breedte gelijk waren, waarvan ik u de betekenis noemde: de omvang der wet stemt volmaakt overeen met de volkomenheid der gehoorzaamheid. Maar nu voegt hij er ook de hoogte bij, en zegt, dat ook deze afmeting geheel met de beide andere overeenstemt. Wanneer hij dus deze gelijkheid der hoogte met lengte én breedte vermeldt, nadat hij van de maat der delen gesproken heeft, dan geeft hij ons daarmee te kennen, dat gelijk de wet der stad en de gehoorzaamheid der inwoners volmaakt zijn zal, zo ook hun genieten van God en Zijn genade. Zij is vierkant in haar verordeningen, vierkant in haar gehoorzaamheid, vierkant in haar genot van God en Zijn goedertierenheid: haar lengte, haar breedte, en haar hoogte zijn even gelijk. De Schrift zegt ook inderdaad: "In het houden van die (de rechten des Heeren) is grote loon", Ps. 19:12. En wederom: "Deze zal gelukkig zijn in dit zijn doen", Jak. 1:25. Dit toont ons alzo aan, welke heerlijke dagen dat zijn zullen voor het huis Gods, dagen, wanneer de heiligen een verlicht verstand zullen hebben om Gods wil volkomenlijk te verstaan, een hart om dien volkomenlijk te doen, en een voortdurende zaligheid in het smaken van God en Zijn weldaden. Dan zullen hun voetstappen druipen van vettigheid! Ps. 65:12. Dan zal Hij "ontmoeten de vrolijke, en die gerechtigheid. doet, dengenen, die Zijner gedenken op Zijn wegen", Jes. 64:5. En haar lengte, en haar breedte en haar hoogte zijn even gelijk. Daarom merkt de profeet Ezechiël in zijn gezicht op, dat dezelfde regelmatigheid, die in de verordeningen en in de gehoorzaamheid lag, ook in de delen te vinden was; en daarom zegt hij ons, dat elk kamertje een riet lang, en een riet breed was, Ezech. 40:7. En wederom: "Het ganse hefoffer zal zijn van vijftwintig duizend meetrieten, met vijftwintig duizend: **VIERKANT** zult gijlieden het heilig hefoffer offeren, met de bezitting der stad", Ezech. 48:20.

Dan spreekt Johannes het in deze gelijkheid van lengte, breedte en hoogte uit, hoe volkomenlijk geschikt de stad te dien dage zijn zal voor het Koninkrijk der hemelen en der heerlijkheid. Want het is opmerkelijk: gelijk de wet, de gehoorzaamheid en de zaligheid deze stad tot een kubiek maken, dat is met gelijke lengte, breedte en hoogte, zo droeg het heilige der heilige, het type des hemels, Hebr. 9:24, hetzelfde kenmerk der volmaaktheid. Het was namelijk twintig ellen hoog, twintig ellen lang, en twintig ellen breed; deszelfs lengte, breedte en hoogte waren even gelijk, 1 Kon. 6:20; 2 Kron. 3:8; Ezech. 41:4.

Gelijk te dien dage Gods wil volkomen zal geschieden, overeenkomstig de bede: "Uw wil geschiede, gelijk in de hemel, alzo ook op de aarde, Matth. 6:10, zo zal ook deze stad te dien dage geheel en al geschikt zijn om in het heilige der heilige binnen te treden, zo als een vierkant op het andere past. Hier zien wij een vierkante stad, en een

vierkanten hemel; lengte, breedte en hoogte zijn gelijk. Om deze reden wordt gezegd, dat de stad bij haar verschijning zijn zal als een bruid, die voor haren man toeberaid en versierd is, en dat zal de schoonste en volmaaktste tooi wezen, dien ooit een menselijk oog aanschouwd heeft. Daarom lezen wij ook, dat zij, die bij de komst des Heeren ingingen tot de bruiloft, "gereed waren", Openb. 21:2; Matth. 25:10.

"En hij mat haren muur op 'honderd vier en veertig ellen", vers 17. Deze meting van de muur is alzo onderscheiden van die, welke hij vroeger vermeld heeft, toen de stad, haar poorten en haar muur gemeten werden, en hij moet alzo een bijzondere muur of een bijzonder gedeelte des muurs op een bepaalde plaats bedoelen. Want ik vind dan, hoewel de muur dezer stad in het algemeen datgene is, waardoor het nieuwe Jeruzalem zal omgeven zijn, deze laatste muur toch om de een of andere reden, als een bijzondere muur vermeld staat. Zo spreekt ook Nehemia, behalve van de algemene ringmuur der stad Jeruzalem, van een gedeelte muur, dat de naam draagt van "brede muur", waarop zelfs de helft des volks tegelijk wandelen kon, Nehem. 3:8; 12:38.

Doch om de betekenis uit het type af te leiden, en op het tegentype over te brengen: er bestond op geringe afstand van de stad Jeruzalem een plaats, Tofeth genaamd, die als verontreinigd, gemeen, onrein bekend stond, 2 Kon. 23:10. Deze plaats wordt als een zinnebeeld van de hel zelve gebezigd, Jes. 30:33. En voorts zegt de Schrift ons, dat tegen dit Tofeth, deze onreine, gemene plaats, de brede muur der stad tot bescherming des heiligdoms opgericht was. "Hij mat het", zegt de profeet, "aan de vier zijden; het een had een muur rondom henen, de lengte was vijfhonderd rieten, en de breedte vijfhonderd, om ONDERSCHIED TE MAKEN TUSSCEN HET HEILIGE EN ONHEILIGE", Ezech. 42:20.

Deze muur kon niet dezelfde zijn als die de gehele stad omgaf omdat dezelve slechts vijfhonderd rieten lang was, want wanneer wij daarvoor de langste maat aannemen, en een riet gelijk stellen met vijf meter, dan wordt de gehele muur 2500 meter lang, en dan zou de omvang kleiner zijn dan die van vele markten, vooral zo wij in aanmerking nemen, dat de breedte gelijk is aan de lengte; er zou dus geen ruimte, groot genoeg voor een hut overblijven. Ik noem dit alles om aan aan te tonen, dat de muur, waarvan hier sprake is, niet dezelfde muur zijn kan, die de gehele stad omringt, maar diegene, welke tussen het heiligdom en Tofeth gebouwd is. Hoewel nu Johannes en Ezechiël met elkander verschillen ten opzichte der afmetingen, toch is dat verschil niet zo belangrijk, of we kunnen aannemen, dat beiden dezelfde muur op het oog hebben; veeleer wijst dat verschil ons daarop, dat Ezechiëls muur een wereldlijk, en die van Johannes een geestelijk en hemels heiligdom, omsluit. Daarom moest de muur bij Ezechiël zoveel rieten lang zijn, als nodig was om het stoffelijk heiligdom, het type, te omvatten, terwijl Johannes tot de kern der zaak zelve komt en ons aantoon, wat het heiligdom, de muur enz. betekenen, want onder heiligdom hebben wij, ook in het Oude Testament, een plaats van veiligheid en zekerheid te verstaan, hetwelk is een type van Christus, Ezech. 11:16; Hebr. 6:18. Dat het Tofeth door een muur van het heiligdom was afgescheiden, betekent dat de hel zelve gebonden is voor hen, die een schuilplaats bij Christus gezocht hebben, zodat de nabijheid dier onreine plaats evenmin het heiligdom schaden kan, als de hel iets vermag tegen degenen, die door deze onverwinbare, eeuwig muur voor haar woeden beschermd zijn. En wanneer nu Johannes de maat opgeeft als honderd vier en veertig ellen, en daarin van de afmetingen van Ezechiël afwijkt, dan geeft hij ons te kennen, dat deze muur dient ter beveiliging van de honderd vier en veertig duizend, die in Christus als hun Heiligdom geborgen zijn, namelijk al de heilige en waarlijk begenadigde zielen, die met Hem op de berg Sion staan, hebbende de Naam Zijns Vaders geschreven aan hun voorhoofden, Openb. 7; 14:1-3.

Beide gestalten bevatten het vierkant van twaalf en beduiden een volkomen zekerheid voor allen, die in waarheid en oprechtheid genade ontvangen hebben.

Om thans dit beeld op het nieuwe Jeruzalem over te brengen: wel is waar, heeft er in alle eeuwen tussen hen, die de toevlucht tot Christus genomen hebben, en de afgrond der hel, een machtige en onoverkomelijke muur der genade bestaan, namelijk de verdiensten van Christus, volkomen zalig maken degenen, die door Hem tot God gaan, Hebr. 7:25, 26, maar toch zal die beveiliging in de dagen van het nieuwe Jeruzalem iets geheel bijzonders wezen. Want ik zeg: aangezien deze muur scheiding maakt tussen het heiligdom en het Tofeth, in het algemeen, en niettemin als iets buitengewoons vernield wordt, als alleen een eigenschap van het nieuwe Jeruzalem, zo volgt daaruit, dat de heilige bewoners dier stad op een buitengewone wijze beveiligd zullen worden tegen de macht der hel en der verdoemde zielen die hen thans nog kwellen. En daarom lezen wij, dat bij het begin der duizend jaren - die ik voor de tijd van de herbouw der heilige stad houd - Johannes een engel zag af komen uit de hemel, hebben de sleutel des afgronds en een grote keten in zijn hand, dat deze engel de draak, de duivel en satanas greep, hem duizend jaren bond en in de afgrond wierp, en dien boven hem verzegelde, opdat hij de volken niet meer verleiden zou, Openb. 20:1-3. De uitwerking dezer gevangenschap zal niet alleen zijn, dat de heiligen van uiterlijke vervolging bevrijd worden, maar ook van alle verleiding door goddeloze of dwaalleer, of door de vurige pijlen van de vorst der duisternis, waardoor thans zovelen verwond worden; dan zal de gemeente verlost zijn van die vreselijke verzoeken tot godslastering, wanhoop, enz., waarmee zij in dezen tijd zo ontzettend bezocht is. Want, merk dit op: de verleider wordt gebonden en in de afgrond geworpen, eerst als "de draak", onder welken naam hij genoemd wordt als vervolger der gemeente, Openb. 12. Dan onder de naam van "de oude slang", onder welken naam hij vermeld wordt in de geschiedenis van de val onzer eerste ouders; het schijnt, dat de Heilige Geest ons met deze naam opzettelijk die eerste verleiding in herinnering wil brengen, Gen. 3:1-5. Ten derde wordt hij geoordeeld als "de duivel en satanas"; en deze naam wordt gewoonlijk in het Nieuwe Testament gebezigd, als hij onze lusten opwekt en prikkelt, en ons in allerlei ongeloof, wantrouwen, wanhoop, opstand en lastering tegen God tracht te voeren, Matth. 4:1, 5, 8; Luk. 4:2-6; Hand. 5:1-3; Ef. 6:11; 2 Cor. 2:7,11. Daarom, zeg ik, wanneer deze stad gebouwd, en deze muur in al zijn sterkte en heerlijkheid opgericht zal zijn, dan zal satan inderdaad onder onze voeten verpletterd, en dan zal Jeruzalem genaamd worden een vrolijke stad, en haar inwoners gelukkige mensen, want haar vroegere zorg en angst en smart zal weggedaan zijn, Rom. 16:20; Openb. 21:4.

Doch indien iemand deze bedenking maakt: ik heb een boos hart, en zo ik daarvan voor die dag niet verlost word, indien ik namelijk dien dag beleven zal, dan moet ik toch zorg en smart genoeg ondervinden, al is er ook geen duivel meer om mij te verzoeken, - dan antwoord ik: ik durf u, aangevochten ziel! niet verzekeren, dat gij te dien dage in elk opzicht van uw boze hart zult bevrijd zijn, ook te midden van al die heerlijkheid.

Maar toch wil ik het volgende onder uw aandacht brengen:

Ten eerste. Waar geen duivel is om te verleiden, al zijn de heiligen ook nog onvolmaakt en hun heerlijkheid nog niet volkomen, daar zullen zij van de vele vurige, brandende, helse pijlen bevrijd zijn, die hun ziel anders menigmaal doorvlijmen. De Christenen zullen een grote mate van rust genieten, wanneer God in dien dag de duivel voor een tijd gebonden heeft, al hebben zij nog hun eigen lusten, want dan kunnen duivel en lusten niet langer samenspannen. Zelfs de Heere Jezus, die geen

zonde gekend heeft, werd op een vreselijke wijze door de verzoeker gefolterd, hoezeer Hij zijn aanvallen wederstond en niet dulde, dat satan ook maar het minste overwicht over Hem kreeg; wij lezen dan ook, dat, toen de duivel in de woestijn van Hem geweken was, de engelen toekwamen en Hem dienden, Mark. 1:12, 13; Col. 2:14, 15. Ook in de ogenblikken van zielenangst, waarin satan ongetwijfeld een groot aandeel had, horen wij Hem klagen, dat Zijn ziel bedroefd was tot de dood toe; zozeer was Hij met een last van zonden en schuld en vloek beleden, dat Hij dien nauwelijks dragen kon, Mark. 14:33, 34; Luk. 22:44. Buiten onze lusten om, kwelt de duivel ons menigmaal, terwijl wij geloven, dat die foltering en uit onszelven, óf zelfs uit God voortkomen; maar deze "brede muur" zal al dien invloed doen ophouden.

Ten tweede. Wanneer de duivel dus gebonden wordt, zullen wij, tegelijk met deze genade, zulk een overvloedige uitstorting des Heiligen Geestes ontvangen, dat die vermeerderde inwoning des Geestes, ondanks onze overgebleven verdorvenheid, onze ziel met vreugde, en vrede, en hemels genot zal vervullen. De reden, waarom de lusten in onze harten zoveel macht en kracht bezitten, is omdat wij zo zwak en zo traag zijn in de dingen Gods. Grote genade maakt onze verdorvenheid onbeduidend, werpt ze, als dodelijk verwond, terneder, en roeit ze eindelijk geheel uit. Zo was het met Mozes, die zoveel genade ontvangen had en zulk een omgang met God genoot, dat hij, hoewel hij het lichaam der zonde nog bij zich had, toch zelden zijn eigen verdorvenheid meer zag, Num. 11:14, 15, dat is hij zag ze zelden levendig en machtig in zijn binnenste. Inderdaad, God zegt: "Op het land Mijns volks zal de doorn en de distel opgaan; ja op alle vreugdehuizen, in de vrolijk huppelende stad. Want het paleis zal verlaten zijn, het gewoel der stad zal ophouden; Ofel en de wachttorens zullen tot spelonken zijn, tot in der eeuwigheid, een vreugde der woudezelen, een weide der kudde. Totdat over ons uitgegoten worde de Geest uit de hoogte; dan zal de woestijn tot een vruchtbaar veld worden, enz.", Jes. 32:13-15. En dan "zal de Heere de inwoners van Jeruzalem beschutten; en die, die onder hen struikelen zou, zal te dien dage zijn als David; en het huis Davids zal zijn als goden, als de Engel des Heeren voor hun aangezicht", Zach. 12:8. "En geen inwoner zal zeggen: Ik ben ziek, want het volk, dat daarin woont, zal vergeving van ongerechtigheid hebben", Jes. 33:2-4.

"En hij mat haren muur op honderd vier en veertig ellen, naar de maat eens mensen, welke des engels was."

"Naar de maat eens mensen." Die mens is Jezus Christus. Want de maat dezer stad, of de gouden rietstok is Zijn Woord en de wet Zijns Nieuwe Testaments, al het oordeel is de Zoon overgegeven, en God heeft "Hem macht gegeven, ook gericht te houden, omdat Hij des mensen Zoon is", Joh. 5:27; 12:48.

"Naar de maat eens mensen, welk des engels was." Deze engel is een der zeven, die de zeven fiolen hadden, welke vol geweest waren van de zeven laatste plagen, om die over de mens der zonde uit te storten, Openb. 21:9; en toch lezen wij, dat de meting geschiedde "naar de maat eens mensen". De bedoeling is, dat de heilige stad, het nieuwe Jeruzalem, gebouwd zal worden volgens het Woord van Christus, maar volgens Zijn Woord in de hand Zijner engelen, dat is Zijner dienaren, en van deze dienaren zullen die de voornaamste wezen, welke de zeven laatste plagen over de antichristelijke hoer zullen uitstorten. Want zij zullen, met hun laatste plagen, alle onverzoenlijke vijanden uitroeien, en alle overige onderwerpen en in overeenstemming brengen met Gods Woord en wil, gelijk ik u heb aangetoond. Daaruit leid ik af, dat diegenen van Gods dienaars, welke Hij gebruiken zal om de zeven laatste plagen over de hoer uit te storten, tevens dienen moeten om ons een beeld der heilige stad te vertonen. Of: zij, die de laatste plagen over de hoer kunnen

uitgieten, kunnen ook het beeld van het nieuwe Jeruzalem vertonen. "Rechtvaardige mannen dan zullen haar - dat is de antichristelijke hoer met haar goddeloze en overspelige dochters richten, naar het recht der overspeelsters, en naar het recht der bloedvergietsters; want zij zijn overspeelsters, en bloed is in hare handen", Ezech. 23:45.

Tot zoverre omtrent de vorm dezer stad, haar muur, poorten en fundamenten, met de maat van alles. Nu, ligt voor de hand over deszelfs heerlijkheid te spreken.

3. DE HEERLIJKHEID DER STAD, VAN HAAR MUUR, POORTEN EN FUNDAMENTEN.

"En het gebouw van haren muur was Jaspis; en de stad was zuiver goud, zijnde zuiver glas gelijk," vers 18.

De heerlijkheid des muurs. Deze woorden bevatten een mededeling van de heerlijkheid der stad en haar delen, en wel onder twee uitgezochte beelden. De muur is Jaspis, het schoonste der edelgesteenten; en de stad zelve goud, het edelste der metalen. "En het gebouw van haren muur was Jaspis, en de stad was zuiver goud, zijnde zuiver glas gelijk."

Jaspis heet de steen, in welks licht de stad uit de hemel nederdaalde, als in het licht van de allerkostelijksten steen. Toen zeide Johannes, dat de stad in het licht van dien steen nederdaalt, en nu bericht hij ons, dat de muur der stad uit dezen steen bestaat. "En het gebouw van haren muur was Jaspis."

Dit bevestigt also wat ik u te voren omtrent de muur zeide, namelijk dat dit de verlossing door Jezus Christus betekent; daaruit kunt gij dan zien, dat de stad in dien dag niet zichzelf zal behouden, Maar in de hoede van Jezus Christus zijn. Met Zijn weldaden omringt Hij de stad en in Hem alleen woont zij zeker. In overweging dezer veiligheid in Christus, zegt God door de mond van Zijn Profeet: "Ik zal hun ook in Mijn huis en binnen Mijn muren een plaats en een naam geven, beter dan der zonen en dan der dochteren; een eeuwigen naam zal Ik een ieder van hen geven, die niet uitgeroeid zal worden", Jes. 56:5.

"En het *gebouw* van haar muur." Onder dit woord "gebouw" hebben wij zowel de bouwstoffen als de bouworde en de gereedschappen te verstaan. Om in eigenlijken zin te spreken: omdat deze muur de Heere Jezus Christus Zelf is in Zijn heerlijke verdiensten, weldaden en bediening, zo moet de bouwmeester noodzakelijk God Zelf zijn, want Hij is het, die Christus tot onze zaligheid maakt, gelijk de Apostel zegt: "Jezus Christus, die ons geworden is wijsheid van God, en rechtvaardigheid, en heiligmaking, en verlossing", 1 Cor. 1:30. Hij omringt ons overal en aan elke zijde, en verlost ons gedurig van de macht en het verderf van zonde en dood, duivel en hel, Hebr. 11:10; 3:4.

Het gebouw, waarvan hier sprake is, zal na de val des antichrist opgericht worden, dus lange tijd nadat Christus in de wereld gezonden was en Zijner beminde en gezegende gemeente al die weldaden had aangebracht. Het gebouw, waarvan hier gesproken wordt, moet dus verstaan worden als de herstelling in al haar zuiverheid van die waarheden, die ons de Heere Jezus en Zijn weldaden voorstellen, als geschonken tot onze eeuwige bescherming en veiligheid. Want wij lezen, dat de koning van Babel, een type van de antichrist toen hij tegen Jeruzalem, het type der oorspronkelijke Evangelische gemeente, krijg voerde, de stad afbrak, de muren verwoestte, de huizen plunderde en de kinderen vermoordde, Ps. 74:4-7. De antichrist volgt Zijn voetstappen getrouwelijk: hij vertreedt de gemeente, vervalst haar leer - haar veiligheid en schutsmuur -; hij berooft en plundert Gods huis en vermoordt Zijn kinderen op duizenderlei wijs, al de hemelse orde en maat in wanorde en ongerechtigheid verkerende.

Onder de herbouw des muurs moet dus verstaan worden de herstelling en bevestiging van Christus' leer, gelijk die oorspronkelijk geweest is, in welke leer Hij met al Zijn weldaden de mensen geopenbaard wordt. Dan wordt die leer hersteld in haar eerste reine heerlijkheid, en Christus volkomen erkend en verheerlijkt als de Priester, Profeet, en Koning Zijner gemeente; dan geeft Hij aan Zijn bediening in alle opzichten de juiste lengte, breedte, hoogte en diepte, en in elke hoedanigheid heerst Hij in Zijn

volle kracht, heerlijkheid, majesteit en autoriteit, want dan zal werkelijk de gouden eeuw zijn aangebroken, Zach. 9:7, 8; 14:9; Openb. 11:15.

Helaas! die muur is thans nog niet gebouwd; de bediening des Heeren Jezus schijnt nog geenszins in die zuiverheid, noch wordt zo algemeen verheerlijkt als het in die dag zijn zal. De muur ligt nog in puin, en de verdiensten onzes Heilands worden door menigeen besnoeid of zelfs bespot, en behandeld als een steen, dien men heen en weer rolt. Ja, wat de Heere Jezus Christus gedaan heeft en nog doet, wordt vaak de antichrist en de kinderen der ongerechtigheid toegeschreven; in dien dag evenwel zal iedereen, zal de gehele wereld verstaan, dat zij slechts mensen zijn en de leer, de zuivere leer van Christus zal in al haar heerlijkheid blinken, Ezech. 28:2, 3; 2 Thess. 2:4. Dan zal elks ingaan en ieders uitgaan uit die stad ter rechter plaatse geschieden; elke toren en elke sterkte op de muur zal geplaatst worden als in de dagen vanouds, welke torens en sterkten de heerlijke Namen en deugden des Vaders en des Zoons zijn: "De Naam des Heeren is een sterke toren; de rechtvaardige zal daarheen lopen, en in een hoog vertrek gesteld worden", Spr. 18:10. En wederom: "Want Gij zijt mij een Toevlucht geweest, een sterke Toren voor de vijand", Ps. 61:4. Daarom, zeg ik, zullen dan de Naam van God, als Heere over allen, en de Namen des Zoons, als Hoofd, Zaligmaker en Koning der koningen, de bolwerken dier stad wezen, Hoogl. 1:10; en daaraan zullen worden toegevoegd alle beloften, vertroostingingen, bemoedigingen, enz., welke Gods Woord bevat, terwijl men uit dat boek voortdurend in de stad de redelijke, onvervalste melk van Gods ondoorgrondelijke genade scheppen zal, 1 Pet. 2:1, 2. Ook menig nieuw stuk timmerhout zal aangebracht worden voor de muur, want zo was het bij de herbouw, een type van de muur der laatste heilige stad, Nehem. 2:8.

Uit deze nieuw stukken leid ik af, dat de bijzondere voorzienigheid en bescherming Gods te dien dage zozeer in dezen muur zal bevestigd zijn ter volkomen veiligheid der stad, beide van aardse en helse machten, dat zij in volle kracht, zekerheid en vrede daar zal staan, zelfs wanneer hemel en aarde niet meer zijn. Wanneer dus deze muur gebouwd zal zijn, en de leer en de verdiensten van Christus de veiligheid der bewoners geworden; wanneer God, in Zijn bijzondere, tedere genegenheid Zich zal opmaken om deze stad voor eeuwig van alle stormen, onweder en verwoesting te bevrijden, - dan zullen die burgers als een teken hunner overwinning over hel en wereld, hun banieren op de verschillende torens verheffen, en de standaards der twaalf stammen daarop planten, uitroepende: "Wij zullen juichen over Uw heil, en de vaandelen opsteken in de Naam onzes Gods", Ps. 20:5. En dan zullen de bewoners der wereld, met verbazing en vreze vervuld, zeggen: "Wie is zij, die er uitziet als de dage-raad, schoon gelijk de maan, zuiver als de zon, schrikkelijk als slagorden met banieren?" Hoogl. 6:10.

O, hoe zullen dan de Naam van God en de verdiensten van Christus blinken! In welke heerlijkheid zullen zij verschijnen? Zij zullen een vurige muur zijn rondom Jeruzalem; dan zullen zij niet, gelijk thans, helaas! menigmaal het geval is, voor de mensen als iets onsmakelijks wezen maar in hun eigen heerlijkheid, liefelijkheid en beminnelijkheid verschijnen. "Want hoe groot zal zijn goed wezen! en hoe groot zal zijn schoonheid wezen! het koren zal de jongelingen, en de most zal de jonkvrouwn sprekende maken", Zach. 9:17. "En te dienzelven dage zult gij zeggen: Ik dank U, Heere! dat Gij toornig op mij geweest zijt; maar Uw toorn is afgekeerd, en Gij troost mij. Ziet, God is mijn heil; ik zal vertrouwen en niet vrezen: want de Heere Heere is mijn Sterkte en mijn Psalm, en Hij is mij tot heil geworden", Jes. 12:1, 2.

Want ik ben zeker, gelijk ik tevoren zeide, dat God de Bouwmeester is, hoewel Hij bouwen zal met werktuigen onder de leiding des Geestes. De bouw van de muur in

oude dagen was van God, maar in dien zin, dat Hij dezelve door de hand van Nehemia en Zijn metgezellen deed uitvoeren. Ik doe u opmerken, dat er bij de bouw van het oude Jeruzalem eerst aan het altaar, daarna aan de tempel en eindelijk aan muur en stad gearbeid werd. Het altaar werd, zeg ik, eerst toebereid, en daarop, volgens de wet en de heilige gebruiken, 's avonds en 's morgens de brand- en slachtofferen geofferd, al naar elke dag vereiste. "Doch de grond van de tempel des Heeren was niet gelegd", Ezra 3:1-6. Deze bouwlieden des altaars waren dezelfde, die daarna de tempel bouwden, maar dat zij met het altaar aanvingen, voorspelt ons, dat de eerste arbeid bij de terugkeer der Christenen uit de antichristelijke ballingschap, wezen zal: de herstelling van Christus' priesterambt, opdat de gemeente door Hem voortdurend gebeden en smekingen offere Hebr. 5:7. Deze bouwlieden des altaars betekenen dus die vermaarde, heilige mannen, welke voor ons opgestaan zijn en de antichrist het masker hebben afgerukt, waaronder deze het priesterschap onzes Heeren verguisde, mannen als een Wicliff, een Hus, een Luther, een Melancton, een Calvijn, de zalige martelaars uit de dagen van koningin Maria's regering, enz.

Deze waren in hun dagen stoute, moedige strijders voor God, naar het licht, hun geschonken; zij offerden op het altaar Gods, hetwelk is Jezus Christus, sterke roeping en tranen, "naar het recht van elk dagelijks op zijn dag", opdat de gemeente volkomen mocht verlost worden; en nog heden ten dage genieten wij de zegeningen van deze offeranden - maar de grond van de tempel des Heeren is nog niet gelegd, Ezra 3:4-6.

Na deze staat een ander geslacht op, niet anders gestemd ten opzichte van het Christendom, maar met meer licht begaafd. Dezen behouden de gedurige offers op het altaar, door genen hersteld, maar arbeiden bovendien aan de opbouw des tempels; zij beginnen de grond voor de tempel des Heeren te leggen, terwijl ze het altaar onderhouden. Zij zijn het, die zich de gemeente des Heeren als een vereniging van zichtbare gelovigen wensen, die van de onbekeerde wereld afgescheiden zijn en elkander opbouwen tot een heiligen tempel in de Heere, door de Geest, Ef. 2:21. Ik zeg: een tempel, een huis, een gemeente, afgescheiden van die huichelachtige en vleselijke belijders, die, gelijk sprinkhanen en maden, overal onder de volken woelen, Rom. 1:7; 2 Cor. 6:14-16; Hand. 2:40; Ef. 2:21, 22; 1 Cor. 5:11-13. Dezen werden voorafgebeeld door Zerubbabel, Josua en al het volk, dat de dienst bij de opbouw des tempels waarnam, Hag. 1:12; 2:1-5.

Gelijk er also bij de uittocht uit het geestelijk Sodom en Egypte, door de heiligen aan het altaar en de tempel zal gearbeid worden, zo zal daarna ook de stad zelf herbouwd worden. Deze herbouw der stad zal voornamelijk bestaan in het oprichten van muur en poorten ter beveiliging, en van huizen, om daarin verademing en rust te genieten na al de harde dienstbaarheid onder de mens der zonde, de zoon des verderfs, Jes. 65:19-21. Die bouw der stad zal dan voleindigd zijn, wanneer de gemeente een volkomen overwinning over de wereld zal behaald hebben, en al haar vijanden, die haar haten, zich nederbuigen "aan de planten harer voeten", Jes. 60:14. Want, gelijk ik reeds heb gezegd, nadat de tempel zal voleindigd zijn, staat er toch nog een grote verwoesting voor de gemeente des Heeren te wachten, Openb. 11:1-3. In dien tijd zal alles, wat tot opbouw der stad gedaan wordt, onder de voeten der heidenen en der onbesnedenen vertreden worden, maar is eenmaal de stad voltooid, dan zal Sion een sterkte zijn: want over alles wat heerlijk is, zal een beschutting wezen", Jes. 4:5. Dan zal zij haar vijanden óf overreden óf dwingen, haar vriendelijk te bejegenen, want dan zal ieder het een eer rekenen, onder haar bescherming te staan, gelijk eens de Gibeoniten de bescherming der kinderen Israëls zochten; óf - zij zal ze door haar kracht en macht ten onder brengen en verpletteren, Jozua 9. "De dochter van Tyrus, en de rijken onder het

volk zullen uw aangezicht met geschenk smeken," Ps. 45:13. "Maar in het laatste der dagen," zegt de Profeet, "zal het geschieden, dat de berg van het huis des Heeren zal vastgesteld zijn op de top der bergen; en hij zal verheven zijn boven de heuvelen, en de volken zullen tot hem toevloeien. En vele heidenen zullen henengaan, en zeggen Komt en laat ons opgaan tot de berg des Heeren, en ten huize van de God Jakobs, opdat Hij ons lere van Zijn wegen, en wij in Zijn paden wandelen: "En Hij zal onder grote volken richten, en machtige heidenen straffen tot verre toe; en zij zullen hun zwaarden slaan tot spaden, en hun spiesen tot sikkelen; - die kracht en macht, welke voorheen gebruikt werd om de gemeente Gods te verwoesten, zal nu te haren dienst besteed worden om de harten der zondaars te vermurwen, en het huis Gods en de wijngaard van Christus te bouwen - het ene volk zal tegen het andere volk geen zwaard opheffen, en zij zullen de krijg niet meer leren," want het Woord des Vrederijks zal alom regeren. "En gij, schaapstoren, gij Ofel der dochter Sions! tot u zal komen, ja daar zal komen de vorige heerschappij, het koninkrijk der dochteren van Jeruzalem," Micha 4:1-3, 8.

Dit is de herbouw der stad zelf, het voornaamste werk ter herstelling van vrede, vrijheid en heerlijkheid in de gemeente, omdat daaraan niet alleen de meeste handen zullen arbeiden maar ook de grootste zekerheid en veiligheid zal verkregen worden niet alleen ter bescherming der inwoners zelf, maar ter bestendiging van de Godsverering in haar volkomen zuiverheid en zulks voor eeuwig. Wanneer nu deze muur voltooid, en de stad gereed zal zijn, dan zal er grote vrede heersen, maar zolang het werk nog aan de gang is, hebben de bouwlieden met tegenstand, spot, smaad en allerlei beletselen te kampen, Nehem. 4:1-11; 6:1-14. "De straten en de grachten zullen wederom gebouwd worden, doch in benauwdheid der tijden", Dan. 9:25.

"En het gebouw van haar muur was Jaspis."

Alleen van Jaspis; gelijk wij eerst over het bouwen zelf gesproken hebben, zo letten wij thans daarop wat de bouwstof dezes muurs is, namelijk Christus, Christus alleen, Zijn Woord, Zijn bediening en Zijn heerlijkheid; want wat in dien dag de bijzondere genade, bescherming en voorzienigheid Gods ook wezen moge, alles zal zijn naar Christus, dat is van Hem, door Hem, en in Hem, als de vrucht en uitwerking van Zijn lijden en sterven, in één woord: Zijner verdiensten. "Daarom", zegt God, "zal ik Hem een deel geven van velen, en Hij zal de machtigen als een roof delen: omdat Hij Zijn ziel uitgestort heeft in de dood, en met de overtreders is geteld geweest, en Hij veler zonden gedragen heeft, en voor de overtreders gebeden heeft", Jes. 53:12. O, hoe zal de heiligheid in koningen en volken blinken, wanneer God zulks doen zal!

De heerlijkheid der stad. "En de stad was zuiver goud." Na de mededeling van de heerlijkheid des muurs, komt Johannes tot de vermelding van de heerlijkheid der stad, die door de muur omringd is. De stad, zegt hij, was goud, zuiver goud. Dit werd voorafgebeeld door de gouden kandelaren in de tabernakel en later in de tempel te Jeruzalem, welke kandelaren ons de waarde en de dienst van Christus' gemeente aanwijzen, Ezech. 25:31-36. "De zeven kandelaren, die gij gezien hebt, zijn de zeven gemeenten", zegt Christus, Openb. 1:20. Nu is de heilige stad de gemeente in haar grootste volkomenheid. Ook werd zij voorgesteld door de tempel zelf, welks verschillende posten, wanden, deuren, enz. met goud overdekt waren, 2 Kron. 3:5-7. zo werd ons, zij het ook onvolkomen, de heerlijkheid van het nieuwe Jeruzalem afgebeeld door die van het Jeruzalem in Salomo's dagen, toen het goud en zilver zo overvloedig was, dat het laatste gerekend werd als stenen, 2 Kron. 9:13-22, 27.

"En de stad was zuiver goud." Bij het onderzoek der Schriften vind ik, dat er

verschillende soorten van goud in de wereld zijn: wij lezen van goud van het land van Havila, Gen. 2:11; van goud van Parvaim, 2 Kron. 3:6; van goud van Ofir, Job 22:24; van goud van Scheba, Ps. 72:15; van goud van Ufaz, Jer. 10:9. Als nu Johannes zegt, dat de stad goud was, zonder aan te geven van welke soort, dan mogen wij onderstellen, dat hij allerlei goud bedoelt, en inderdaad schijnt dit de schoonste opvatting te zijn. Want de gemeente zal te dien dage uit de thans verstrooide twaalf stammen en de van heinde en verre vergaderde heidenen bestaan, die, als mijn kennis mij niet bedriegt, thans even ver uit elkander wonen en even verscheiden zijn in woonplaats niet alleen, maar ook in wetenschap, zeden en gewoonten, als de mijnen, waaruit de genoemde soorten van goud bedolven worden. Zo zal te dien dage het goud, de heiligen Gods, uit de verschillende mijnen der wereld te voorschijn komen en tot Salomo, de Zone Davids, dat is tot de Heere Jezus Christus, te Jeruzalem gebracht worden, en daaruit zal Christus EEN gouden stad bouwen, die de vreugde der ganse aarde zijn zal.

"En de stad was zuiver goud."

Goud is Het edelste aller metalen, om zijn waarde, Zijn kleur en zijn eigenschappen; wanneer Johannes also zegt: de stad was goud, dan kunnen wij daaruit enigszins afleiden hoe heerlijk en rijk, en machtig de heilige stad eenmaal wezen zal: zij zal de heerlijkheid der ganse wereld, de rijkdom der ganse wereld, en de macht der ganse wereld bevatten: ik bedoel die schatten in geestelijken zin. Wat dus van de wereld overschiet, zal alsdan niets dan een vertrapte druiventros, of het overgebleven schuim in de smeltkroes wezen, of gelijk een oud bouwvallig huis, dat al Zijn schoonheid en heerlijkheid verloren heeft en dreigt in te storten. En inderdaad, hiermee komen de woorden der profeten overeen, als hij zegt, dat de gehele wereld, die van deze stad en hare privilegiën uitgesloten is, wezen zal als een ruïne, een woning voor roerdomp en nachtuil, raaf en schuifuit, draken en struisen, de wilde dieren der woestijnen en die der eilanden, waar de duivel zijn metgezel toeroept, en het nachtgedierte zich nederzet. Hun edelen (doch zij zijn er niet) zullen zij tot het koninkrijk roepen, maar al hun vorsten zullen niets zijn. En in hun paleizen zullen doornen opgaan, netelen en distelen in hun vestingen, want al wat edel en goed onder hen is, zal naar Jeruzalem zijn opgegaan, Jes. 34:10-17. Dan zal de wereld, zeide ik, ledig gelaten worden, beroofd van alle schatten, schoonheid en welstand, wanneer Jeruzalem wederom gebouwd zijn zal. Wat een treurige, onaanzienlijke wereld zal dat zijn! Het zal slechts een plaats zijn voor "de honden, de tovenaars, de hoereerders, de doodslagers, de afgodendienaars, en een iegelijk, die de leugen liefheeft en doet", Openb. 22:15. Dan zal ze een waar beeld der hel wezen, gelijk Jeruzalem een trouw voorstelling des hemels zijn zal. Daarom, gelijk de gemeente dan het meest geschikt zal zijn, zoals ik u heb aangetoond, om met onverderfelijkheid en onsterfelijkheid bekleed te worden, zo zal de wereld het meest geschikt zijn om door de afgrond des eeuwigen verderfs te worden verslonden. Alles wat goed is en waarde heeft, zal te dien dage in de stad Gods te vinden zijn. Het goud zal in Jeruzalem zijn, Zach. 14:14; Openb. 18.

Wederom: als wij hier lezen, dat de heilige stad goud zal zijn, dan herinnert ons zulks, wat het de Heere Jezus al gekost heeft om zulk een schat samen te brengen. Goud wordt met vele moeite, onkosten en bezwaren uit vreemde landen gehaald, 2 Kron. 9:10. Om het goud te verkrijgen, waaruit Salomo's drinkbekers vervaardigd werden, moest men een driejarige reis maken. Zo moest ook Christus, om Zich de heiligen te verwerven - de gouden vaten, waaruit de heilige stad is opgebouwd - drie dagen in het hart der aarde zijn, en al de toorn Gods over de zonde dragen, Luk. 22:44.

Voorts: door de vermelding, dat de stad goud was, herinnert de ziener ons, welke haar

toestand was, voordat zij met deze heerlijkheid bekleed en vervuld werd, namelijk beproeving, verdrukking, verguizing. Wanneer het goud uit de mijn gehaald wordt, dan is het met andere, onreine stoffen vermengd, daarom werpt de goudsmid het in zijn oven, loutert het door zijn vuur, en scheidt het schuim weg; zo doet hij eens, tweemaal, driemaal, totdat het goud eindelijk van alle onzuiverheid geheel en al gereinigd is. Zo gaat het ook met Gods volk: ook dat wordt in de oven geworpen, gelouterd, en weer gelouterd, totdat het eindelijk als een volkomen gezuiverd en onberispelijk goud te voorschijn treedt, Jes. 31:9. Zo zegt de Heere door Zijn profeet: "Ik zal het louteren, gelijk men zilver loutert, en Ik zal het beproeven, gelijk men goud beproeft", Zach. 13:9. Ja, "Ik zal hen smelten en zal hen beproeven; want hoe zou Ik anders doen ten aanzien der dochter mijns volks?" Jer. 9:7.

Eindelijk wijst die gouden stad ons daarop, met welk een onoverwinnelijke geest Gods kinderen dan zullen bezielde zijn. Goud is zulk een hard metaal, dat geen vuur het kan verteren; het mag smelten, en het schuim zich afscheiden, maar het goud blijft, ja het wordt zuiverder en kostelijker: hoe meer de vlammen woeden, des te beter wordt alle onreinheid verwijderd, en des te heerlijker komt het weer te voorschijn. Juist zo is het met Gods volk, en zo is het immer geweest: hoe meer het verdrukt wordt, des te meer neemt het toe, Exod. 1:12. Die waarheid zal eenmaal onweersprekelijk bewezen worden, wanneer God de heilige stad zal herbouwd hebben; Zijn gemeente is thans nog in de oven van de koning van Babel, en heeft al eeuwen lang de hitte van dat vuur doorstaan; wanneer eindelijk dat vuur uitgewoed zal zijn, zie, zo komt er een stad van zuiver goud te voorschijn. Een type daarvan zijn de drie jongelingen, die in ongenade en gebonden, op last des konings te midden der vlammen geworpen werden: zij kwamen er weer uit, vrij en gerechtvaardigd door hunnen God, Dan. 3:23-26. Daarom mag de gemeente met vrijmoedigheid dus spreken, zelfs voordat zij uit het louteringsvuur te voorschijn treedt: "Hij beproefde mij, als goud zal ik uitkomen," Job 23:10.

"En de stad was ZUIVER goud."

Deze woorden: ZUIVER GOUD, bevestigen alles wat ik reeds gezegd heb. Zuiver goud, dat is goud, dat door het vuur beproefd en van alle onreinheid gezuiverd is. De gemeente in de loutering der vervolging is gelijk Esther in de tijd harer voorbereiding, toen "vele dochters samenvergaderd waren op de berg Susan:" toen die voorbereiding volbracht was, werd zij in de sierlijkste kleding, met allerlei goud en kostbaarheden omhangen, tot den koning gevoerd, Est. 2:12-16. "Des Konings dochter is geheel verheerlijkt inwendig; haar kleding is van gouden borduursel." En wederom: "De koningin staat aan uw rechterhand, in het fijnste goud van Ofir," Ps. 45:14,10. Johannes verstaat alzo onder zuiver goud, goud door het vuur gelouterd, dat uit de oven der vervolging en beproeving komt, nadat deze haar werking volkomen heeft volbracht.

"En de stad was zuiver goud, zijnde zuiver glas gelijk. Het glas is hier genomen voor het Woord van God, gelijk Paulus en Jakobus beide bevestigen, Jak. 1:22-25; 2 Cor. 3:18; 1 Cor. 13:12. Onder zuiver glas moesten wij dus verstaan het Woord in zijn eigen wezen en zuiverheid, zonder menselijke vervalsingen. Wanneer dus Johannes zegt, dat deze gouden stad gelijk is aan zuiver glas, dan geeft hij daardoor te kennen, dat zij, in alle opzichten, in volkomen harmonie is met het Woord en de wet. Het Woord is de gouden rietstok; deze stad een gouden stad., en wel een gouden stad, die uit het louteringsvuur te voorschijn komt en daarom door de gouden rietstok volkomen rein bevonden wordt. "En de stad was zuiver goud, zijnde zuiver glas gelijk."

De heerlijkheid der fundamenten. "En de fundamenten van de muur der stad waren met allerlei kostelijk gesteente versierd. Het eerste fundament was Jaspis, het tweede Saffier, het derde Calchédon, het vierde Smaragd, het vijfde Sardonix, het zesde Sardijs, het zevende Crysoliet, het achtste Beryl, het negende Topaas, het tiende Chrysopraas, het elfde Hyacinth, het twaalfde Amethyst," vers 19,20.

Nadat de ziener ons de heerlijkheid van de muur en de stad heeft aangetoond, laat hij ons de heerlijkheid der fundamenten zien. Ik zeide u te voren, dat de twaalf fundamenten de twaalf Apostelen en hun leer zijn, de oorspronkelijke leer der Apostelen des Lams.

De grote moeilijkheid is nu, de versiering der fundamenten en de orde waarin zij voorkomen, te verklaren.

Wat de vernieuwing der fundamenten betreft, waarop het nieuwe Jeruzalem eenmaal rusten zal, deze is tweevoudig en bestaat allereerst in heerlijke gaven en genade. Zo werden de Apostelen zelf uitgerust en zo zal ook hun leer eenmaal versierd worden. Ik weet, dat de leer der twaalfen immer niet schone gaven en uitnemende genade gezegend is geweest, van de eerste gemeente aan, namelijk naar de mate des lichts en der Goddelijke bedoeling, waarmee zij ten tijde van de antichrist werd uitgerust. Maar de heerlijkheid, die deze leer, vooral sedert de dagen van de afval vergezeld heeft, is onbeduidend in vergelijking met de heerlijkheid en de luister, die op haar rusten zal ten dage, als de herbouw der stad zal voltooid zijn. Gij vindt derhalve, dat het Evangelie der genade, gedurende de regering van de antichrist, wel schijnt, en Gods kinderen in al hun omzwervingen en beproevingen verlicht, maar dat licht wordt grotelijks verduisterd door de rook uit de put des afgronds, gelijk Johannes zegt: "Er is rook opgegaan uit de put, als rook eens groten ovens; en de zon en de lucht is verduisterd geworden van de rook des puts," Openb 9:2. In deze dagen, zeg ik, wordt overvloed van licht, warmte en openbaring des Evangelies verduisterd en onvruchtbaar gemaakt, zodat slechts weinig van deszelfs macht en heerlijkheid aanschouwd wordt. Dit is het, dat God door de profeet Amos gesproken heeft: "En het zal te dien dage geschieden, spreekt de Heere Heere, dat Ik de zon op de middag zal doen ondergaan, en het land bij lichten dage verduisteren. En Ik zal uw feesten in rouw, en al uw liederen in weeklage veranderen; en op alle lenden een zak, en op alle hoofd kaalheid opbrengen; en Ik zal het land stellen in rouw, als er is over enen enigen zoon, en deszelfs einde als enen bitteren dag." Dit alles wordt verklaard in de volgende woorden: "Ziet, de dagen komen, spreekt de Heere Heere, dat Ik een honger in het land zal zenden; niet een honger naar brood, noch dorst naar water, maar om te horen de woorden des Heeren. En zij zullen zwerven van zee tot zee, en van het noorden tot het oosten: zij zullen omlopen om het Woord des Heeren te zoeken, maar zullen het niet vinden," Amos 8:9-12. In zulke dagen waren de kinderen Eli's kinderen Belials, 1 Sam. 2:12-15. Wel was er hier en daar een kind gelijk Samuel in zijn jeugd, die nu en dan iets goeds zeide, maar "het Woord des Heeren was dierbaar in die dagen; er was geen openbaar gezicht," 1 Sam. 3:1. Daarover beklagt zich ook David, wanneer hij in de Geest der profetie zegt: "Zij weten niet, en verstaan niet, zij wandelen steeds in duisternis; dies wankelen alle fundamenten der aarde," Ps. 82:5. Zo is het in de dagen wanneer de heerlijkheid der fundamenten verduisterd zal wezen. Maar thans, zie, zij worden op nieuw met licht en heerlijkheid bekleed als in vroegere dagen versierd.

Thans zullen alle waarheden des Woords een kostelijk, hemels vuur doen voortkomen, want deze steen zijn inderdaad de vurige stenen, Ezech. 28:13. In dezelve ligt verborgen wat de ganse wereld ontvlammen zou in liefde en vermaak in de dingen

Gods en des hemels, indien de mensen slechts de Geest der wijsheid en de autoriteit Gods in hun prediking bezaten, gelijk de apostelen en eerste Christenen die hadden. Deze leer der twaalven zal te dien dage wederom met gaven en genade versierd zijn, als in de dagen vanouds; dan zal zij opnieuw haar gulden stralen uitzenden tot bekering der volken. "Zie," zegt God, "Ik zal uw steen gans sierlijk leggen," dat is de Apostolische leer zal versierd zijn als in het begin, Jes. 54:11. De waarheid zal dan in haar oorspronkelijke, natuurlijke kleuren verschijnen; de volken zullen ze aannemen, er in leven en zich verheugen, zoowel Joden als heidenen, gelijk ik u heb aangetoond. Maar in de tweede plaats: de twaalf stenen, waarvan wij hier lezen, zijn dezelfde, die lang tevoren op de borstlap des gericht gezet waren geworden, en in welke de namen der twaalf stammen Israëls gegraveerd stonden, hetgeen dus het ganse huis hunner vaderen omvatte, Ezech. 28:16-21, 29; 39:14. omdat de twaalf steen in Johannes' gezicht dezelfde zijn als die in de borstlap des Joodse hogepriesters, en deze laatste steen het geheel der twaalf stammen voorstelden, zo besluit ik daaruit, dat de versiering der fundamente met twaalf edelgesteenten betekent, dat de leer der Apostelen versierd zal worden met menigten van bekeerden, menigten van alle taal en natie: Joden en heidenen, Moren, Tartaren en Turken; zelfs zij, die aan de einde der aarde wonen, zullen getrokken worden door de heerlijkheid en de waarheid, door het licht en de zaligheid van de leer der twaalf Apostelen. En ik houd het daarvoor: 1. Omdat de fundamente zelf edele stenen genoemd worden, en ook de heiligen dien naam weleens dragen. Zo zegt Jeremia, dat de stenen des heiligdoms de kostelijke kinderen Sions zijn, Klaag. 4:1-3. Zo zegt ook Petrus, zinspelende op de steen des tempels: "Zo wordt gij ook zelve, als levende stenen, gebouwd tot een geestelijk huis," 1 Pet. 2:5. En de fundamente des muurs waren met allerlei kostelijk gesteente versierd, 1 Kron. 29:2. Dat is de leer der twaalf Apostelen was versierd met allerlei kostelijke zielen. Velen werden door hun prediking bekeerd en dienden om hun leer te versieren en te verheerlijken. 2. Ik houd het voor de bekering van Gods kinderen, omdat die uitlegging het meest overeenkomt met de woorden van de Apostel Paulus zelf, als hij zegt: "want welke is onze hoop, of blijdschap, of kroon des roems? Zijt gij die ook niet voor onzen Heere Jezus Christus in Zijn toekomst? Want gij zijt onze heerlijkheid en onze blijdschap," 1 Thess. 2:19, 20.

Zie, de tekst spreekt van allerlei edele stenen, waarmee de fundamente der stad versierd waren, en hier noemt Paulus met dien naam hen, die door de prediking des Woords bekeerd zijn. Want welke is onze hoop, of blijdschap, of kroon des roems? Zijt gij die ook niet, die door onze prediking zijt bekeerd geworden? Gij zijt onze hoop, gij zijt onze blijdschap, gij zijt onze kroon des roems; gij zijt het, waarmee wij in de toekomst onzes Heeren Jezus gekroond en versierd zullen worden. Johannes zegt: zij zijn versierd; Paulus zegt: zij worden gekroond; Johannes vervolgt: zij zijn versierd met edele stenen; Paulus gaat voort: zij worden bekroond met de bekering van zondaars. Gelijk God dus deze steen gans sierlijk zal leggen, zo zal Hij ze op saffieren grondvesten, Jes. 54:11. Dat is gelijk Hij de leer der Apostelen met haar vorige heerlijkheid, schoonheid en liefelijkheid zal versieren, zo zal Hij ze kronen met de bekering van menige zondaar. De uitverkorenen zijn Gods juwelen; en ten dage, wanneer de antichrist vallen, en het Evangelie in al zijn oorspronkelijke heerlijkheid voort zal breken, dan zal God ze met heerlijke glans doen schitteren.

"En de fundamente van de muur der stad waren met allerlei kostelijk gesteente versierd."

Nog twee zaken liggen daarin opgesloten, die onze overweging wel waard zijn.

Ten eerste. Allen, die tot de vernieuwing der fundamente gebruikt worden, moeten

kostelijke steen zijn; geen gemene steen kan hier dienen. En inderdaad; wat zou een keisteen te midden der paarlen en diamanten van het nieuwe Jeruzalem, of gesteente der donkerheid en der schaduw des doods tussen de heiligen des lichts? Job 28:3. Ik zeg, dat zij, welke God gebruikt als versiersel, allen, zonder uitzondering, kostelijke stenen moeten zijn, levende, schitterende, bijzondere stenen, hoewel steen van verschillende kleuren, 1 Pet. 2:5; 1 Kron. 29:2. De antichrist rekent alles goed genoeg om zijn apostelen te versieren, zelfs steen der verwarring en der ledigheid, of zondaars, die even weinig genade bezitten als er sappen door een ouden deurpost vloeien, Jes. 34:11. Zoiets neemt God evenwel niet aan ter versiering van Zijn Woord, noch ter verheerlijking van de leer der twaalven; Hij versiert en verheerlijkt met KOSTELIJK GESTEENTE.

Ten tweede. Gelijk als versiering der fundamenten alleen kostelijk gesteente genoemd wordt, zo wordt daaraan meteen toegevoegd: ALLERLEI kostelijk gesteente; daarin spreekt Johannes uit, dat niet alle heiligen dezelfde mate van kostelijke gaven en genade bezitten. Er zijn er die uitnemender zijn en zich van de overige onderscheiden, gelijk een ster in heerlijkheid verschilt van de andere ster, 1 Cor. 15:41. Sommige heiligen, die meer genade en gaven ontvangen hebben dan andere, zijn ook ijveriger en volhardender in het werk Gods dan hun broeders; en daarom staat er geschreven: ALLERLEI kostelijk gesteente, Spr. 31:29; 1 Cor. 12:9, 28, 29; 15:10.

Wat de fundamenten zijn, en welke de orde hunner plaatsing is. "Het eerste fundament was Jaspis, het tweede Saffier, het derde Chalcédon, het vierde Smaragd, enz." vers 19, 20. Nadat Johannes eerst in het algemeen gezegd heeft, dat de fundamenten van de muur der stad met allerlei kostelijk gesteente versierd waren, geeft hij aan, welke de versiering van elk fundament in het bijzonder was.

Het eerste fundament. Het eerste en voornaamste fundament is Jaspis.

Ik heb vroeger gezegd, dat de Jaspis, in de beide reeds vermelde plaatsen: als het licht der stad, en het gebouw van haren muur, Jezus Christus betekent: Christus als Licht, Christus als Beschermmer. Maar hier is de Jaspis een der twaalf fundamenten, ja een der twaalf fundamenten, waarin de namen der twaalf apostelen des Lams geschreven zijn. Men kan daaruit afleiden, dat de Jaspis nu in een anderen toestand verschijnt, daar dezelve eerst de Heere en Heiland Jezus Christus zelf, en nu een Zijner Apostelen voorstelt. Daarop antwoord ik, dat de Jaspis, naar zijn orde onder de fundamenten, ook hier even goed als in de beide andere plaatsen, van Christus verstaan moet worden, hoewel dat fundament tegelijk de naam van, een der apostelen draagt. Daarin ligt een verborgenheid verscholen.

Ten eerste. Dat dit fundament de naam van een apostel draagt, en tegelijk Christus Zelf voorstelt, zulks duidt de overeenstemming aan, die er tussen Christus en Zijn Apostelen bestaat, namelijk dat Hij en zij één zijn, en daarom zegt ook de apostel: "Wij prediken Christus, de Gekruisigde", 1 Cor. 1:23, 24. Christus en Zijn weldaden is de inhoud, de kern en de somma van hun gehele prediking. "Niemand kan een ander fundament leggen, dan hetgeen gelegd is, hetwelk is Jezus Christus", 1 Cor. 3:11. Omdat alzo de leer der apostelen Christus zelf is, kan het geen wonder baren, dat de naam eens apostels op dezen Jaspis geschreven is, en evenmin, dat de Jaspis onder de naam eens Apostels genoemd wordt.

Ten tweede. Wanneer wij lezen, dat de twaalf Apostelen des Lams in de fundamenten geschreven staan, en dat evenwel het eerste Jaspis, dat is Christus, is, dan ligt daarin ook deze waarheid, dat, wie de leer der apostelen ontvangt, tegelijk Christus zelf ontvangt. Neem de leer des Evangelies aan, gelijk de twaalven ze verkondigd hebben, en gij kunt niet anders dan ook Christus aannemen, want Hij is de Grond hunner leer.

"Zo zijt gij dan gebouwd op het fundament der apostelen en profeten, waarvan Jezus Christus is de uiterste hoeksteen", Ef 2:19, 20.

Ten derde. Dan volgt uit die schijnbaar tegenstrijdige samenvoeging, dat waar ook de leer der twaalf apostelen gepredikt wordt, Christus zelf tegenwoordig is; daar is Zijn Geest om de onwetende en blinde harten der onbekeerden te verlichten en te onderwijzen; daar is Zijn macht om allen tegenstand te overwinnen en voor de heerlijkheid en de waarheid Zijns Goddelijke Woords te doen buigen. "En ziet", zeide Jezus, toen Hij van de aarde scheidde, "Ik ben met ulieden al de dagen tot de voleinding der wereld", Matth. 28:20. "En zij, uitgegaan zijnde, predikten overal, en de Heere wrocht mede, en bevestigde het Woord door tekenen, die daarop volgden", Mark. 16:20.

Ten vierde. Ook spreekt het de gemeenschap uit, die er tussen Christus en Zijn volk bestaat. Zie, in de twaalf fundamenten zijn allerlei, alle soorten van kostelijk gesteente geplaatst. Dan is ook Christus Zelf in die fundamenten, om aan te tonen, hoe nabij Hij Zijner ganse gemeente is. "Ik in hen, en Gij in Mij", zegt Christus, "opdat zij volmaakt zijn in Eén", Joh. 17:23. Christus en Zijn heiligen maken slechts één tempel, één lichaam uit, omdat zij één vlees, en elkanders leden zijn, 1 Cor. 12:12.

Ten vijfde. Dat de Jaspis een der fundamenten, en bovendien het eerste of hoofdfundament is, betekent verder, dat Christus voor God het Fundament der heiligen is, en zij Zijn fundament voor de mensen zijn. De twaalven brengen Christus in de wereld, gelijk de twaalf runderen de koperen zee droegen, 1 Kon. 7:25. En Christus draagt de twaalven voor Zijn Vader, gelijk de hogepriester de twaalf stenen droeg op de borstlap des gericht, wanneer hij in het Heilige der Heilige ging, om een verzoening te doen voor de zonden des volks, Exod. 28:29.

Ten zesde. Het toont ons verder aan, dat, hoewel de apostelen versierd zullen worden met degenen, die zij voor de Heere Christus zullen gewonnen hebben, zij die heerlijkheid en eer nooit kunnen genieten, tenzij gedragen door Christus, als hun Fundament; gelijk Christus de kracht Zijns volks is in hun arbeid voor Hem in deze wereld, zo moet Hij ook hun kracht zijn, wanneer zij eenmaal aan het einde der wereld de loon voor dien arbeid ontvangen. Daarom zegt de profeet: "En men zal aan Hem hangen alle heerlijkheid van het huis Zijns Vaders, der uitspruitelingen en der afkomelingen, ook alle kleine vaten, van de vaten der bekers af, zelfs tot al de vaten der flessen", Jes. 22:24. En wederom: "Hij zal de tempel des Heeren bouwen, en Hij zal het sieraad dragen", Zach. 6:13. Hij zal dragen de heerlijkheid onzer verlossing van de zonde, onzer bewaring in alle verzoeking en beproeving onzer komst in Zijn heerlijkheid; Hij zal dragen de heerlijkheid van onzen arbeid in het Evangelie, van onze gaven en bekwaamheden, van de heerlijke vruchten, die onze arbeid gedragen heeft tot zaligheid van zondaars, "opdat Hij in alles de Eerste zou zijn", Col. 1:18.

Ten zevende. Dat de fundamenten twaalf in getal zijn, en Christus het eerste is, geeft ook te kennen, dat alle bekeringen de twaalf apostelen zullen versieren, en dat zij, met alle bekeerlingen, Christus zullen verheerlijken. Wij zullen als paarden aan de kroon der apostelen gehecht worden, en zij met al hun heerlijkheid aan de kroon des Zaligmakers blinken. En daarom lezen wij van de vierentwintig ouderlingen, die naar mijn mening de twaalven voorstellen in het oude en in het nieuwe Jeruzalem. Ik zeg, daarom vermeldt ons Johannes, dat die vierentwintig ouderlingen "hun kronen nederwerpen voor de troon, zeggende: Gij, Heere! zijt waardig te ontvangen de heerlijkheid, en de eer, en de kracht; want Gij hebt alle dingen geschapen, en door Uw wil zijn zij, en zijn zij geschapen", Openb. 4:9-11; 5:11-14.

Ten achtste. Nog een opmerking omtrent dezen kostelijke steen Jaspis: hier vinden wij hem het eerst vermeld onder de edelgesteenten, die de fundamenten versieren, en

diezelfde steen is de laatste onder de stenen op de borstlap des gericht, Exod. 28:20. Daaruit leid ik het volgende af: A. Dat Christus niet alleen de Leidsman, de Eerste, maar ook de Voleinder of de Laatste onzes geloofs is, Hebr. 12:2, B. Dat Hij niet slechts de overste Leidsman, maar ook de Beloner der Zijnen is, die hen veilig thuis brengt, Hebr. 2:10; Jes. 52:12. Hij gaat hen voor om hun de weg te wijzen; Hij komt achter hen om hen allen naar boven te brengen, Jes. 58:8; Exod. 14:19, C. Als we Christus eerst achteraan, en dan vooraan, in Exodus de Laatste in de Openbaring de Eerste vinden, dan wordt ons daarmee aangetoond, hoe Christus eerst de minste, laagste en meest verachte is geworden, om daarna de Meeste, de Hoogste en Heerlijkste te zijn. Hij heeft Zich eerst vernederd tot in de dood, ja tot de smadelijke dood des kruises; en daarna heeft Hem de Vader verhoogd, en heeft Hem een Naam gegeven, die boven allen naam is, gelijk Hij zelf getuigd heeft in deze woorden: "Moest de Christus niet deze dingen lijden, en alzo in Zijn heerlijkheid ingaan" Luk. 24:16; Phil. 2:6-11.

De overige fundamenten.

"Het eerste fundament was Jaspis, het tweede Saffier, het derde Chalcédon, het vierde Smaragd, enz." Aangaande de Jaspis heb ik reeds een en ander gezegd; wat de overige betreft, wil ik thans een drietal opmerkingen maken:

Ten eerste. Dat alle fundamenten kostelijk gesteente zijn, duidt aan, dat de ganse leer van het nieuwe Jeruzalem niets anders zijn zal dan de leer der twaalf apostelen; geen samengeraapte leerstellingen, aan verschillende stelsels dezer wereld ontnomen, noch iets van hetgeen de antichrist heeft verkondigd, maar een geestelijke, hemelse, heerlijke leer. Wie daar Zijn Woord heeft, zal het "waarachtig spreken: wat heeft het stro met het koren te doen? spreekt de Heere", Jer. 23:28, 32.

Ten tweede. Wanneer alle fundamenten kostelijke stenen zijn, dan ligt daarin ook uitgesproken, dat te dien dage niemand tot de bediening zal worden toegelaten dan wie geestelijke, hemelse gaven van boven ontvangen heeft. Geen praatzieke lieden, geen predikers, die hun bekwaamheden in wereldse wijsheid zoeken, zullen dan enige waarde hebben. Het moet een kostelijke steen zijn, een steen, die door de Heere Jezus met de kostelijkste hemelse bekwaamheden toegerust is, iemand, wien de Heere Jezus zelf verschenen is om hem tot het leraarsambt te roepen. Die zal alsdan leraar zijn, en niemand anders. Alle anderen zullen beschaamd worden, een iegelijk vanwege zijn gezicht; ja zij zullen zo verachtelijk zijn, dat zelfs vader en moeder hen leugenaars zullen heten, ja, "zijn vader en zijn moeder, die hem gegeneerd hebben, zullen hem doorsteken, wanneer hij profeteert," Zach. 13:3-5.

Ten derde. Dat deze kostelijke steen niet allen dezelfde, maar onderling verschillend zijn, bewijst, dat de gaven der apostelen en zo ook van de bedienaars des Woords in het nieuwe Jeruzalem in heerlijkheid en werking verscheiden zullen zijn; toch, gelijk elk dezer steen een volmaakte glans heeft, zo zullen ook zij, naar het wezen van Gods werking door Zijn Geest, een volmaakte heerlijkheid bezitten, want de Jaspis is volmaakt in Zijn soort, en de Saffier is Zijn soort. Sommige dezer steen hebben grotere helderheid en meerdere klaarheid dan andere; zo staan ook enkele apostelen boven de andere apostelen, 2 Cor. 11:5. Enkele dezer steen hebben een meer schitterende, helle kleur; andere schitteren ook wel, maar met een milder glans. Zo heten ook enkele dienaars des Evangelies zonen des donders, en andere zonen der vertroosting, Mark. 3:17; Hand. 4:36. De gaven zijn verschillend, de bediening is verschillend, de uitwerking der bediening is verschillend, hoewel al deze dingen door dezelfde Geest, die het werkt, in iedereen anders, naar het Hem behaagt, Rom. 12:6; 1 Cor. 12:4-6. Al die verschillende heerlijkheid zal schitteren in het nieuwe Jeruzalem

en daar, als in de dagen vanouds, in vollen glans te voorschijn treden.

Om dit te besluiten: wanneer Johannes zegt, dat de twaalf fundamenten der heilige stad twaalf stenen zijn, dan geeft hij daarmee eindelijk ook dit te kennen, dat in dien dag de vorige bediening der apostelen weer in haar volle kracht verschijnen zal. Want hun gaven van kennis, oordeel en gezag zijn tot op dezen dag begraven geweest, als het ware met de apostelen zelf. Maar dan zullen zij zich weer vertonen, deze fundamentele stenen, deze grote stenen, deze stenen van acht en van tien ellen, I Kon. 7:10. Tot zover over de heerlijkheid der fundamenten.

De heerlijkheid der poorten.

"En de twaalf poorten waren twaalf parelen, een iedere poort was elk uit een parel," vers 21. Na de heerlijkheid dezer stad en van haar muur en haar fundamenten vermeld te hebben, komt Johannes thans tot de heerlijkheid van hare poorten en straat.

"En de twaalf poorten waren twaalf parelen." De poorten, gelijk ik u reeds vroeger zeide, betekenen Christus, die de Weg is beide tot gemeenschap met de Vader, de God dezer stad, en met de heilige bewoners derzelve, zodat men gelijke rechten met hen verkrijgt. Ik deed u tegelijk opmerken, dat de ziener ons wel de nauwkeurige maat van de stad en van haar muur meedeelt, maar aangaande de afmetingen der poorten het stilzwijgen bewaart, en de reden daarvan is, dat Christus, zowel in Zijn volheid als in Zijn vrijheid, door geen maat is aan te duiden, Ef. 3:8. En thans brengt hij ons opnieuw de onnaspeurlijke rijkdom van Christus in herinnering, want wie is in staat, de waarde ener parel te berekenen, die zo groot is als de poort ener stad? En inderdaad, als de Heere Jezus in de gelijkenis van de parel verhaalt, dan vermeldt Hij alleen, dat die bestond, maar niet haar waarde; alleen lezen wij, dat het "een parel van grote waarde was," Matth. 13:45, 46. Wanneer nu Johannes zegt, dat de poorten parelen zijn, dan wil hij ons daarmee verschillende zaken leren.

Ten eerste toont hij ons aan, welk een rijke schat Jezus Christus, onze Heere is en voor allen zijn zal, die door de poorten deze heilige stad binnentreden: "Rijkdom, en eer is bij Mij; duurzaam goed, en gerechtigheid. Mijn vrucht - of de vrucht, van uw binnengaan door Mij - is beter dan uitgegraven goud, en dan dicht goud; en Mijn inkomen dan uitgelezen zilver. Ik doe wandelen op de weg der gerechtigheid, in het midden van de paden des rechts, opdat Ik Mijn liefhebbers doe beërven dat bestendig is, en ik zal hun schatkameren vervullen," Spr. 8:18-21; Ef. 3:8.

Christus is werkelijk rijk, zowel in Zijn bloed, in Zijn opstanding, in Zijn middelaarschap, als in Zijn overige verdiensten en alle weldaden, die wij daardoor ontvangen; dat alles schenkt Hij degene, die Hem ontvangt, en Hij maakt allen onuitsprekelijk rijk.

Ten tweede. Niet alleen is zij de parel van grote waarde, en vertegenwoordigt zij dus groten rijkdom, ze is ook schoon en boeit de blikken van allen, die haar beschouwen. Zij heeft, zeg ik, een liefelijke, schitterende glans, en haar heerlijkheid behaagt allen die haar zien. Zo is ook Christus voor allen, die tot Hem komen, en door Hem tot de Vader gaan. "Mijn Liefste is blank en rood; Hij draagt de banier boven tienduizend. Zijn gehemelte is enkel zoetigheid, en al wat aan Hem is, is gans begeerlijk," Hoog. 5:10, 16.

De moeder der hoererijen had enige kennis van de schoonheid en heerlijkheid van dezen steen en wist, dat die heerlijkheid waarlijk betoverend is, waarom zij er zich somtijds mee versierde; zij nam de vaten haars sieraads van des Heeren goud en zilver, Ezech. 16:17, en werd daarom "de zeer bevallige hoer" geheten, Nehem. 3:4; Openb. 18:4. Door dit middel heeft zij de koningen en koninkrijken der aarde in haren wellust meegesleept; en deze zijn zo zeer verstrikt geworden door haar schoonheid en

haar ontucht, dat zij God en hun eigen zaligheid hebben verzaakt en vergeten. Want inderdaad gebruikt zij deze parel alleen met het doel, om haar slachtoffers te gewisser te vangen, opdat zij, drinkende uit de beker harer hoererij, vallen mochten om niet weer op te staan. Als nu Johannes zegt, dat de poorten der heilige stad parelen zijn, dan spreekt hij het als het ware uit, dat die vrouw van al haar schoonheid en heerlijkheid beroofd, dat de parel haar ontnomen en op derzelve rechte plaats, namelijk aan de poorten van Jeruzalem, gesteld is, Openb. 18:12, 22, 23. Het is daarom te verwachten, dat te dien dage velen door de bekoorlijkheid van de ingang aangetrokken worden om de heilige stad binnen te treden, wanneer zij in haar hemelse schoonheid verschijnen zal, Spr. 8:35; 3:35. De heerlijkheid ener stad moet noodzakelijk zeer groot zijn, zo haar muur Jaspis, en haar poorten parelen zijn, 1 Cor. 2:9; Joh. 17:24.

"En de twaalf poorten waren twaalf parelen." Niet parelen en andere kostelijke stenen dooreen, maar uitsluitend parelen. Dat betekent, dat Christus alleen zielen binnen deze stad laat, opdat zij de heerlijkheid en de voorrechten derzelve mogen delen. Niet Hij en de heiligen samen, noch alle heiligen en engelen in de Hemel zonder Hem, maar Hij alleen "heeft de sleutel Davids; Hij opent, en niemand sluit, en Hij sluit, en niemand opent", Openb. 3:7; 22:12.

Johannes zegt, dat elke poort een parel was, en wil ons daarmee te kennen geven, dat gelijk niemand kan binnengaan dan door Christus, zo ook niemand tenzij door de gehele Christus. Christus moet u in ieder opzicht te hulp komen, of Hij nut in het geheel niet; gij moet door de ganse verdienste van Christus binnengaan, of anders baat u geen Zijner verdiensten. Meen dus niet, dat gij Hem tot uw Zaligmaker kunt verkrijgen, zo gij Hem als Profeet en Koning niet begeert; neen, gij zult niets aan Hem hebben, zo gij Hem niet geheel en al neemt. Daarom zegt de profeet: "Hij zal de tempel des Heeren bouwen - namelijk als Profeet - en Hij zal het sieraad dragen, en Hij zal zitten, en heersen op Zijn troon; en Hij zal Priester zijn op Zijn troon; en de raad des vredes zal tussen die beiden wezen," Zach. 6:13.

De heerlijkheid der straat. "En de straat der stad was zuiver goud, gelijk doorluchtig glas," vers 21. Deze woorden geven aanleiding tot vier vragen: 1. Wat is deze straat? 2. Waarom wordt hier slechts van één straat en niet van straten gesproken? 3. Waarom zegt Johannes, dat deze straat zuiver goud was? 4. Waarom was ze gelijk aan doorluchtig glas?

Ten eerste. een straat is gewoonlijk de plaats voor gemeenschappelijk verkeer, waar men elkander aanhoudend groet en leert kennen; wij hebben onder deze straat te verstaan de plaats, waar men gemeenschappelijk God verheerlijkt en dient, waar de heiligen elkander begroeten en kennis met elkander maken; hier wordt de wereld bekeerd en de heiligen vinden hier wat tot hun opbouw dient. "De opperste Wijsheid roept overluid daarbuiten; Zij verheft haar stem op de straten. Zij roept in het voorste der woelingen; aan de deuren der poorten spreekt Zij haar redenen in de stad", Spr. 1:20, 21. Dat is: in de openbare en rechtvaardige verordeningen des Heeren Jezus, die Hij Zijner gemeente bevolen heeft, om daarin te wandelen en de goede en heerlijke hemelse koopwaren aan te bieden, gelijk de kinderen dezer wereld in de straten en op de markten hunnen handel drijven, Spr. 8: 1-3; 9:1-3.

Zo was het in het type, toen de stad Jeruzalem, na de zeventigjarige ballingschap herbouwd werd, gelijk het nieuwe Jeruzalem gesticht zal worden na de val van de antichrist: toen, lezen wij, vergaderde zich het volk in de straat, en wel in de Waterstraat, om de wet te horen; dáár werd hun de zin van 's Heeren Woorden

verklaard, dáár werden hun zonden openbaar gemaakt, dáár werd hun Gods goedertierenheid herinnerd, en daar aten en dronken zij en waren vrolijk en wierpen alle treurigheid en vreze weg, Nehem. 8. Dit heet, figuurlijk: de weg der reizigers, de weg der heerlijkheid waar de onreine ziel geenszins zal doorgaan, de weg in welken zij God en zichzelf leren kennen, de weg der nieuwigheid des levens, waarin iedereen wandelt, die door de poorten van het nieuwe Jeruzalem binnentreedt. En het komt met al het voorgaande het best overeen, zo wij de straat nemen als de weg Gods, de weg der heiligheid en nieuwigheid des levens, want gelijk het voor een vreemdeling vanzelf spreekt, zodra hij de poort van een stad is binnengetreden dat hij de straten doorwandelt, zo natuurlijk is het ook voor een zondaar, die zich aan de gemeente des Heeren heeft aangesloten, om aanstonds in de paden der heiligheid te wandelen. Daarom is het iets gewoons in de Heilige Schrift, om de bekering des zondaars van satan tot God een heilige weg te noemen, en om hem, die deze keuze heeft gedaan, te vermanen, dat hij in dien weg blijft wandelen, zeggende: wandel in het geloof, in de liefde, in de Geest, in nieuwigheid des levens, wandel in de waarheid, wegen, rechten en inzettingen Gods, Ps. 86:11; 143:8; Ezech. 11:20; 37:24; Gal. 5:25; Rom. 4:12.

Wie niet door deze poorten in de stad binnengaat, kan onmogelijk in nieuwigheid des levens wandelen, maar wie door dezelve inkomt, kan niet anders dan zo wandelen. Het eerste, wat iemand te doen heeft, wanneer hij het nieuwe Jeruzalem is binnengetreden, is haar STRAAT te doorwandelen, dat is te wandelen in de weg der heiligmaking, in dewelke de mens leert God te vrezen, in de Heere Jezus te geloven en Hem lief te hebben, Ef. 5:1, 2; 2 Joh.:4; Rom. 6:4.

Ten tweede. Deze straat of weg der heiligheid is opzettelijk één en niet vele genoemd, om ons de volmaaktheid aan te tonen van het licht, de genade, het geloof en de geestelijken troost, die de inwoners dier stad genieten zullen: Daaruit leid ik af, dat alle heiligen alsdan - gelijk ik hierboven heb aangetoond, in één straat, in één weg, in één licht zullen wandelen. Het is de antichrist, die al deze zijpaden, dwars wegen en dwaalsporen heeft aangelegd, waardoor heden ten dage zo menig eerlijk hart misleid wordt; maar in dien dag zal iedereen gelijk gezind zijn: allen zullen hetzelfde begeren, in één weg wandelen, en elkander niet langer bijten en vereten, gelijk thans, helaas! overal het geval is. En er bestaat werkelijk alle reden om zulk een eensgezindheid te verwachten, want de straat, de weg zelf is slechts één. Er is maar EEN God, EEN Heere Jezus, EEN Geest, EEN geloof, EEN doop, gelijk wij allen geroepen zijn met een heilige roeping, Ef. 4:5,6; Phil. 1:27; Rom. 15:6; 2 Tim. 1:9. Wanneer de heiligen alzo de sluier der antichristelijke duisternis en leugen hebben weggeschoven, dan zullen zij, als in oude dagen, één hart, één ziel, één oordeel, één zin hebben, om met een hart en mond God te verheerlijken. Om dat alles wordt reeds thans gebeden door alle heiligen, die de kostelijkheid dier eenheid hebben leren verstaan. Zij zullen "allen de Naam des Heeren aanroepen, opdat zij Hem dienen met een eenparige schouder," Zef. 3:9. O, welk een hemelse harmonie zal er dan bestaan tussen de inwoners dier heilige stad onderling en tussen hen en hun Koning, wanneer zij eenpariglijk zullen trompetten en zingen, om een eenparige stem te laten horen, prijzende en lovende de Heere; dan zal het huis met een wolk vervuld worden, namelijk het huis des Heeren 2 Kron. 5:13.

Ten derde. Als Johannes ons zegt, dat de straat zuiver goud was, dan zinspeelt hij daarmee op de vloer des tempels, die met goud overtoegen was, 1 Kon. 6:30. Ook zinspeelt hij op Salomo's koets, welker vloer van goud gemaakt, en met de liefde van de dochteren van Jeruzalem bespreid was. De vloer des tempels beduidt de weg der zaligheid, en de koets van Salomo de grote heerlijkheid en roem van dien weg.

Wederom: als Johannes zegt, dat de straat zuiver goud was, dan geeft hij ons tevens te kennen, welke schatten Gods wegen bevatten, voor een hart, dat genade heeft ervaren. Zij geven licht, Ps. 119:130; zij veranderen het hart; zij voeren van de dood, van duivel en hel af naar God, het leven en het Koninkrijk der hemelen, Ps. 119:9; Spr. 2. In die wegen wandelt God, en wie ze betreden, zullen Hem gewisselijk ontmoeten, Jes. 64: 5. Dit is de weg, dien "de roofvogel niet kent, en het oog der kraai niet heeft gezien," "Het gesloten goud kan voor denzelfden niet gegeven worden, en met zilver kan zijn prijs niet worden opgewogen. Men kan het goud of het kristal hem niet gelijk waarden; ook is hij niet te verwisselen voor een kleinood van dicht goud. Men kan de Topaas van Morenland hem niet gelijk waarden; en bij het fijn louter goud kan hij niet geschat worden," Job 28:7, 15, 17, 19, 28. Alle wegen Gods zijn liefelijkheid, en al Zijn paden vrede; zij zijn meer waard dan het dagelijks brood, Spr. 3:17.

Wederom: gelijk Gods wegen zo rijk en zo ver te verkiezen zijn boven alle goud en juwelen der ganse wereld, zo ook een geheiligd en begenadigd hart, zonder hetwelk niemand deze gouden straat kan bewandelen. Niet elke lomperd met morsige schoenen wordt in des konings salon toegelaten, en zo laat God in het nieuwe Jeruzalem ook niemand toe, dan die met gouden schoeisel voorzien is, om deze gouden straat te bewandelen. Want allen, die in deze straat wenssen te gaan, moeten gouden mensen met gulden harten zijn, en met genadegaven, die kostelijker zijn dan het goud, hetwelk vergaat, Hoogl. 7:1; 1 Pet. 1:7; Openb. 3:18.

Voorts: wanneer de ziener ons meedeelt, dat de straat zuiver goud is, dan wil hij ons tevens leren, welk een groot vermaak des Heeren volk te dien dage in Zijn wegen en inzettingen vinden zal. Dan zal die traagheid en halfheid om Gods wil te doen, niet gevonden worden, die men in koeler en minder levendige dagen zo overvloedig ziet. Gelijk het goud het oog des gierigaards doet fonkelen, zo zullen dan de ogen der kinderen Gods op Zijn wegen gevestigd zijn. Thans is onze verdorvenheid sterk, en onze genade zwak; maar dan zal onze verdorvenheid machteloos, en onze genade sterk wezen. Gij, die geestelijk zijt, gij weet, welk een machtige verkwikking het voor u is, wanneer de goede Geest Gods in uw harten vermeerderd wordt, hoe uw lusten dan kwijnen, hoe uw zielen de Heere, die u verlost, beminnen en vermaak in Hem scheppen. Gij weet, zeg ik, welk een liefdegloed, welke barmhartigheid en zelfverloochening alzo te dien dage in uw gemoed zal worden uitgestort. O, het is goed hier te zijn! zegt de begenadigde ziel. En zo zal het in de heilige stad, in het nieuwe Jeruzalem, immer zijn, Jes. 65:17-25.

Ten vierde. "En de straat der stad was zuiver goud, gelijk doorluchtig glas."

Zie, een straat van goud gelijk glas, een straat van goud als ware het doorluchtig glas. Door glas hebben wij hier, even als in vers 18, Gods Woord te verstaan, Jak. 1:23-25. Wanneer Johannes dus zegt, dat de straat, de gouden straat, gelijk is aan glas, dan meent hij daarmee, dat wandel en handel der heiligen in dien dag zal zijn overeenkomstig het Woord, het leven der kinderen Gods in volmaakte overeenstemming met de wet van Jezus Christus.

In de bijvoeging: "doorluchtig" worden ons twee dingen meegedeeld.

1. Dat handel en wandel der heiligen alsdan meer in de macht en de Geest des Woords zijn zal, dan gedurende de heerschappij van de antichrist. Want doorluchtig glas is het helderste en uitnemendste glas, en overtreft zoover alle andere soorten van glas als een wandel in de Geest en de macht des gebeds verheven is boven een wandel in de letter en de uiterlijke vorm der inzettingen. Helaas! de gemeenten van Christus, zullen, bij haar eerste verzameling, gelijk zijn aan de beenderen, die Ezechiël zag, welke wel met zenuwen, en vlees bekleed werden, maar nog zonder geest waren, Ezech. 37:7, 8.

Daarom zal de Geest, de macht, heiligheid en majesteit, die dan der gemeente zullen geschonken worden, ver te boven gaan alles wat zij tevoren daarvan gekend heeft. "De maan zal schaamrood worden, en de zon zal beschaamd worden, als de Heere der heerscharen regeren zal op de berg Sion en te Jeruzalem", Jes. 24:23. Dan zal de zon beschaamd worden, dat is dan zal dat weinige licht en verstand van Gods Woord, hetwelk de gemeente bezit in de dagen, wanneer de rook uit de afgrond een derde deel van de heerlijkheid des Evangelies wegneemt, als het ware ter zijde gelegd en als onnut beschouwd worden, Openb. 8:12; 9:2. Elke heilige zal dan wandelen in het licht ener zon, zevenmaal helderder schijnt, gelijk het licht van zeven dagen. Enigermate zien wij het reeds in onze dagen: welk een licht, welk een helderheid genieten de heiligen in onzen tijd aangaande de dingen van het Koninkrijk Gods, boven hetgeen de heilige martelares uit vroegere dagen bezaten! Indien Hus, Bilney, Ridley, Hooper, Cranmer en zoveel anderen in ons midden kwamen, zij zouden uitroepen: onze kennis en ons licht in het Woord des Nieuwe Testaments onzes Heeren Jezus Christus was veel geringer dan het licht, hetwelk in deze dagen doorgebroken is; en dat zal nog dagelijks toenemen en schijnen onder de kinderen der mensen, trots allen tegenstand des duivels.

Toen de kinderen Israëls uit Egypteland zouden verlost worden, maakte God Zich hun onder een Naam bekend, die aan hun vaders, Abraham, Izak en Jakob, onbekend was gebleven, Ezech. 6:2. Bij de verlossing der gemeente van de heerschappij van de antichrist, zal ook het verzegelde boek allengs geopend worden, eerst wordt het een zegel, dan het andere zegel weggenomen, totdat zij eindelijk alle zeven geopend zijn, en eerst dan zal het mogelijk zijn, de inhoud geheel te lezen, Openb. 5 én 6. Daarmee overeenkomstig zegt de engel tot Daniël: "Ga henen, Daniël! want deze woorden zijn toegesloten en verzegeld tot de tijd van het einde", Dan. 12:9. In dien tijd (namelijk in de tijd van het nieuwe Jeruzalem) zullen die woorden geopend zijn en volkomenlijk verstaan worden, Jer. 30:24; 23:20.

2. De gemeente moet noodzakelijk tot haar oude, haar oorspronkelijke liefde terugkeren. Want wat is de oorzaak, dat de gemeente van Christus zo weinig liefde voor haar Heere en onderling koestert, anders dan de onvolkomenheid van haar licht in de waarheden, verborgenheden en voorrechten van het heerlijk Evangelie des Zoons Gods? Wanneer dit alzo zal gekomen zijn, dan zal de liefde regeren en een volmaakt werk onder de Godzaligen werken. De liefde is de kern van alle Evangelische genadegaven, en als het ware de spiegel, waardoor wij de andere leren kennen: "de meeste van deze is de liefde", 1 Cor. 13:13. Zij is "de vervulling der wet", "de band der volmaaktheid", "de uitnemender weg", 1 Cor. 12:31; Rom. 13:10; 1 Cor. 16:14; Col. 3:14. Daarom meent de Heilige Geest met dit woord doorluchtig, dat het licht en de liefde in die stad in volmaaktheid zullen gevonden worden; alles wat daarin gedaan wordt, geschiedt zonder verwarring of duisternis, zonder geestelijke hoogmoed en ijdele eer, alles zal verricht worden in de liefde en in de gemeenschap des Evangelies. "Dan zal het spijsoffer van Juda en Jeruzalem de Heere zoet wezen, als in de oude dagen, en als in de vorige jaren", Mal. 3:4.

Helaas! hoewel de heiligen onzer dagen, door genade, meer licht en kennis hebben verkregen in de verborgenheden van Gods Koninkrijk, dan tot nu toe genoten werd, toch staan dat licht en die kennis ver beneden hetgeen eens in die stad zal aanschouwd worden. Ook onze geestelijke gemeenschap in de genade en het Evangelie onzes Heeren Jezus Christus is nog zeer gebrekkig. Wij lezen, dat "niemand in de tempel kon ingaan, totdat de zeven plagen der zeven engelen geëindigd waren", Openb. 15:8. Maar wanneer die zeven plagen geëindigd zullen zijn, en alle tegenpartijders, die zoveel schrik in het land der levenden verspreid hebben, met de onbesnedenen in de

afgrond geworpen zijn, dan en niet eer zijn er gulden dagen te verwachten, Ezech. 32:18. Dan zal de gouden straat voltooid zijn; dat is dan zal elkeen wandelen in het licht, het geloof, de liefde en de heiligheid des Evangelies, dan zal de wandel der heiligen volkomen openbaar zijn. "In het toekomende zal Jakob wortelen schieten, Israël zal bloeien en groeien; en zij zullen de wereld met inkomsten vervullen", Jes. 32:6.

De stad heeft geen tempel. "En ik zag geen tempel in dezelve; want de Heere, de almachtige God, is haar Tempel en het Lam", vers 22. Deze woorden wijzen naar mijn inzien, op de laatste dagen van dit Jeruzalem in deze wereld; en indien zo, dan betekenen zij, dat, wanneer de stad gebouwd is, zij zal blijven staan in haren bovengenoemde heerlijke staat, totdat die heerlijkheid eindelijk in een nog u grotere opgaat. Dat die woorden op het einde van haar bestaan betrekking hebben, leid ik af uit de volgende bijzonderheden:

Ten eerste. Omdat het de laatste woorden zijn van de beschrijving der heerlijkheid, namelijk deze en de onmiddellijke daarop volgende, welke bij elkander behoren; en het is zeer natuurlijk, dat Johannes de heerlijkheid der stad in opeenvolgende orde ziet, van haar eerste verschijning uit de Babylonische ballingschap tot haar eidelijke volmaaktheid. Eerst verthoont hij ons haar nederdaling, dan haar bouw en daarna de heerlijkheid van die bouw; en aan het einde van deze laatste mededeling laat hij ons als in de Geest zien welke heerlijkheid ten laatste haar heerlijkheid zal kronen, waarin de eerste heerlijkheid als in een uitnemender en eeuwig gewicht der heerlijkheid zal opgaan.

Ten tweede. Omdat hij in deze woorden elke gedachte aan uitwendige heerlijkheid buitensluit, wat namelijk haar uiterlijke Godsverering en tempeldienst betreft, die in de nieuwe stad nog lange tijd zullen blijven bestaan. Dit vinden wij bevestigd in het elfde hoofdstuk zijner profetieën, een kort overzicht van de geschiedenis der gemeente in haar val onder de antichrist en haar herstelling uit die vernedering als een heerlijke stad, nog in deze wereld. Hij deelt ons daar mede, zeg ik, dat, wanneer de koninkrijken dezer wereld onzes Heeren en van Zijn Christus geworden zijn, "de tempel Gods in de hemel geopend wordt", dat is de openbare Godsverering in Zijn tempel hersteld wordt in derzelve oorspronkelijke zuiverheid en heiligheid, die ze bezat, toen de mens der zonde nog niet geopenbaard was, Openb. 11:15-19, verg. met 15:8. Deze tempel wordt in onze tekstwoorden geheel en al buitengesloten, want Johannes zegt uitdrukkelijk: "Ik zag geen tempel in dezelve", en stelt in deszelfs plaats de Heere Jezus en God de Vader, die dan de tempel vervangen, welken wij in dit vlees gebruikt hebben. "Want de Heere, de almachtige God, is haar Tempel, en het Lam." Het is waar, dat de Heere God Almachtig en het Lam de Tempel der gemeente zijn, zelfs in haar grootste vernedering, en daarom nog des te meer, wanneer zij in de toestand van herbouw verkeert; maar toch is het onjuist, zolang zij nog in deze wereld verkeert, te zeggen dat God haar Tempel is, in tegenstelling met de zichtbare tempel, waarin zij op aarde haar Heiland en haar God verheerlijkt.

Daarom, als Johannes zegt: "Ik zag geen tempel in dezelve", en dat omdat "de Heere, de almachtige God, haar Tempel is, en het Lam", dan doelt hij daarmee noodzakelijk op een tijd, wanneer de Heere zal gekomen zijn. Dan namelijk zal hetgeen volmaakt is, gekomen zijn, en hetgeen ten dele is, te niet gedaan worden, I Cor. 13:10.

Dat te dezer plaatse de tempel wordt buitengesloten, kan niets anders betekenen, dan dat de uiterlijke Godsverering vervalt, die de heiligen in het geloof behoren te onderhouden tot op de dag, wanneer hun Heere komen zal.

Het woord "tempel" wordt in het Nieuwe Testament in drieërlei zin gebruikt: 1. Voor de uiterlijke eredienst naar de voorschriften des Evangelies, Openb. 11:1-3; 2. Voor het lichaam van Christus, namelijk Zijn gemeente; 3. Voor de Heere, de almachtige God, die hier gezegd wordt, de Tempel van het nieuwe Jeruzalem te zijn.

Wanneer Johannes derhalve zegt, dat hij geen tempel in de stad zag, dan kan hij onmogelijk bedoelen, dat God Almachtig of het Lam buitengesloten zijn, want Zij juist zijn "de Tempel" der heilige stad. Evenmin kan hij de gemeente, het lichaam van Christus, op het oog hebben, want die is de stad zelve; ja de gemeente zal Gods tempel, en God en Christus de Tempel der gemeente zijn, tot in eeuwigheid. Hij kan also met dit woord "geen tempel" alleen de uitwendige eredienst uitsluiten, waarin de heiligen des Nieuwe Testaments elkander ontmoeten en opbouwen, waarin zij bovendien ook hun God ontmoeten en door Hem verkwikt en gezegend worden. Dat deze openbare Godsverering zou moeten verdwijnen, terwijl de gemeente nog in deze wereld verkeert, en haar Heere nog niet is gekomen om voor eeuwig met haar verenigd te worden, zoiets dunkt mij een grove dwaalleer, ten enenmale in strijd met de Schrift, 1 Cor. 11:26. Eerst wanneer Hij komt en niet vroeger, zal dat alles te niet gedaan worden.

Wat mij verder in dit gevoelen bevestigt is dit: het nieuwe Jeruzalem stemt ook hierin met de stad en de tempel overeen, die na de Babylonische gevangenschap gebouwd werden; toen die beide voltooid waren, bleven zij staan totdat Christus, onze Heere, ze Zelf bezocht bij Zijn eerste komst, gelijk de profeten voorspeld hadden: "En snellijk zal tot Zijn tempel komen die Heere, dien gijlieden zoekt, te weten de Engel des verbonds, aan denwelken gij lust hebt; ziet, Hij komt, zegt de Heere der heirscharen," Mal. 3:1. En wederom: "Ja, Ik zal al de heidenen doen beven, en zij zullen komen tot de Wens aller heidenen, en Ik zal dit huis met heerlijkheid vervullen, zegt de Heere der heirscharen." Daarom "zal de heerlijkheid van dit laatste huis groter worden, dan van het eerste, zegt de Heere der heirscharen, en in deze plaats zal Ik vrede geven, spreekt de Heere der heirscharen," Hag. 2:8, 10.

Let nu daarop, dat de voorschriften van de dienst in de tempel, van de bouw dezes tweede tempels af tot op de verschijning van Christus, voortdurend strikt in acht moesten genomen worden. Maar toen de Heere Jezus gekomen was en Zijn heerlijker Nieuwtestamentische bediening had ingesteld, toen verviel alle tempeldienst, en alles wat daartoe behoorde verloor Zijn wijding. Ja, het was een oneer voor Zijn Evangelie, wanneer men de voormalige Godsverering in stand wilde houden, nadat Hij door Zijn eigen tegenwoordigheid en door Zijn Geest die nieuwe bediening geschonken had. Met dat alles, zeg ik, stemt ons tweede, nieuwe Jeruzalem overeen. Want gelijk het oude Jeruzalem gebouwd werd, nadat de Joden uit het werkelijke Babel waren teruggekeerd, zo wordt ons nieuwe Jeruzalem gesticht wanneer de gemeente uit de antichristelijke verdrukking en het geestelijke Babel zal verlost zijn. Wederom: gelijk geen stad hare tempel-Godsverering in stand moest houden tot op de eerste komst van Christus, zo moet ons nieuwe Jeruzalem haar uiterlijke eredienst onderhouden, totdat Hij ten tweede male verschijnt. En gelijk de tweede tempel onnut was geworden, toen Christus door Zijn persoonlijke verschijning een meer hemelse en geestelijke bedeling had gebracht, zo zal ook de Nieuw-Jeruzalemse Godsverering eenmaal opgaan in de heerlijkheid van de tweede verschijning van Christus, gelijk Paulus zegt, wanneer hij in Christus' Naam beveelt: "Houd aan in het lezen, in het vermanen, in het leren, totdat ik kom," 1 Tim. 4:13.

Wanneer dus de heilige stad andermaal onbevlekt en vrij te voorschijn treedt, en zich in het gewaad ener koningin voor de volken vertoont, wanneer zij also al Gods

uitverkorenen in de heerlijkheid en het licht van haar Nieuwtestamentische eredienst, als in een net, vergaderd heeft, dan wordt zij in de binnenkamer haars Bruidegoms toegelaten, en aldaar zullen zij de zalige en heerlijke gemeenschap genieten, welke tot in eeuwigheid niet zal gestoord noch verminderd zal worden.

Zo heb ik u dan getoond, hoever het licht strekt, dat mij in dit gedeelte der Heilige Schrift geschonken is. Indien iemand mij nauwkeuriger kan onderrichten, dan hoop ik zulks niet te verwerpen. Maar vooralsnog schijnt mij dit de ware betekenis dezer plaats te zijn, volkomen in overeenstemming met hetgeen Johannes overigens zegt. Want nadat hij de muur der tegenwoordige veiligheid, de fundamenten ter bevestiging, de poorten ten ingang, enz. gezien had, deelt hij ons de heerlijkheid van dat alles en ten laatste ook die der straat mee. En dat is werkelijk het einde van Gods verordeningen, die voort zal duren, totdat eindelijk de onsterfelijkheid volkomenlijk in het leven verslonden worde. Maar nog meer zal ons daarvan blijken bij de beschouwing van het volgende vers onzer schildering.

De stad behoeft zon noch maan. "En de stad behoeft de zon en de maan niet, dat zij in dezelve zouden schijnen; want de heerlijkheid Gods heeft haar verlicht; en het Lam is haar Kaars", vers 23.

"En de stad behoeft de zon niet," namelijk nadat de tempelervedienst te niet gedaan is; dit vers is alzo ter duidelijker verklaring en ontwikkeling van het voorgaande, erbij gevoegd. Eerst zegt Johannes, dat de stad "geen tempel" heeft, en nu deelt hij ons mee, dat "de stad de zon en de maan niet behoeft." Eerst zegt hij, dat "de almachtige God en het Lam haar Tempel is," en thans vervolgt hij: "want de heerlijkheid Gods heeft haar verlicht, en het Lam is haar Kaars. De inhoud dier woorden, naar de taal des Heiligen Geestes, is alzo deze: de reden, waarom de stad thans geen tempelervedienst meer nodig heeft, bestaat daarin, dat zij nu geen behoefte meer heeft aan zon en maan en de reden waarom deze beide hemellichamen geen licht meer behoeven te geven, is: omdat de almachtige God en het Lam beiden haar Tempel en haar Licht zijn. "Want de Heere, de almachtige God, is haar Tempel, en het Lam," "Want de heerlijkheid Gods heeft haar verlicht, en het Lam is haar Kaars." Daaruit mogen wij besluiten, dat hoewel het licht, in hetwelk de stad uit de hemel nederdaalt, namelijk de zuiverheid van de Tempelervedienst, heerlijk is, zij toch van heerlijkheid tot heerlijkheid zal voortgaan, wanneer zij eenmaal gebouwd is, zodat zij ten laatste gelukkiger zal zijn zonder dat licht - zonder hetwelk zij toch nooit zou gebouwd zijn - dan in derzelver volheid en heerlijkheid.

"En de stad behoeft de zon niet."

Het woord "zon" wordt in de Schrift in verschillenden zin gebruikt, nu eens wordt daarmee de eigenlijke zon aan het uitspansel, dan weer de vervolging en woede der vijanden bedoeld, Jozia 10:12; Matth. 13:6. Hier evenwel is met "de zon" gemeend het goede en zuivere Woord des Evangelies van Christus, door Zijn dienaren ontvouwd, uitgelegd en verklaard; dezelfde zon, die tevoren door de antichristelijke rook verduisterd werd, tot zelfs een derde gedeelte derzelve, Openb. 8:12; 9:2. Deze zon of het Woord des Evangelies werd door Paulus met de eigenlijke zon vergeleken omdat zij, die ogen hebben om te zien, in dat licht de heerlijkheid en uitnemendheid dezer wereld aanschouwen; zo geeft het schijnende licht des Evangelies" verlichting der kennis der heerlijkheid Gods in het aangezicht van Jezus Christus," en een blik op de uitnemendheid der toekomstige dingen, 2 Cor. 4:3-6. En nu zeg ik: hoewel de gemeente in deze wereld en in de verwachting van haar heerlijkheid, niet leven noch bloeien kan zonder het licht dezer zon, en buiten haar geen licht en leven, geen warmte en troost hebben zou - want "de opening Uwer woorden geeft licht, de

slechten verstandig makende," Ps. 119:130; 19:8, 9 -; toch zal zij in de toekomst haars Heeren veel helderder zien zonder het schijnsel der zon, dan thans met haar licht, "En de stad behoeft de zon niet." Want wanneer in haar licht het gehele lichaam der uitverkorenen de weg naar deze heilige stad heeft gevonden, wanneer zij in dat licht al hun arbeid voltooid hebben, ja wanneer de Heere zelf gekomen is en der stad een veel heerlijker licht schenkt dan zij ooit tevoren genoten heeft, - welke behoefte bestaat er dan nog aan die zon? De zon des Woords is alleen nodig voor dezen tegenwoordige tijd, totdat het gehele lichaam der uitverkorenen de volkomen maat, de "mate van de grootte der volheid van Christus" bereikt heeft, Ef. 4:10-13. Wanneer dan het lichaam van Christus in elk opzicht door het licht van de zon des heiligen Evangelies volmaakt is geworden, wat behoefte is er dan nog aan die zon? En daarom wordt het Woord des Evangelies genoemd "het woord der verzoening", "het woord des geloofs" "de woorden dezes levens", 2 Cor. 5:19; Rom. 10:8; Hand. 5:20. Daarom, zeg ik houdt het op, zodra er niets meer te verzoenen, wanneer het geloof in allen volmaakt is, en dit leven een einde genomen heeft in de aanvang van een ander. Want wanneer het volmaakte zal gekomen zijn, dan zal hetgeen ten dele is, te niet gedaan worden", 1 Cor. 10:8-10.

De dienaren des Evangelies zijn slechts zolang nodig, als er óf nog uitverkorenen te bekeren, óf bekeerden te volmaken zijn tot die mate der volkomenheid, welke God voor de heerlijkheid in deze bedeling bepaald heeft; wanneer dat werk gedaan is, dan houdt hun ambt, op. Daarom hoewel zij als de zonen der weduwe bezig zijn ledige vaten te eisen zolang nog de olie vloeit, en ze te ledigen in het grote of hoofdvat, toch zal hun arbeid voltooid zijn, zodra er geen vaten meer zijn, en de olie stilstaat; dan zullen zij de vruchten van hun ijver ontvangen, en de beloning voor hun werk zullen zij genieten, 2 Kon. 4: 1-6.

"En de stad behoeft de zon en de maan niet, dat zij in dezelve zouden schijnen."

Ook dit woord "maan" wordt, even als de zon, in de Schrift in verschillende betekenissen gebruikt, nu eens in eigenlijke zin, dan weer voor de wereld en de vervolgers, Jozua 10:13; Openb. 12:1; Ps. 121:6. Maar hier wordt maan gebezigd voor de gemeente Gods, met betrekking tot haar leven, haar wandel, haar plichten en haar voorbeeldig gedrag, waarin zij in deze bedeling uitmunt, volgens deze woorden uit het Hooglied: "Wie is zij, die er uitziet als de dageraad, schoon gelijk de maan, zuiver als de zon, schrikkelijk als slagorden met banieren?" 6:10. Wanneer Johannes dus zegt, dat de heilige stad het licht der maan niet meer behoeft, dan bedoelt hij daarmee, dat zij te dien dage, als het Lam in haar woont, niet meer nodig zal hebben, vorderingen te maken in haar Christendom, want dan zal alles volmaakt zijn; geen doding des vleses meer, omdat er geen zonde meer zijn zal. Dan zullen de heiligen niet meer, als in vorige tijden, elkander behoeven te vermanen en te bemoedigen, want dan zal "het sterfelijke van dit leven verslonden" zijn, 2 Cor. 5:4. Dan zullen er geen gebed noch berouw, geen geloof noch goede werken meer nodig wezen, als tevoren, "En de stad behoeft de zon en de maan niet, dat zij in dezelve zouden schijnen,"

Nu zeg ik, heeft het de Heilige Geest behaagd, de schijnende deugden der gemeente onder het beeld der schijnende maan voor te stellen, omdat, gelijk de gemeente zelf met de maan wordt vergeleken, zo ook haar deugden met het licht der maan; zo zegt Christus: "Laat uw licht also schijnen voor de mensen", Matth. 5:16; en wederom: "Laat uw lenden omgord zijn, en de kaarsen brandende", Luk. 12:35; Phil. 2:15. Want inderdaad zolang wij hier zijn, moet de gemeente des Heeren schijnen, en de gulden stralen des Christendoms tot verkwikking der wereld uitzenden, hetgeen juist in de beoefening der bovengenoemde deugden bestaat. Neem de maan weg, en de nacht is

eenzamer geworden; of al staat ze aan het uitspansel en zij schijnt niet dan wordt de nacht nog geenszins vrolijker. Zo zeg ik, zou het ook met de wereld zijn, indien er geen gemeente des Hoeren in haar midden leefde, of zo die gemeente geen licht verspreidde, waardoor de wereld mocht verkwikt worden. Want zolang de tijd duurt, heeft ook de wereld zelf het licht der gemeente nodig, maar in dien dag zal er geen tijd meer zijn, omdat dan de eeuwigheid is aangebroken, en dan zal er ook geen wereld, geen wereld met goddelozen meer wezen. Dan ook geen licht der maan meer, om te beschijnen hetgeen niet meer is,

Voorts: gelijk de gemeente met haar licht voor de mensen is wat de maan is in de nacht, zo zal ook de gemeente zelf, gelijk ik reeds heb opgemerkt, wanneer zij eenmaal in de heerlijkheid is ingegaan, dat licht niet langer behoeven, omdat zij dan volmaakt zien en van alle onvolmaaktheid verlost zijn zal. Dan zal zij het licht harer kinderen niet meer behoeven om aangespoord te worden tot de enige of andere goede daad; alles zal verricht worden, alles zal volmaakt zijn, want dan is de Heere gekomen. Inderdaad, zolang Christus naar het lichaam afwezig, en Gods werk in de gemeente nog onvoltooid is, zijn beide zon en maan noodwendig; maar wanneer de Heere gekomen, en de arbeid ten einde gebracht is, dan zijn beide overbodig geworden. "Maar het pad der rechtvaardigen is gelijk een schijnend licht, voortgaande en lichtende tot de vollen dag toe", Spr. 4:18.

"Want de heerlijkheid Gods heeft haar verlicht, en het Lam is haar Kaars." Dit is de reden, waarom te dien dage geen zon noch maan meer nodig zullen zijn, namelijk, dat "de heerlijkheid Gods haar heeft verlicht, en het Lam haar Kaars is." Die heerlijkheid Gods moet hier niet verstaan worden als Zijn heerlijkheid gelijk die der gemeente in deze wereld wordt toebedeeld, want deze heerlijkheid rust op de gemeente in verband met hare Godsverering, en blijft bij haar of wordt haar ontnomen, al naarmate zij de voorschriften des Evangelies opvolgt of verwaarloost, gelijk ik in in het begin - bij de bespreking van het elfde vers heb aangetoond. Maar de heerlijkheid, waarvan thans sprake is, voldoet aan de behoeften der gemeente ook zonder haren tempelredienst, en daarom zijn die eredienst en deszelfs voorschriften voor deze veel grotere heerlijkheid geweken. "De stad behoeft de zon en de maan niet, dat zij in dezelve zouden schijnen," En waarom niet? Omdat "de heerlijkheid Gods haar heeft verlicht, en het Lam hare Kaars is."

Daarom zeg ik: de heerlijkheid waarvan de ziener thans spreekt, zal dezer stad ten deel vallen ná de heerlijkheid, die zij in deze wereld ontvangen heeft; daarom, gelijk de Heilige Geest tevoren betuigd heeft door de mond van de profeet: De zon zal u niet meer wezen tot een licht des daags, en tot een glans zal u de maan niet lichten; maar de Heere zal u wezen tot een eeuwig Licht, en uw God tot uw Sierlijkheid" Jes. 60:19. "Want de heerlijkheid Gods heeft haar verlicht, enz." Zo was het toen de tabernakel in de woestijn en toen later de tempel te Jeruzalem voltooid was, want beider voltooiing is een beeld van de voleinding der gemeente in deze wereld. Van beide lezen wij, dat, toen zij voltooid waren overeenkomstig het beeld, dat van Godswege tevoren op de berg vertoond was, de heerlijkheid des Heeren in beide verscheen, zodat noch Mozes noch de priesters in staat waren, er binnen te gaan, Exod. 40:33-35; 1 Kon. 8:10,11. Zo zien wij, dat de stad in heerlijkheid uit de hemel nederdaalt, om in haar eindelijke voltooiing ener nog veel grotere heerlijkheid deelachtig te worden. De heerlijkheid des Heeren was op de berg Sinai, toen liet voorbeeld des tabernakels werd gegeven, maar zij bleef boven de tabernakel, toen deze voltooid was, om aan te duiden, zeg ik, dat de heerlijkheid des Heeren op Zijn eredienst zal rusten als deze in stand blijft, maar zodra dezelve overbodig wordt, dan zal de heerlijkheid des Heeren onmiddellijk op de

gemeente zelf rusten in oneindig groter mate dan zij ze te voren ooit heeft ontvangen. "Want de heerlijkheid Gods heeft haar verlicht, en het Lam is haar Kaars." Zie, hoezeer er thans geen tempel, geen zon of maan meer nodig is, toch zal nu Christus, het Lam, de Mens, die als Zoenoffer voor onze verlossing geofferd is, Zijn gemeente voorlichten; "want de heerlijkheid Gods heeft haar verlicht, en het Lam is haar Kaars." Daarom: welke heerlijkheid en zaligheid wij ook in een andere wereld zullen genieten, wij zullen ze niet door middel der verordeningen, maar onmiddellijk door het Lam, dat is Christus, ontvangen, want "het Lam is haar Kaars." Door dat woord "Lam" geeft Johannes ons te verstaan, dat het bloed, de dood, en de overwinning van Christus over al Zijn vijanden ons in de heerlijkheid van eeuwig nut zijn zal, want de zoenverdiensten des Lams zijn niet slechts het fundament onzer eeuwige zaligheid, maar bovendien de inhoud van het lied der heerlijkheid, dat de verlost en eeuwig zullen aanheffen, Openb. 5: 9. Het zal het bloed, het zoenbloed des Lams zijn. "Hem, die op de troon zit, en het Lam, zij de dankzegging, en de eer, en de heerlijkheid, en de kracht in alle eeuwigheid," Openb. 5:13. In het Lam zijn gevonden de zeven ogen, de zeven geesten Gods, in wier licht wij de diepte dier eeuwige bronnen en fonteinen en de uitnemendheid Zijner heerlijkheid zien zullen, Zach. 3:9; Openb. 5:6. Is niet Christus het Hoofd, en zijn wij niet de leden? En ontvangen niet de leden al hun licht, hun wijsheid en hun leiding van het Hoofd? Is Hij niet, beide in deze en in de toekomstige wereld, de Prijs, het Fundament en de Grond onzer zaligheid? En is het mogelijk, dat zulks vergeten worde, of dat het onze vreugde, ons licht en de hemel niet oneindig liefelijker en uitnemender make, zelfs tot in alle eeuwigheid? Onze ziel is nu ingebonden in het bundeltje der levenden bij de Heere, onzen God, 1 Sam. 25:29. En wanneer wij daarheen komen, dan is Hij nog Christus, ons Leven; wanneer wij zullen zijn waar Hij is, dan zullen wij eerst recht Zijn en onze heerlijkheid aanschouwen, omdat wij dan met Hem verheerlijkt zijn, Col. 3:3,4; Joh. 17:24. "Want de heerlijkheid Gods heeft haar verlicht, en het Lam is haar Kaars." Of, gelijk Christus zelf gezegd heeft: "En gij dan hebt nu wel droefheid; maar Ik zal u wederom zien, en uw hart zal zich verblijden, en niemand zal uw blijdschap van u wegnemen," Joh. 16:22.

Tot dusverre over deze heilige stad, haar nederdalen, haar gedaante, haar heerlijkheid en haar voortgang van heerlijkheid tot heerlijkheid.

4.. HET AANTAL EN DE EIGENSCHAPPEN VAN DE INWONERS DER HEILIGE STAD.

"En de volken, die zalig worden, zullen in haar licht wandelen; en de koningen der aarde brengen hun heerlijkheid en eer in dezelve", vers 24. Na een uitvoerige en liefelijke beschrijving van de heilige stad of het nieuwe Jeruzalem, komt de Heilige Geest thans tot het volk, dat deze stad bewoont en deelt ons deszelfs talrijkheid en eigenschappen mede.

"En de volken, enz." De volken der wereld, beide Joden en heidenen.

Iedereen weet wat onder volken verstaan wordt, en daarom is het onnodig, daarover uit te wijden, want in het algemeen bevatten zij de gezamenlijke zondaars der gehele wereld, Ef. 2:1-3; 1 Cor. 6:9-11; Titus 3:3. Wanneer Johannes dus zegt, dat de volken in het licht dezer stad zullen wandelen, dan geeft hij ons te kennen, dat ten dage, als de stad rust zal genieten, de zondaars en ongehoorzamen onder de kinderen der mensen bij menigten en als gehele volken zullen komen en zich bij de gemeente Gods aansluiten. "De spinnenkop grijpt met de handen, en is in de paleizen der koningen, Spr. 30: 28.

"En de volken, enz." Dit woord "de volken" is een veelomvattend woord; er wordt niet gezegd: een volk, dit of dat volk, of enige volken, maar onbepaald de volken, vele volken, sterke volken, al de volken, de volken in het algemeen; alleen deze beperking wordt gemaakt: de volken, die zalig worden, Jes. 52:15; 60:22; 2:2. En zelfs dit woord is minder een beperking, om de menigte der bekeerlingen te verminderen, dan wel een aanwijzing van de gezindheid, waarin de volken komen zullen, gelijk de profeet op een andere plaats zegt: "En al uw kinderen zullen van de Heere geleerd zijn, en de vrede uwer kinderen zal groot zijn", Jes. 54:13; 60:21. "En de volken, die zalig worden, zullen in haar licht wandelen." Zekerlijk, de Heilige Geest zou nimmer op deze wijze gesproken hebben, indien het niet geweest ware om ons aan te tonen, dat ten dage van de bouw der heilige stad een grote oogst van zondaars gezameld zal worden door de genade des Evangelies. En inderdaad: de Schrift gaat overal als met open armen het einde der wereld tegemoet, alsof dan bijna alle mensen op aarde de genade en barmhartigheid Gods zullen ontvagen. "De aarde zal vol van kennis des Heeren zijn, gelijk de wateren de bodem der zee bedekken", Jes. 11:9; Hab. 2:14. Zo zegt de profeet op een andere plaats tot troost der bedrukte gemeente: "Zie, Ik heb u in de beide handpalmen gegraveerd; uw muren zijn steeds vóór Mij. Uw zonen zullen zich haasten; maar uw verstoorders en uw verwoesters zullen van u uitgaan. Hef uw ogen op rondom, en zie, al dezen vergaderen zich, zij komen tot u; zo waarachtig als Ik leef, spreekt de HEERE, zekerlijk, gij zult u met al dezen als met een sieraad bekleden, en gij zult hen u aanbinden gelijk een bruid. Want in uw woeste en uw eenzame plaatsen, en uw verstoord land, gewisselijk, nu zult gij benauwd worden van inwoners; en die u verslonden, zullen zich verre van u maken. Nog zullen de kinderen waarvan gij beroofd waart, zeggen voor uw oren: De plaats is mij te nauw, wijk voor mij, dat ik wonen mag. En gij zult zeggen in uw hart: Wie heeft mij dezen gegeneerd, aangezien ik van kinderen beroofd en eenzaam was? Ik was in de gevangenis gegaan en weggeweken; wie heeft mij dan dezen opgevoed? Zie, ik was alleen overgelaten; waar waren dezen"? Jes. 49:16-21. De menigte der volken zal dus tot de Heere bekeerd en als inwoners van Jeruzalem opgenomen worden, gelijk Johannes zegt: "De koninkrijken der wereld zijn geworden onzes Heeren en van Zijn Christus, en Hij zal als Koning heersen in alle eeuwigheid". Openb. 11:15. En Daniël: "Maar het Rijk en de heerschappij, en de grootheid der koninkrijken onder den gansen hemel, zal gegeven worden aan het volk der heiligen der hoge *plaatsen*, welks Rijk

een eeuwig Rijk zijn zal; en alle heerschappijen zullen Hem eren en gehoorzamen". Dan. 7:27.

En let hier op: deze beloften zullen vervuld worden in het laatste der dagen, wanneer de laatste fiool wordt uitgegoten, de tijd als de laatste der zeven bazuinen weergalmd; want dan zal deze stad gebouwd, en Lucifer de grote draak uit de hemel geworpen worden; dan zullen alle gevangenen in vrijheid gesteld en alle volken saamvergaderd worden, "ook de koninkrijken om de Heere te dienen", Jes. 2:1,2; 14:4-6; Ps. 102:21-23; Openb. 11:15-17. "Juicht, gij heidenen *met* Zijn volk; want Hij zal het bloed Zijner knechten wreken; en Hij zal de wraak op Zijn tegenpartijen doen wederkeren, en verzoenen Zijn land *en* Zijn volk". Deut. 32:43. Helaas! het einde der wereld nadert en alles gaat verloren indien de Heere met de rijkdom Zijner genade niet tussenbeide komt. Daarom zal weldra voor de laatste maal, alvorens alles door het vuur tot as verteerd wordt het net onder de menigte der vissen worden uitgeworpen en de overvloed der zee zal ongetwijfeld tot Jeruzalem bekeerd worden, Jes. 60:5. Hoewel satan en de antichrist hun tijd in deze wereld gehad en door hun verleiding vreselijk onder de mensenkinderen gewoed hebben, toch zal God hen ten laatste verdoen en Zijn Zoon "zal de machtigen als een roof delen", Jes. 53:12. Dan wordt deze stad gebouwd, dan wordt haar de heerlijkheid des hemels geschonken; dan zullen een nieuwe hemel en een nieuwe aarde gemaakt worden, Jes. 66:22, alle onheiligheid in de holen en spelonken der aarde vluchten, de gerechtigheid regeren, 2 Pet. 3:13 en de sluiters van aller aangezicht weggenomen, zodat niemand meer door opzettelijk bedrog of blindheid of onwetendheid zal misleid worden, Jes. 25:7. Dan zullen wij vrolijk zijn in de dingen Gods; zij zullen het vette eten en het zoete drinken, 1 Kon. 4:20; Neh. 8:10-12. Want "de HEERE der heerscharen zal op dezen berg allen volken een vetten maaltijd maken, een maaltijd van reinen wijn, van vet vol merg, van reine wijnen die gezuiverd zijn", Jes. 25:6.

"En de volken, die zalig worden, zullen in haar licht wandelen". Zij "zullen in haar licht wandelen", dat is in haar licht, terwijl zij hier op aarde een zekere mate van reinheid bezit en wanneer zij eens in de heerlijkheid volmaakt zal wezen in onsterfelijkheid. Merk intussen op, dat zelfs wanneer haar heerlijk licht dus in de wereld schijnt, er toch nog enigen zullen wezen die haar heerlijkheid niet zullen zien, noch er zich in verheugen. Maar wie dezen ook zijn, zij hebben geen deel in de heerlijke, zalige privilegiën der stad. "De volken, die zalig worden, zullen in haar licht wandelen."

"En de koningen der aarde brengen hun heerlijkheid en eer in dezelve". Ook deze woorden spreken ons van grote dingen. Eerst zegt ons Johannes, dat de volken die zalig worden, in het licht dezer stad zullen wandelen en thans voegt hij er aan toe, dat zelfs de koningen der aarde hun heerlijkheid en eer in dezelve zullen brengen. De volken der natiën zijn slechts stuivers en halve stuivers, maar hun koningen als rijksdaalders en tienguldenstukken. Wanneer de ziener ons alzo mededeelt dat de koningen der aarde hun heerlijkheid en eer in de stad brengen, dat geeft hij ons te verstaan, dat voor het Evangelie en de genade Gods, wanneer die in derzelver volle heerlijkheid en algenoegzaamheid zullen blinken, zelfs de groten en machtigen der aarde de vlag strijken en hun minderheid erkennen zullen. "Om uws tempels wil te Jeruzalem, zullen u de koningen geschenk toebrengen," Ps. 68:29; Jes. 49:22, 23. "De koningen van Fares en de eilanden zullen geschenken aanbrengen; de koningen van Scheba en Seba zullen vereringen toevoeren," Ps. 72:10, 11. "Koningen zullen het zien en opstaan, ook vorsten, en zij zullen zich voor u buigen; om des Heeren wil, die getrouw is, om de Heilige Israëls, die u verkoren heeft," Jes. 49:7. "En de heidenen

zullen tot uw licht gaan, en de koningen tot de glans, die u is opgegaan," Jes. 60:1-5. "De heidenen zullen uw gerechtigheid zien en alle koningen uw heerlijkheid," Jes. 62:2. „Ja, "denwelken het niet verkondigd was, die zullen het zien, en welke het niet gehoord hebben, die zullen het verstaan," Jes. 52:15. "Alle koningen der aarde zullen U, o Heere! loven, wanneer zij geboord zullen hebben de redenen Uws monds. En zij zullen zingen van de wegen des Heeren, want de heerlijkheid des Heeren is groot," Ps. 138:4, 5. Zo zien wij, dat het Evangelie in de aanvang wel voornamelijk armen, kreupelen, blinden en lammen heeft verzameld, maar in het einde der dagen koningen zal overwinnen.

"En de koningen der aarde brengen heerlijkheid en eer in dezelve." In dezelve, dat is in Jeruzalem. Daarom moet de heilige stad eerst gebouwd zijn, voordat alle koningen haar kunnen beminnen. Inderdaad geloof ik, dat sommigen onder hen mede zullen helpen aan dien arbeid, gelijk Hiram Salomo, en Darius, Cyrus en Artaxerxes Ezra en Nehemia ondersteunden, toen de eerste de tempel bouwde, en de laatste stad en tempel herbouwden, 2 Kron. 2:11-15; Ezra 1:1-4; 6:1-3; 7; 21. Maar toch, zeg ik, zal de stad eerst wanneer zij voltooid is, met haar schoonheid en heerlijkheid de grote zegepraal over de vorsten behalen. "Gij zult opstaan," o Heere, "Gij zult U ontfermen over Sion, want de tijd om haar genadig, te zijn, want de bestemde tijd is gekomen. Want Uw knechten hebben een welgevallen aan haar stenen, en hebben medelijden met haar gruis. Dan zullen de heidenen de Naam des Heeren vrezen, en alle koningen der aarde Uw heerlijkheid," Ps. 102:14-16. En inderdaad, voordat deze stad opgebouwd en op haar plaats vastgesteld is, zullen de meeste koningen en groten der aarde zich met andere dingen bezig houden, dan met de berg Sion en het nieuwe Jeruzalem. Zij zullen integendeel hoererij bedrijven met Babylon, de moeder der hoererijen en der gruwelen op aarde, Openb. 17:2, 12-14; 18:3, 9. Zij zullen, zeg ik, met haar hoereren, en als de hoernen van het beest, hun maîtresse beschermen tegen de pijlen, welke de heiligen met de kracht van Gods Woord voortdurend op haar afschieten. Zij zullen hun zwaarden wetten tegen de Zoon des mensen, en onophoudelijk trachten, Hem Zijn troon en Zijn macht in Zijn gemeente en in de wereld te ontnemen, Hem, die het Hoofd des lichaams, en over alle heerschappij en macht gesteld is. "Dezen zullen tegen het Lam krijgen," Openb. 17:14. Maar ik zeg: ten laatste zal de verlichtende genade Gods, het getrouw en geduldige lijden der heiligen, en de heerlijkheid, die dan overal van de gemeente van Jezus Christus zal uitstralen, zulk een invloed gewinnen, dat diezelfde vorsten een mensenhart ontvangen en dingen bedenken, die hun niet gezegd waren; dan zullen zij eindelijk hun liefde voor Babylon verliezen, haar verlaten en met berouw en blijdschap tot Sion komen. En niet alleen dat, maar zij zullen ook God en Zijn volk aan haar wreken en haar vergelden voor de toverijen en bedriegerijen, waarmee zij hen verstrikt had. Zij "zullen de hoer woest maken, en naakt; en zij zullen haar vlees eten, en zullen haar met vuur verbranden," Openb. 17:16.

Welnu, gij Babylon, wat zegt gij? Gij, Izebel! De koningen der aarde zullen naar Jeruzalem komen. Uw kamerlingen zullen u welhaast, ondanks uw geblanket gelaat, het venster uitwerpen. Ja, zij zullen u met hun rossen vertrappen, en de raderen der wagenen zullen over u heen varen, 2 Kon. 9:30-33. Zij zullen u "niet barmhartig zijn; hun stem zal bruisen als de zee, en op paarden zullen zij rijden; het is toegerust als een man ten oorlog, tegen u, o dochter van Babel," Jer. 50:41, 42. Ja, wanneer zij beginnen, zullen zij een einde met u maken; zij zullen u haveloos en troosteloos maken, zodat er niet een meer wezen zal, die voor u speelt of danst. De uitgelezenen, waarnaar uw ziel gelustte, zult gij vergeefs zoeken, Openb. 10:12-22. "Alzo zal Babel, het sieraad der koninkrijken, de heerlijkheid, de hovaardigheid der Chaldeeën, zijn

gelijk als God Sodom en Gomorra omgekeerd heeft. Daar zal geen woonplaats zijn in der eeuwigheid, en zij zal niet bewoond worden van geslacht tot geslacht; en de Arabier zal daar geen tent spannen, en de herders zullen er niet legeren. Maar daar zullen nederliggen de wilde dieren der woestijnen, en hun huizen zullen vervuld worden met schrikkelijke gedierten, en daar zullen de jonge struisen wonen, en de duivelen - spoken en boze geesten - zullen er huppelen. En wilde dieren der eilanden zullen in zijn verlatene plaatsen elkander toeroepen, mitsgaders de draken in de wellustige paleizen; hun tijd toch is nabij om te komen, en hun dagen zullen niet vertogen worden," Jes. 13:19-22. Zo zult gij op wonderbare wijze ten val komen. Want "vader en moeder hebben zij in u licht geacht; met den vreemdeling hebben zij in het midden van u door verdrukking gehandeld, zij hebben in u de wees en de weduwe verdrukt. Mijn heilige dingen hebt hij veracht, en mijn Sabbatten hebt gij ontheiligd. Achterklappers zijn in u geweest om bloed te vergieten, en in u hebben zij op de bergen gegeten, zij hebben schandelijkheid in het midden van u gedaan," Ezech. 22:6-10. God zal Zijn hand leggen op uw onrechtvaardig verkregen goed; Hij zal van uw hand het bloed eisen, dat gij vergoten hebt; Hij zal wraak nemen, en Hij zal op u niet aanvallen als een mens, Jes. 47:1-3. "Gij hebt het lot over Mijn volk geworpen," zegt God, "en een knechtje gegeven om een hoer, en een meisje verkocht om wijn, dat zij mochten drinken." Gij hebt een verwoesting aangericht onder Mijn pasbekeerden, daarom: "wat hebt gij met Mij te doen, gij Tyrus en Sidon, en alle grenzen van Palestina! Zoudt gij Mij een vergelding wedergeven? Maar zo gij Mij wilt vergelden, lichtelijk, haastelijk zal ik uw vergelding op uw hoofd wederbrengen," Joël 3:1-4. Ik zal ze als slijk in uw aangezicht terugwerpen. Spreek Mij nimmer van hetgeen gij eens waart, want hoewel gij vol van wijsheid en volmaakt in schoonheid, in Eden, Gods hof, waart, hoewel alle kostelijk gesteente, Sardisstenen, topazen en diamanten, turkoizen, sardonixstenen en jaspisstenen, saffieren, robijnen en smaragden, en goud, uw deksel waren; hoewel gij een gezalfde, overdekkende Cherub waart, die op de bergen, in het midden der vurige stenen, wandelt; - toch hebt gij, door de veelheid uws koophandels, gezondigd en zijt met geweld vervuld geworden "Daarom zal Ik u ontheiligen van Gods berg, en zal u, gij overdekkende Cherub! verdoen uit het midden der vurige stenen", ja "Ik heb u op de aarde heengeworpen, Ik heb u voor het aangezicht der koningen gesteld, om op u te zien."

"Allen, die u kennen onder de volken, zijn over u ontzet; gij zijt een grote schrik geworden, en zult er niet meer zijn tot in eeuwigheid," Ezech. 28:12-19. "Wat zult gij dan doen, gij verwoeste? Al kleedt gij u met scharlaken, al versiert gij u met gouden sieraad, al schuurt gij uw ogen met blanketsel, zo zoudt gij u toch te vergeefs oppronken, de boelen versmaden u, zij zullen uw ziel zoeken," Jer. 4:30.

"En de koningen der aarde brengen hun heerlijkheid en eer in dezelve." Zie, niet alleen verzaken zij de grote hoer, noch eten alleenlijk haar vlees en verbranden haar met vuur, maar zij komen bovendien over tot Jeruzalem; zij worden overwonnen door de genade van Christus en door de wijsheid van de Zone Gods. Zij zullen tegen het Lam krijgen, maar het Lam zal hen overwinnen, want Het is de Koning der koningen, en Heere der heren, en wie met Hem zijn, zijn Zijn uitverkorenen, Zijn getrouwen. Dan zullen zich allen buigen onder de heerschappij van dien Koning der koningen, de vorst der Joden, Ezra 6:7 en met vreugde zien, dat Hij Zijn gemeente bestuurt volgens Zijn eigen wetten en besluiten; zij zullen niet langer naar het voorbeeld van Jerobeam handelen en gouden kalveren oprichten, opdat het volk afgetrokken werd van Jeruzalem. Dan zullen zij Jezus als Koning der natiën erkennen en als Heere al Zijner heiligen huldigen; Hij zal de kroon dragen, en zij zullen Hem aanbidden, Openb. 19:12, 15; Jer. 10:7; Jes. 52:15; 2 Kr. 9:23.

De veiligheid der stad: haar poorten altijd open. "En haar poorten zullen niet gesloten worden des daags; want aldaar zal geen nacht zijn."

Ziedaar de uitwerking van hetgeen onmiddellijk voorafgaat, namelijk dat de koningen en groten der aarde tot het nieuwe Jeruzalem komen zullen. Want als de hoer woest en naakt gemaakt en met vuur verbrand is, en wanneer de koningen der aarde, die met haar gehoereerd hebben, binnen Jeruzalem komen en deelgenoten worden van derzelver heerlijkheid en schoonheid, waartoe dient dan nog het sluiten der poorten? Helaas! alles wat de koningen en groten der aarde kwaads gedaan hebben aan de gemeente en bruid van Christus, in de dagen des Nieuwe Testaments, het is enig en alleen te wijten aan de toverij en de begoocheling dezer meesteres der ongerechtigheid. "De ruiter steekt omhoog, zo het vlammend. zwaard, als de bliksemende spies", tegen de heiligen Gods, "om der grote hoerereien wil der zeer bevallige hoer, der meesteres der toverijen, die niet haar hoerereien volken verkocht heeft, en geslachten met hare toverijen", Nahum 3:3,4. Wanneer alzo deze hoer uitgeroeid, en "haar vetten" naar de zijden des afgronds zijn afgedaald, dan zullen de koningen van gezindheid veranderen, en het heilige volk en Christus, zijn Heere beminnen. Dan moet de stad noodzakelijk even veilig en zeker zijn, als een stad met muren, en geen dief noch wild gedierte behoeft zij meer te vrezen, Jes. 2:4; Jer. 33:16, Zach. 2:4, 14:11.

Vervolgens, die in hun woeden tegen Gods volk en gemeente volharden, worden in de Schrift vaak met vergiftige draken, briesende leeuwen en grijpende wolven vergeleken, Jer. 51:34, 37. Dat alles zal te dien dage uit de wereld verbannen zijn, zodat de gemeente nimmer meer verontrust, of verplicht zal worden om haar poorten te sluiten, gelijk de profeet zegt: "In de woningen der draken, waar zij gelegen hebben, zal gras met riet en biezen zijn", Jes. 35:7. In de woningen der draken, dat is in de plaatsen der vervolgers, waar zij op de loer gelegen hebben, zal voedsel zijn voor de kudde van Christus. De draak is een vergiftig dier, dat alles besmet waar het komt. Het maakt de bodem kaal en vergiftigt de grond, zodat deze geen gras meer voortbrengt, gelijk geschiedt overal waar de vervolgers woeden. Maar zie de dagen komen, dat deze draken zullen uitgeroeid, en de grond, dien zij bewoond hebben, zal vruchtbaar gemaakt worden, zodat de kudden komen en aldaar weide vinden. "In de woningen der draken, waar zij gelegen hebben, zal gras met riet en biezen zijn. Er zal geen leeuw zijn, en geen verscheurend gedierte zal daarop komen, noch aldaar gevonden worden; maar de verlostten zullen daarop wandelen. En de vrijgekochten des Heeren zullen wederkeren, en tot Sion komen met gejuich, en eeuwige blijdschap zal op hun hoofd wezen; vrolijkheid en blijdschap zullen zij verkrijgen, maar droefenis en zuchting zullen wegvlieden", Jes. 35:7-10. En zo zegt Mozes, dat de Heere "vrede zal geven in het land, dat gij zult te slapen liggen, en niemand zij, die verschrikke." Want Hij "zal het boos gedierte uit het land doen ophouden, en het zwaard zal door uw land niet door gaan", Lev. 26.:6. "En Mijn volk zal in een woonplaats des vredes wonen, en in welverzekerde woningen, en in stille geruste plaatsen", Jes. 32:18.

"En haar poorten zullen niet gesloten worden des daags, want aldaar zal geen nacht zijn." Deze uitdrukking "des daags" kan op tweeërlei wijze verstaan worden: óf als de dag, dat de volken tot de heilige stad zullen ingebracht worden, óf als dien harer volheid en volmaaktheid. Nemen wij ze in de eersten zin, zoals hier werkelijk gemeend is, dan ligt het voor de hand, dat de poorten in het geheel niet gesloten worden, omdat ze voortdurend open moeten staan om de volheid der heidenen binnen te laten. "En uw poorten zullen steeds open staan zij zullen des daags of des nachts niet toegesloten worden; opdat men tot u inbrengt het heir der heidenen, en hun

koningen tot u geleid worden", Jes. 60:11.

Maar wederom: deze dag der genade of der bekering van zondaars kan verstaan worden van de tijd der gevangenschap, of van de dag harer verlossing. Zolang zij nog in gevangenschap verkeert, wordt zelfs haar langste dag vaak door een nacht van beproeving en verdrukking gevolgd. De dag, waarvan hier sprake is, zal dus dan zijn, wanneer zij volkomenlijk van de woede van het beest, de valse profeet en de hoer verlost zal wezen. Daarom zegt de ziener niet slechts, dat "de poorten des daags niet zullen gesloten worden", maar voegt hij er nog aan toe: "want aldaar zal geen nacht zijn", als wilde hij zeggen: ik weet dat, wanneer de gemeente in het tijdperk harer verdrukking verkeert, zij zoveel dagen als nachten zal hebben, maar *dán* zal het anders zijn: "Uw zon zal niet meer ondergaan, en uw maan zal haar licht niet intrekken: want de Heere zal u tot een eeuwig Licht wezen, en de dagen uwer treuring zullen een einde nemen", Jes. 60:20.

Daarom sluit Johannes de nacht geheel buiten, zeggende: "aldaar zal geen nacht zijn." inderdaad, nadat dit nieuwe Jeruzalem in deze wereld haar gulden tijd heeft gehad, zal zij nogmaals door de Gog en de Magog met de uiterste woede worden aangevallen; deze vijanden zullen, na een lange rust, op aanstoken des duivels, over de gehele breedte der aarde komen en de heilige stad omsingelen, Ezech. 28 en 29. Maar zie! te midden hunner ontwerpen zal de Heere vuur en zwavel van de hemel doen regenen om hen te verdelgen, zodat de Gog, al brengt hij ook, na zoveel vrede en rust, een avond over de gemeente, deze avond geen nacht wordt, en de poorten geopend blijven. Dan zal de zon stilstaan in het midden des hemels, en de nacht zal door een even merkwaardig oordeel Gods uitblijven, Jozua 10. Gelijk een andere profeet betuigt: "Het zal geschieden, ten tijde des avonds, dat het licht zal wezen", Zach. 14:7. Dat is: hoewel haar vijanden ten laatste nog één poging aanwenden om haar te overmeesteren en ten onder te brengen, toch zullen zij op de bergen Israëls vallen en Jeruzalem ter prooi worden. Voor de bewoners der heilige stad zal het één dag wezen, want "aldaar zal geen nacht zijn."

De heerlijkheid en de eer der volken in de stad gebracht. "En zij zullen de heerlijkheid en de eer der volken daarin brengen", vers 26.

Dit toont ons aan, gelijk ik zeide, hoe ongeveinsd en van ganser harte beide koningen en volken tot Jeruzalem zullen overkomen; zij komen hand aan hand, geen volk zonder zijn vorst, geen vorst zonder zijn volk, hoewel het zo in de tijden der vervolging is en zijn moet, maar nu gezamenlijk: "zij zullen de heerlijkheid en de eer der volken daarin brengen."

Ik zeide u reeds te voren, dat de Joden te dien dage tot het Christelijk geloof zullen bekeerd worden en in de heilige stad een groten naam hebben. Want zij zijn inderdaad de eerstgeborenen, de natuurlijke takken, enz. Wanneer nu Johannes zegt, dat "zij de heerlijkheid en de eer der volken daarin zullen brengen", dan kan ik niet denken, dat hier uitsluitend of hoofdzakelijk van uiterlijke praal en pracht gesproken wordt, maar veeleer van hemelse schatten en heerlijkheid, die de heiligen in deze stad elkander voortdurend zullen ten geschenke brengen. In deze stad, zeg ik, want ik heb u vroeger reeds aangetoond, dat te dien dage nergens schatten zullen gevonden worden dan te Jeruzalem; elke heilige zal zich daar bevinden, elke genade daar zijn; de kostelijke stenen des heiligdoms, de kostelijke stenen van Sion zullen niet, gelijk thans, in de wereld verspreid liggen, enige hier, andere in het voorschot der grote hoer Babylon, noch zal iets van de privilegiën der heiligen bij iemand anders gevonden worden. In Babylon zal geen enkele citerspeler, geen enkele zanger, geen enkele fluit, geen enkele bazuiner meer gehoord worden; "geen kunstenaar van enige kunst zal meer in

haar gevonden worden; en geen geluid des molens zal in haar meer gehoord worden. En het licht der kaars zal in haar niet meer schijnen; en de stem eens bruidegoms en ener bruid zal in haar niet meer gehoord worden: want haar kooplieden waren de groten der aarde, want door hare toverij zijn alle volken der aarde verleid geweest", Openb. 18:22, 23. Al die heerlijkheid zal naar Jeruzalem overgebracht worden, 2 Kron. 36:7. Christenen! gij moet verstaan, dat er een tijd is, wanneer alle schatten der gemeente in Babel te vinden zijn, gelijk het in de dagen vanouds geweest is; want ten dage, als deze stad gebouwd zal zijn, dan zal alles weer naar Jeruzalem gebracht worden, gelijk in het type voorafgebeeld is; en alle plaatsen zullen beroofd zijn van de schatten des hemels, behalve Jeruzalem, Ezra 6:1-6; 7:13-16.

Ik versta derhalve onder de heerlijkheid en de eer der volken te dezer plaatse alle schatten der gemeente, en alle genadegaven, die thans nog hier en daar verspreid liggen; in dien dag zullen zij nergens anders te vinden zijn dan in Jeruzalem, in de gemeente, welke naar de wetten haars Konings wandelt. De redenen, waarom ik de heerlijkheid en eer onzer tekstwoorden in dezen zin opvat, zijn de volgende:

Ten eerste. Omdat het zo was in de tijd, toen Jeruzalem, na de Babylonische ballingschap, werd opgebouwd: de schatten der Joden, die naar Babel overgevoerd waren, werden teruggegeven en naar Jeruzalem gebracht, gelijk blijkt uit de aangehaalde Schriftuurplaatsen.

Ten tweede. Omdat ik werkelijk vind, dat het land Kanaän, hetwelk van melk en honig vloeide - die, in onze Evangelische taal, de gaven, genade en schatten der gemeente voorstellen - "het sieraad van alle landen" genoemd wordt, Ezech. 20:6. Aangezien nu Kanaän, om zijn melk en honig, die de troost en de schat der gemeente zijn, het 'sieraad van alle landen heet, zo houd ik het er voor, dat heerlijkheid en eer in onzen tekst hetzelfde betekenen, Hoogl. 4:11.

Ten derde. Omdat ik bij een vergelijking der profeten ontdek, dat des Christens eer en heerlijkheid hoofdzakelijk gelegen is in hemelse en geestelijke dingen, bv. in geloof, liefde, ervaring van God, van genade, van Christus, en van het geestelijk leven. Ik lees, dat, bij de bouw der heilige stad, Joden en heidenen samen komen en wederkerig aan elkanders heerlijkheid deel zullen erlangen. De heidenen zullen "uitzuigen en zich verlusten met de glans van de heerlijkheid" der Joden, en de heerlijkheid der heidenen wederom als een overlopende beek over de Joden zich uitbreiden, Jes. 66:10-13. Maar ik zeg: dat deze heerlijkheid en eer in uiterlijke dingen zou bestaan, of dat hier een zuiver vleeselijke heerlijkheid zou gemeend zijn, is mij te onwaarschijnlijk om het te geloven of er mij in te verheugen.

Helaas! ik zie, dat die zielen, welke nu nog geen tiende deel van het leven en de geest der hemelse dingen bezitten, die dan zullen worden uitgestort, - in de wereld rondwandelen en de gedachte van met haar heerlijkheid te worden bekleed, minachten. Hoeveel te min zal dan die aardse heerlijkheid geacht worden, wanneer eenmaal de heerlijkheid en goedheid Gods zonder mate geopenbaard wordt? Wederom: kan men zich voorstellen, dat de hoogste heerlijkheid, die de heidenen in de stad tot de Joden brengen, na meer dan zestien eeuwen aan Christus' borst gerust te hebben, - ik vraag, kan men zich voorstellen, dat de oogst van zo langen tijd in uiterlijke vertoning zal bestaan? Of ware het zo, zou zulks dan een heilzame artseneij zijn voor de Joden, die met gewonde harten tot Sion komen zullen? Of zo de heerlijkheid, welke de Joden in dien dag van de heidenen ontvangen zullen, een zodanige ware, zou het dan zijn als "een leven uit de doden" in Evangelische zin? De gemeente uit de heidenen zal een muur voor de Joden zijn bij de terugkeer van dezen, maar een muur, die voornamelijk bestaan zal in geestelijke en hemelse bescherming; en daarom ook in uiterlijke beveiliging, Rom. 11:13-15. "Ik ben een muur, en mijn borsten zijn

als torens, zegt de gemeente uit de heidenen, en op dezen muur zullen de Joden een zilveren paleis bouwen, Hoogl. 8:8-10. Maar ik vraag: moet deze muur hoofdzakelijk in uitwendige heerlijkheid, in heerlijkheid dezer aarde bestaan? Of moet dat zilveren paleis iets dergelijks zijn? Gewis niet, maar wanneer God deze stad Jeruzalem gebouwd en de gemeente met zulk een heerlijkheid vervuld heeft, dat zij als het ware een muur om de hemel vormt, dan zullen de Joden, als zij in de stad komen, daardoor aangemoedigd, een paleis bouwen voor geestelijk en hemels genot, om hun broeders te troosten en te verkwikken. In één woord: onder heerlijkheid en eer hebben wij te dezer plaatse vooral de geestelijke en hemelse rijkdommen dezer stad te verstaan, die ten tijde der heerschappij van de antichrist, hier en daar verborgen hebben gelegen of misbruikt zijn geworden, Ps. 61:5; Hoogl. 2:14. Dat alles zal in de heilige stad gebracht worden door de zielen der bekeerden, die de schatten Gods zullen bewaren, en aan welke iedereen van zijn overvloed zal mededelen; maar wat de heerlijkheid dezer wereld betreft, de heiligen zullen boven haar verheven zijn; zij zullen ze achten als zilver en hout in de dagen van Salomo, van even weinig waarde als de straatstenen, Jes. 27:13; 1 Kon. 10:21.

Slechts besliste heiligen zullen in de stad binnengaan. "En in haar zal niet inkomen iets, dat ontreinigt, en gruwelijkheid doet, en leugen spreekt; maar die geschreven zijn in het boek des levens des Lams," vers 27.

Ik ben nog niet overtuigd, dat het hoogste standpunt, waartoe de kerk in dezen tijd komen kan, zulk een zuiverheid is, dat zij uitsluitend uitverkorenen bevat, maar dat er overal zullen te vinden zijn, die geen zaligmakende genade aan hun hart ervaren hebben, en zo stel ik mij ook het nieuwe Jeruzalem voor. Toch geloof ik wederom, dat het recht en Evangelisch is, niemand tot enige kerkgemeenschap toe te laten, die niet ogenschijnlijk een geroepene heilige is, 1 Cor. 1:2; 2 Cor. 1:1; Ef. 1:12; Phil. 1:1. In hoofdzaak ligt ditzelfde beginsel in onze tekstwoorden: "En in haar zal niet inkomen iets, dat ontreinigt, en gruwelijkheid doet, en leugen spreekt." Deze woorden zijn hoofdzakelijk gericht tegen een volk, dat loszinnig, slecht, goddeloos is, en dezulken zal gewis nimmer of nooit deelgenootschap aan de gemeente gegeven worden. Want dan zullen alle godsdienstplechtigheden, alle ingaan en uitgaan zo duidelijk en openbaar zijn, en zo nauwkeurig in acht genomen worden, dat er onmogelijk een Kanaäniet in de heilige stad zijn kan, Ezech. 43:10, 11; 44:6, 8. "Dit is de wet van het huis: op de hoogte des bergs zal zijn ganse grens, rondom henen, een heiligheid der heiligheden zijn; ziet, dit is de wet van het huis," Ezech. 43:12; Joël 3:17; Zach. 14:21. En gelijk in dien dag niemand in de stad wordt binnengelaten dan die een beslist gelovige en werkdadig Christen is, zo kan ook niemand in dezelve blijven, die niet trouw blijft aan de Heere. Indien een dezer stenen, die voor de bouw van Gods huis gebruikt zijn, later bevonden zullen worden met de plaag van melaatsheid besmet te zijn, dan zal de priester komen en bevelen, dat zulke steen weggenomen en aan een onreine plaats, dat is buiten de stad, geworpen worden, Lev. 14:40. En bedenk, dat de gemeente op aarde, die alleen geroepene en werkdadige heiligen opneemt - al kan het ook zijn, dat onderhen een Judas of een Demas schuilt, die later blijken niet uitverkoren te zijn geweest - toch binnen haar grenzen heilig is, Num. 19:22; Ef. 5:11; Hebr. 12:15; 2 Thess. 3:6, 14; 1 Cor. 5:6, 11-13. Maar toch onder deze voorwaarde slechts, dat, zo zij ergens dergelijke plaag ontdekt, aanstonds gehandeld worde overeenkomstig de Evangelische voorschriften. De reden, waarom de gemeente ook niet-uitverkorenen in haar midden heeft, hoewel die toch voor heilig worden aangezien, is deze: de gemeente oordeelt naar iemands woorden en daden, maar kan in niemands hart blikken; zij kan niet anders dan iedereen aannemen, die in zijn wandel

en handel is gelijk hij zijn moet. Ik herhaal dus wat ik te voren zeide deze woorden van uitsluiting der zondaars buiten de gemeente, moeten niet zo verstaan worden, dat zij, die in woord en daad zich als heiligen gedragen, volgens de regelen des Evangelies, zullen buitengesloten worden, maar wel, dat geen openbare zondaar word toegelaten. Dezen zijn degenen, die ontreinigen, die gruwelijkheid doen en leugen spreken; niemand van hen zal binnen de stad komen.

"Maar die geschreven zijn in het boek des levens des Lams." Deze woorden verklaren ons de zaak nader: Zij, alleen zij, die gevonden worden, geschreven te zijn in het boek des levens des Lams, zullen in de heilige stad binnengaan. De uitdrukking "het boek des levens" heeft in de Schrift tweëerlei betekenis: ten eerste: het boek van Gods eeuwige genade en barmhartigheid in Christus, waar alle uitverkorenen van eeuwigheid opgetekend staan; en ten tweede, het boek des levens, waarin de Heere Jezus al de geroepene en werkdadige heiligen heeft neergeschreven: want deze beide heten: het boek des levens. De eerste betekenis vind ik in deze teksten: Luk. 10:20; 2 Tim. 2:19; Phil. 4:3. En de tweede in: Ex. 32:32, 33; Openb. 22:19, en in de woorden van onzen tekst.

Nu moet het boek des levens te dezer plaatse niet genomen worden in de beperkte zin, als alleen diegenen bevattende, welke door God ten eeuwigen leven uitverkoren zijn, maar ook allen, die wandelen overeenkomstig de voorschriften der zichtbare gemeente, en allen, die door de gaven en werking van bijzondere genade, binnen de grenzen dier voorschriften vallen. Zo was het ook in het type bij de terugkeer uit de Babylonische gevangenschap; niemand werd tot de Joden gerekend dan zij, wier afstamming van de vaderen uit de geslachtsregisters bewezen kon worden; en allen anderen werd gezegd, dat zij geen deel, noch gerechtigheid, noch gedachtenis in Jeruzalem hadden, Ezra 2:62, 63; Nehem. 7:64, 65; 2:20.

Onder het boek des levens hebben wij dus hier te verstaan het boek, waarin de verordeningen en privilegiën dezer stad vermeld zijn, en dat alzo allen bevat, die binnen de grenzen dier verordeningen en privilegiën, uiterlijk althans, zich bewegen.

Wij behoeven slechts het volgende te overdenken:

Ten eerste. Zij, die zich geheel met de uiterlijke kerkgemeenschap verenigen, zullen in deze stad gevonden worden, en toch zal daar niemand inkomen dan die geschreven zijn in het boek des levens des Lams.

Ten tweede. De zichtbare kerkgemeenschap vraagt niet uitsluitend naar uitverkoren heiligen, en dat kan zij ook niet; want indien de gemeente niemand mocht opnemen dan dezulken, van wier uitverkiezing ze zeker is, dan kon ze niemand opnemen, want het is onmogelijk, dat enig kerkgenootschap onfeilbaar zij in het beoordelen van degenen, die tot deszelfs gemeenschap wensden toegelaten te worden.

Ten derde. Gelijk ik zeide, moeten wij hier onder het boek des levens des Lams dat boek verstaan, waarin alle zichtbare heiligen, uitverkoren of niet, staan opgeschreven, een boek dus, waarin iemands naam eerst opgetekend, en daarna weer uitgeschrapt kan worden, naarmate zijn wandel met het Evangelie in overeenstemming of in tegenspraak is. Zoiets kan alleen geschieden in een boek, dat aan alle regelen van uiterlijke heiligheid en uiterlijke zonde gebonden is. Er is hier dus sprake van bepaalde voorschriften, waarnaar leden opgenomen worden in, of verbannen worden uit de zichtbare kerkgemeenschap, en omdat de voorschriften, waarnaar zulks geschiedt, in het Testament onzes Heeren Jezus Christus vermeld staan, is het niet onjuist dat boek het boek des levens te noemen; het handelt over het ingaan binnen of het uitgaan buiten deze stad. "Indien iemand tot deze dingen toedoet, God zal over

hem toedoen de plagen, die in dit boek geschreven zijn; en indien iemand afdoet van de woorden des boeks dezer profetie, God zal zijn deel afdoen uit het boek des levens, en uit de heilige stad, en uit hetgeen in dit boek geschreven is," Openb. 22:18, 19. O, hoe gelukkig is hij, die niet alleen een zichtbare, maar ook een onzichtbare heilige is! Openb. 3:5. Hij zal niet uitgedaan worden uit het boek des levens, uit het boek van Gods eeuwige genade en barmhartigheid, wanneer anderen kans hebben, hun deel te verliezen niet alleen in de hemel, maar ook onder degenen, die de zichtbare gemeente uitmaken.

Ten vierde. Om de zaak nog duidelijker te verklaren: in de zichtbare gemeente zijn niet alleen zonen, maar ook dienstknechten, dat is zij die werkelijk uitverkoren zijn, maar ook zulken, die een gave hebben ontvangen ter volmaking der gemeente onder Christus, die in deze wereld in Christus' dienst staan, Ezech. 46:16, 17. Nu, zeg ik, heeft de dienstknecht in den tegenwoordige tijd even goed zijn plaats in de gemeente als een zoon, hoewel niet de plaats eens zoons, maar die eens dienstknechts, een plaats der bediening, hetzij om te prediken, om te profeteren, om opzicht te houden, hetzij voor enig ander ambt, 1 Cor. 12:7; Ef. 4:11, 12. Dat alles kan geschieden door een mens zonder genade, en zulks door de bestelling van Christus; tot hun getal behoorden Judas, Demas, Hymeneüs, Filetus en anderen, die wel een tijd lang dienaren waren in de gemeente van Christus, maar desniettegenstaande zelf vreemd aan het leven en de macht en de zaligende uitwerking der rechtvaardigende en behoedende genade des Evangelies, 1 Cor. 13:1-4; Matth. 25:14-18. Gelijk gezegd is door de profeet: "En uitlanders zullen staan, en uw kudde weiden; en vreemden zullen uw akkerlieden en uw wijngaardeniers zijn," Jes. 61:5. Want inderdaad, Christus zal dezulken, die geen zaligmakende genade hebben ontvangen, toch zoveel kennis en verstand in de verborgenheden van het Koninkrijk Gods geven, dat zij tot nut der gemeente arbeiden, de kudde weiden, de harde grond veler harten omploegen en ze uit de zonden slaap wakker schudden. Zo zegt Christus: "De dienstknecht blijft niet eeuwiglijk in het huis, de Zoon blijft er eeuwiglijk," Joh. 8:35. En de profeet: "Alzo zegt de Heere Heere: wanneer de Vorst aan iemand van Zijn zonen een geschenk zal geven, dat zullen Zijn zonen hebben; het zal hun bezitting zijn in erfenis. Maar wanneer Hij van Zijn erfenis een geschenk zal geven aan een van Zijn knechten, die zal dat hebben tot het vrijjaar toe; dan zal het tot de Vorst wederkeren: het is immers Zijn erfenis, Zijn zonen zullen het hebben," Ezech. 46:16, 17. Sommigen hebben inderdaad en genade en gaven; dezulken zullen zowel voordeel van als beloning voor hun gaven ontvangen; maar zij integendeel, die alleen gaven hebben, worden buitengesloten zodra de gave ophoudt, en zij der gemeente geen nut meer kunnen aanbrengen; alleen de zonen blijven eeuwig. Daaruit zien wij, dat de gemeente op aarde niet alleen uitverkorenen, maar ook dezulken opneemt - en dat naar de voorschriften van het boek des levens - die uiterlijk als heiligen wandelen; en zo doet evenzeer de Heere Christus, wanneer Hij sommigen in Zijn gemeente als dienaars en knechten gebruikt, die in strikten zin noch zonen noch leden, en toch opgeschreven zijn in dat boek des levens, waarvan hier klaarblijkelijk sprake is, omdat zij met Christus' goedkeuring in de gemeente opgenomen en niet gaven en bekwaamheden uitgerust zijn, om te stichten en op te bouwen. Nu wordt zo iemand als dienaar opgenomen, hoewel de gemeente hem om andere redenen niet afwijst. De gemeente ontvangt niemand op grond zijner gaven alleen, maar op grond zijner schijnbare genade, zijner Evangelische bekering, zijner geloofsbelijdenis of zijn Christelijke wandel en dat alles kan men in iemand opmerken, die toch geen uitverkorene is, die wel de waarheid, maar niet de zaligmakende kracht des Evangelies kent, Hebr. 6:4, 5.

Ten vijfde. Wat ik omtrent kerkelijke gemeenschap, en bijgevolg van dit boek des

levens gezegd heb, moet noodwendig een Evangelische waarheid zijn, ja een werkelijkheid zelfs in het nieuwe Jeruzalem, omdat, behalve hetgeen ik reeds heb gezegd, u in deze stad bij de komst des Heeren welke komst plaats zal vinden enigen tijd na de bouw der stad - onder de inwoners ook "dwaze maagden" zullen gevonden werden, die de zaligmakende genade Gods in hun ziel missen.

Maar toch 1. Worden dezulken dan tot de gemeente gerekend, ja door Christus zelf maagden genoemd, dat is dezulken, die hun belijdenis niet verloochend hebben;

2. Zijn zij maagden, die elk haar lamp meegebracht hebben, zo goed als de wijze maagden;

3. Zijn zij maagden, die zich van de onreinigheid dezer wereld hebben afgescheiden;

4. Behoren zij tot de zichtbare heiligen, tot op de komst van Christus, Matth. 25:1-10. Want toen riepen zij: "Onze lampen gaan uit." Dezen zeg ik, zijn die begaafden, welke eens plaats hebben in de gemeente en in het boek des levens, en toch, hoewel ze op die plaats blijven, in de toekomst onzes Heeren zullen blijken, alleen gaven, en geen genade te hebben ontvangen: al zijn zij zichtbare heiligen geweest, toch zullen dan hun geheime zonden ontdekt, en zij zelf verworpen worden.

Om te besluiten: Indien de Schrift zegt, dat niets, dat ontreinigt, en gruwelijkheid doet, en leugen spreekt, in de stad zal inkomen, en deze toestand toch nog die is der gemeente op aarde, hoe kunnen dan zij, die zich daaraan schuldig maken, hoop voeden, dat zij tot de hemelse gemeente zullen behoren? Wederom: Indien velen dergenen, welke van God gaven ontvangen hebben en die ten nutte der gemeente aanwenden; toch eens buitengesloten zullen worden, wat zal dan met hen geschieden, die noch gaven noch genade bezitten, gelijk iedereen, die ogen heeft, zien kan? Zij, die, in plaats van akkerlieden en wijngaardeniers der gemeente, dieven, rovers, vervolgers, enz. zijn! Ja, als velen, wier namen in het boek des levens geprijkt hebben, evenwel verloren gaan, wat zal dan van hen worden, die nimmer in dat boek opgenomen werden? Zullen zij niet nog gewisser omkomen? "En zo iemand niet gevonden werd geschreven te zijn in het boek des levens, die werd geworpen in de poel des vuurs," Openb. 20:15.

5. OP WELKE WIJZE DE INWONERS DER HEILIGE STAD VOORTDUREND MET LEVEN, VREDE, GEMAK, BEST EN LIEFELIJKHEID VERZADIGD WORDEN.

Nadat Johannes ons alzo de stad, haar gedaante, heerlijkheid, inwoners, enz. heeft aangetoond "gaat hij thans over tot de beschrijving van het zalig leven dier inwoners.

Haar drank; het water des levens, "En hij toonde mij een zuivere rivier van het water des levens." Het water des levens is niets anders dan de menigvuldige genade Gods in Christus, welke over de inwoners van het nieuwe Jeruzalem wordt uitgestort; daarmee wordt de stad bewaterd en verkwikt, gelijk de aarde met een milde regen ten dienste van hen, die ze bewonen, want beide woorden: water en leven zijn figuurlijke uitdrukkingen voor beter en kostelijker dingen. En inderdaad wordt Gods genade en barmhartigheid in de Schrift menigmaal met water, een fontein, een zee, enz. vergeleken, Zach. 13:1; Micha 7:18, 19.

Zij wordt water genoemd. Met water wordt de genade Gods in Christus vergeleken: 1. Omdat geen ziel van haar schuld en smet gewassen kan worden dan door de genade des Heeren, Ef 1:7. "Daarna wies Ik u met water, en Ik spoelde uw bloed van u af, en zalfde u met olie," Ezech. 16:9; 2. Omdat zij de geestelijken dorst lest van allen, die aan deze bron komen drinken, Jes. 41:18. "En die dorst heeft, kome; en die wil, neme het water des levens om niet," Openb. 22:17. En wederom: "Zo wie gedronken zal hebben van het water, dat Ik hem geven zal, dien zal in eeuwigheid niet dorsten," Joh. 4:14.

Water des LEVENS. De menigvuldige genade Gods wordt "water des levens" geheten, om verschillende redenen. Ten eerste, omdat zij de ziel, die daarvan drinkt, van de dood en de vloek der zonde verlost, en een beginsel van leven en hemelse zaligheid in haar plant. "En het zal geschieden, dat alle levende ziel, die er wemelt, ... zal leven, alles waarhenen deze beek zal komen", Ezech. 47:9. Ten tweede, omdat uit haar al die hemelse en geestelijke verkwikking en versterking voortvloeit, die gelijk aqua vitae⁴ de ziel doen herleven en nieuwe moed scheppen, wanneer zij op het punt is, te wanhopen of in de ellende te verzinken. "De beekjes der rivier zullen verblijden de stad Gods," Ps. 46: 5.

Ten derde, omdat ze de ziel geneest van alle geestelijke ongesteldheden en ziekten, die het gevolg zijn van de zonde, welke nog overgebleven is. "En daar zal zeer veel vis zijn - mensen namelijk, Matth. 4:19 - omdat deze wateren daarheen zullen gekomen zijn, en zij zullen gezond worden, en het zal leven, alles, waarhenen deze beek zal komen," Ezech. 47:9. Ten vierde, omdat een iegelijk, die daarvan drinkt, niet zal sterven, maar het water, dat Christus hem geeft, wordt in hem "een fontein des waters, springende tot in het eeuwige leven"; daarom noemt de Heiland het op een andere plaats "levend water," omdat het des mensen leven wekt, vermeedert, onderhoudt en bewaart, Joh. 4:10-14.

Water des levens, KLAAR ALS KRISTAL. "En hij toonde mij een zuivere rivier van het water des levens, klaar als kristal." Zie, het heet water, water des levens, zuiver water des levens, zuiver water des levens klaar als kristal. Deze woorden "zuiver", "klaar als kristal" zijn om een dubbele reden er aan toegevoegd: 1. Om aan te tonen, dat slechts de genade de zondaar kan behouden; en 2. Om te kennen te geven, dat de leer der genade in dien dag zuiver zal zijn, ontdaan van al die onreinheid, die ze sedert lang, tot op dezen dag toe, besmet.

⁴ Zie Bunyans geschrift: *Het Water des Levens* in het algemeen.

In de eerste plaats. Deze woorden tonen ons aan, dat het alleen de genade, de zuivere genade, is, waardoor de zondaar behouden wordt, genade die niet het minste onzerzijds aanneemt als bijdrage tot onze verlossing; wij "worden om niet gerechtvaardigd uit Zijn genade, door de verlossing, die in Jezus Christus is", Rom. 3:24. Gelijk de profeet zegt: "Dan zal Ik rein water op u sprengen, en gij zult rein worden: van al uw onreinheden en van al uw drekgoden zal Ik u reinigen. Ik doe het niet om uwentwil, spreekt de Heere Heere, het zij u bekend! Schaamt u en wordt schaamrood van uw wegen, gij huis Israëls! Ezech. 36:25, 32, 33. Het is inderdaad zuiver water - zuiver in zijn bestanddelen, zuiver in zijn uitwerking; het wast om niet en volkomen rein. "Van al uw drekgoden zal Ik u reinigen", Ezech. 36:25; 16: 9.

In de tweede plaats. Deze woorden "zuiver" en "klaar als kristal" geven ons te kennen, dat de leer der genade, in de dag van het nieuwe Jeruzalem, zal gezuiverd worden van al die onreine en onheilige bijvoegsels, die de zonde, de duivel en de wijsheid dezer wereld in de rivier van het water des levens hebben geworpen; te dien dage zullen deze verontreinigers verre zijn, en alle beekjes der rivier op het zorgvuldigst gezuiverd worden. "En Ik zal haar beesten verdoen van bij de grote wateren; en geen mensenvoet zal ze meer beroeren, en gene beestenklauwen zullen ze beroeren. Dan zal ik hunlieder wateren doen zinken, en Ik zal hunlieder rivieren doen gaan als olie, spreekt de Heere Heere", Ezech. 32:13, 14.

"En hij TOONDE mij een zuivere rivier van het water des levens, klaar als kristal." Wanneer Johannes zegt, dat hij die rivier zag, dan wil hij ons doen verstaan, hoe open en voor alle inwoners der stad toegankelijk, deze rivier door hun stad zal stromen, want hij stelt in dit gezicht als het ware de kinderen van het nieuwe Jeruzalem voor, gelijk God tot Ezechiël zegt: "Alzo zult gij hun tot een wonderteken zijn," en "dan zullen zij doen, gelijk als gij gedaan hebt," Ezech. 24:27, 22. Zo zag hier Johannes een zuivere rivier van het water des levens: Ik ben in dit opzicht een wonderteken voor het huis van Israël en de inwoners der heilige stad; zij zullen doen wat ik gedaan heb, en zien wat ik heb gezien. Zo zegt de gemeente en bevolking dezer stad: "Gelijk wij gehoord hadden, alzo hebben wij gezien in de stad des Heeren onzes Gods," Ps. 48:9. Er zal een fontein geopend worden voor het huis Davids, die nimmer meer zal verstopt of vernietigd worden, Zach. 13:1, 2.

Vanwaar dit water komt, en waarheen het vloeit. "En hij toonde mij een zuivere rivier van het water des levens, klaar als kristal, voortkomende uit de troon Gods en des Lams." In deze woorden liggen twee aanwijzingen opgesloten, namelijk. 1. Een verborgene, waarheen dit water des levens vloeit, en 2. Een duidelijk uitgesprokene, vanwaar het komt.

Ten eerste. Waarheen vloeit dit water. Het vloeit gelijkelijk tot Joden en heidenen, en zo was het nimmer sedert de Mozaische wet gegeven werd; onder de oude bedoeling vloeide het voornamelijk onder Israël, en onder de nieuwe worden deszelfs beekjes onder de heidenen gevonden. Maar dan zal het niet langer bijna uitsluitend een gedeelte der zondaars toevloeien, niet langer bij voorkeur tot de Joden, noch vooral onder de heidenen; integendeel, allen zullen gelijkelijk gedrenkt worden en evenzeer de heilzame werking van dit aqua vitae ondervinden. "Ook zal het te dien dage geschieden," zegt de profeet, "dat er levende wateren uit Jeruzalem zullen vlieten, de helft van die naar de oostzee, en de helft van die naar de achterste zee aan; zij zullen des zomers en des winters zijn," Zach. 14:8. Onder "de levende wateren" hebben wij hetzelfde te verstaan, wat onze tekst "het water des levens" noemt; "de oostzee" betekent de Joden, omdat zij het eerst Gods uitverkoren volk waren, en "de achterste

zee" de heidenen, omdat die later ingeënt zijn. En omdat alle geslacht der aarde tot deze twee volken behoort, vat Ezechiël ze samen in zijn gezicht en noemt ze "zeer veel vis uit de twee beken", en alle vis, waarhenen deze beek zal komen, onverschillig of het Joden of heidenen zijn, zal leven. "Ook zal het geschieden, dat er vissers - Evangeliedienaars -- aan dezelve zullen staan, van Engedi aan tot En-eglaïm toe; daar zullen plaats en zijn tot uitspreiding der netten: haar vis zal naar zijn aard wezen als de vis van de grote zee, zeer menigvuldig," Ezech. 47:10. En een ander profeet zegt: "De menigte der zee zal tot u gekeerd worden," Jes. 60:5.

En nu een enkel woord aangaande *de wijze, waarop dit water overal heenvloeit*. Wat voortvloeit, komt allengs verder. Het gaat eerst een eind, dan wat verder, vervolgens al verder en verder, totdat het ten laatste alles besproeit. Dit ligt opgesloten in het woord "voortkomende," als Johannes ons mededeelt, dat deze rivier van het water des levens voortkwam uit de troon Gods en des Lams. Deze waarheid wordt ons door de profeet Ezechiël in een beeld ontwikkeld, wanneer hij zegt, dat het water hem eerst tot aan de enkelen kwam, daarna tot aan de knieën steeg, vervolgens tot aan de lendenen reikt en eindelijk een rivier werd, waar men door zwemmen moest, Ezech. 47:1-3.

1. Het water komt tot aan de enkelen, dat is de ziel is eerst een kindeke in Goddelijke dingen, gelijk de Apostel spreekt van "kinderkens", Joh. 2:12.

2. Het stijgt van de enkelen tot aan de knieën, dat is de Christen wast van een kind op tot een jongeling, vlug en sterk, iemand, die dieper in de dingen Gods heeft leren inzien, en in staat gesteld is met de boze te strijden en hen te overwinnen, I Joh. 2:13.

3. Het blijft stijgen en bereikt vervolgens de lendenen, dat is gelijk de genade van kinderkens jongelingen maakt, zo ontwikkelt ze de jongelingen tot vaders in Christus; zij worden bevestigd, geleerd, vastberaden, veilige gidsen en uitleggers van de verborgenheden des Koninkrijks, die uit hunnen schat oude en nieuw dingen voortbrengen.

4. Eindelijk wordt het water een rivier, waar men door zwemmen moet. Dit betekent onzen overgang in de eeuwigheid, wanneer wij alle hoogten en diepten, alle lengten en breedten der genade hebben overschreden en ze niet langer door een spiegel, aanschouwen. "Maar de Heere zal aldaar bij ons heerlijker zijn, het zal zijn een plaats van rivieren, van wijde stromen; geen roeischip zal daar doorvaren, en geen treffelijk schip zal daar overvaren," Jes. 33:21. Zo worden wij wedergeboren en zijn dan kinderen, wien het water tot aan de enkelen komt; allengs komt het water dan hoger en hoger: wij groeien op tot jongelingen, worden mannen en vaders; het water staat niet stil, maar wast voortdurend en ongemerkt; eindelijk kunnen wij niet langer blijven staan: wij worden door de stroom opgenomen en medegevoerd; wij bevinden ons in een grote, brede rivier, die ons op haar wateren de havens der eeuwigheid binnenbrengt.

Ten tweede. *Vanwaar komt dit water?* "En hij toonde mij een zuivere rivier van het water des levens, klaar als kristal, voorkomende uit de troon Gods en des Lams." Nu deelt ons de ziener in duidelijke woorden mee, waar wij de bron dezer rivier te zoeken hebben. Zij komt voort, zegt Johannes, "uit de troon Gods en des Lams". "Uit de troon Gods". Die troon Gods heet op een andere plaats "het verzoendeksel" of "de troon der genade", vanwaar altijd, maar thans op overvloedige wijze, de genade onzes Heeren en Heilands Jezus Christus, in de heerlijkheid des Evangelies, de bewoners der heilige stad toevloeit, Ex. 25:22; Hebr. 4:16. Wanneer wij dus lezen, dat de rivier voortkomt uit de troon Gods, dan is het alsof de ziener ons toeroepen wilde: ik zag uit de ingewanden van Gods barmhartigheid onophoudelijk de levensstromen der eeuwige

genadefonteinen afvloeien, en ik ontdekte hoe zij tot midden in de stad stroomden, zodat alle bewoners konden drinken, en zich voortdurend in frisse, groene weiden verlustigen. "O alle gij dorstigen! komt tot de wateren", Jes. 55:1.

"Voortkomende uit de troon Gods en des Lams." In de bijvoeging "en des Lams" worden ons twee bijzondere dingen voorgesteld.

Ten eerste. De troon Gods is ook tot troon des Lams gemaakt, waarop Hij, ter beloning voor Zijn lijden en Zijn zegepraal over de zonde, de duivel en alle andere vijanden, gezeten is, en vanwaar Hij als opperste Heere over de ganse wereld regeert. Hij is zittende aan de rechterhand der macht Gods, aan de rechterhand der hoogste Majesteit, gelijk Jezus zelf gezegd heeft: "Die overwint, Ik zal hem geven met Mij te zitten in Mijn troon, gelijk als Ik overwonnen heb, en ben gezeten met Mijn Vader in Zijn troon", Openb. 4:21. De genoemde woorden betekenen alzo, dat de inwoners der stad leven, vrede en vreugde in de Heiligen Geest genieten zullen, krachtens het koningschap onzes Heeren Jezus Christus, zowel als krachtens Zijn profetisch en priesterambt. In onze dagen heeft de gemeente er weinig begrip van, wat al vreugde, vrede en leven in Christus te genieten is, juist omdat Christus' verdiensten en middelaarswerkzaamheid haar nog zo verborgen blijven, maar zij weet in bet geheel niet welke overvloed van hemelse vreugde, van hemels leven, van hemelse vrede haar in Christus te beurt zal vallen, wanneer Hij eenmaal in het midden van het nieuwe Jeruzalem haar alleen regeren zal. Geen der bedieningen van Jezus Christus zit op aarde op de troon, hoewel het in de hemel immer wel zo is. O, de dag komt, dat zij volkomen gekend en geëerd zullen worden, ook in de gemeente op aarde; dan zullen zij, in haar volle lengte en breedte, diepte en hoogte, Zijner gemeente geopenbaard worden, en allen mensen zichtbaar zijn. "En de maan zal schaamrood worden, en de zon zal beschaamd worden, als de Heere der heirscharen regeren zal op de berg Sion en te Jeruzalem, en voor Zijn oudsten zal heerlijkheid zijn", Jes. 24:23.

"Och, dat Gij de hemelen scheurdet, dat Gij nederkwaamt, dat de bergen van uw aangezicht vervloten", Jes. 84:1. O, dat de dag kwame, wanneer de rook voortkomen zal uit de tempel Gods, dat de mensen mochten ingaan en God op Zijn troon ontmoeten, en met Jezus in al Zijn verlossersheerlijkheid op Zijn troon zitten. Zo zal het met u, Sion! spoedig wezen; "de vrede uwer kinderen zal groot zijn", Jes. 54:13.

Ten tweede. Gelijk alle genade uit de troon Gods voortkomt, zo ontspringt ze evenzeer uit de troon des Lams, dat is niemand ontvangt genade dan door de zegepraal, die Jezus Christus behaald heeft. Wij worden om niet gerechtvaardigd, uit Zijn genade, door de verlossing, die in Christus Jezus is", Rom. 3:24. En wederom: "In Denwelken wij hebben de verlossing door Zijn bloed, namelijk de vergeving der misdaden, naar de rijkdom Zijner genade", Ef. 1:7. Daaruit mogen wij besluiten, dat, wanneer deze dingen in hun reinheid tot ons komen - dat is wanneer de genade ons toestroomt, bevrijd van alle vervalsing en menselijke overlevering - dan alle leugenachtige en dwaalbegrippen zullen wegvallen. Want deze rivier wast niet alleen de zonde en smet af van hen, die waarlijk genade hebben ontvangen, maar zal ook alle ketterse en dwalende mensen verdoen, gelijk weleer de Egyptenaren in de Schelfzee zijn verdronken; die Schelfzee was tegelijk een muur ter bescherming voor Israël, en het verderf voor Faraö en zijn heir, dat Gods verlore volk hittiglijk najaagde, Hebr. 11:29. De reden, waarom wij tegenwoordig zulk een verwarring in Godsdienstzaken aanschouwen, is dat ons de zuivere beekjes dezer rivier ontbreken; maar alles zal hersteld en recht worden, wanneer de gehele stad door het water dezer ene rivier besproeid, en allen met haar zuiver en klaar water gedrenkt worden; dan zullen allen denzelfden Geest indrinken, en dezelfde dauw des hemels zal allen bevochtigen.

Haar voedsel de Boom des levens. "In het midden van haar straat, en op de een en de andere zijde der rivier was de Boom des levens, voortbrengende twaalf vruchten, van maand tot maand gevende zijn vrucht; en de bladeren des Booms waren tot genezing der Heidenen"; vers 2. Deze Boom des levens is de Heere Jezus Christus, en dat Hij hier een Boom en niet met een anderen naam genoemd wordt, geeft wis te kennen, hoe vruchtbaar en onbegrijpelijk heilzaam Zijn verdiensten voor alle inwoners der stad zijn zullen. Deze is de Boom, tussen welks takken de vogelen des hemels zeker wonen, en waar zij een schuilplaats vinden tegen de verzengende hitte der vervolging in deze wereld, gelijk Gods Woord ons leert, Matth. 13:31, 32.

De plaats van deze boom in het midden der stad. Alvorens over de boom zelf, over Zijn vruchten, zijn ongemene vruchtbaarheid en de geneeskraft zijner bladeren te spreken, wil ik een paar gevolgtrekkingen afleiden uit zijn plaats in het midden der straat dezer stad.

Ten eerste. De stad komt hierin met de hof Eden overeen, want ook daar stond een boom des levens in het midden van het paradijs, dat onzen eersten ouders als woonplaats werd geschonken, toen zij geschapen waren. Gelijk de wereld dus met een paradijs begonnen is, zo zal zij ook, wanneer satan en zonde uitgewoed zijn, als een paradijs besluiten. Dit nieuwe Jeruzalem zal het einde der wereld zijn, en in haar midden zal de Boom des levens gevonden worden, gelijk die stond in het midden van de Goddelijken hof, bij het begin der wereld. Maar in dit nieuwe paradijs zal geen boom der kennis zijn, noch een wet der werken om heerschappij te voeren en Gods kinderen mogelijkerwijze, om Lot eten van verboden vrucht, uit te drijven; neen, alleen de Boom des levens zal daar de scepter voeren, en Zijn vrucht zal enkel heilzaam werken, genezing der heidenen aanbrengen.

1. Dat de Boom des levens in het midden der stad staat, duidt aan, dat alle inwoners door dezelve beschaduwd, verfrist, door zijn aangenaamheid verkwikt en met Zijn vruchten verzadigd zullen worden. Daarom vermelden de Schriften zijn heerlijke eigenschappen voor de gemeente onder deze beelden: "Als een appelboom onder de bomen des wouds, zo is mijn Liefste onder de zonen: ik heb groten lust in Zijn schaduw, en zit er onder, en 'Zijn vrucht is mijn gehemelte zoet", Hoogl. 2:3. En inderdaad, de schaduw van de Boom des levens is altijd verkwikkend voor de moeden, uitgeputten pelgrim, maar dan zal zij het in nog veel hogere mate zijn. "Zij zullen wederkeren, zittende onder Zijn schaduw; zij zullen ten leven voortbrengen als koren, en bloeien als de wijnstok; Zijn gedachtenis zal zijn als de wijn van Libanon", Hos. 14:8.

Zie, A. Zijn schaduw zal ons doen terugkeren, dat is tot onze eerste liefde, tot de dagen onzer jeugd, tot ons jonge, frisse, tedere, bloeiende geloof, liefde en zelfverloochening, die in ons leefden ten dage onzer verloving.

B. Zijn schaduw doet ons herleven als koren, gelijk het koren herleeft wanneer het, na lang aan de brandende zonnestralen te zijn blootgesteld, door een heerlijken regen verfrist wordt.

C. Zijn schaduw doet ons groeien; wij zullen bloeien als de wijnstok, dat is voorspoedig, snel en overvloedig.

D. Eindelijk zal dan ook onze gedachtenis zijn als de wijn van Libanon. Deze Boom is een welriekende boom; wie onder Zijn schaduw rust, neemt Zijn heerlijken geur in zich op en verspreidt dezelve als de wijn Uwer genade, o Heere! en als de welriekende zalving des hemels. Toen de bruid slechts opstond om haren Bruidegom open te doen, "drupten haar handen van mirre, en haar vingers van vloeiende mirre, op de

handhaven des slots", Hoogl. 5:5. O, het zullen groene, frisse, levende, bloeiende en groeiende Christenen zijn, die in de straat van het nieuwe Jeruzalem wandelen! "Ik zal hem zijn als een groenende denneboom; uw vrucht is uit Mij gevonden", Hoséa 17:9.

2. Niet alleen schaduw en verkwikking zal de Boom des levens de inwoners der heilige stad geven, maar ze ook in elk ander opzicht voeden, versterken en vervullen. "Ik zit onder dien Appelboom, en Zijn vrucht is mijn gehemelte zoet", Hoogl. 2:3. Ezechiël zegt ons, dat deze Boom allerlei spijsgeboomte is, aan de oever der rivier, Ezech. 47:12. Inderdaad is Christus alle bomen, ja in Hem is meer voedsel voor de ziel, dan alle bomen der aarde voedsel voortbrengen voor het lichaam, Hij is een dennenboom in groetheid, kracht en voortdurende groenheid, een olijfboom in vetheid, een wijnstok in liefelijkheid en vruchtbaarheid, om het hart van God en mensen te verkwikken, Hos. 14:9; Rom. 11:17; Joh. 15:1, 2. Wat zal ik zeggen: Hij is een amandelboom, een vijgenboom, een appelboom, ja elke boom, de Boom des levens in het midden van het paradijs Gods, Hoogl. 2:13.

Om dit te besluiten: dat Christus in het midden der stad staat, zegt ons hoe Hij bij elke gelegenheid de daden der heiligen dezer stad zal vervullen. De straat, heb ik u gezegd, is de weg der heiligheid in deze stad, de plaats van geestelijke gemeenschap en verkwikking. In het midden daarvan staat Christus; hoe wondervol zal Hij dus het Middelpunt zijn van alle woorden en werken der inwoners van Jeruzalem; zij zullen in Christus wandelen, in Christus spreken, alles in Christus doen, of liever: Christus wordt in al hun wegen gevonden, gelijk de Boom des levens in het midden der heilige stad gevonden wordt; "en in Zijn Naam zullen zij wandelen", Zach. 10:12.

Eindelijk, dat deze Boom des levens in het midden der straat staat, toont ons aan, hoe vrijgevig en onbeperkt Zijn eigenschappen elkeen ten dienste staan. De pruimen, vijgen, druiven en appels van dezen Boom zijn voor iedere voorbijganger; geen knaap, geen meisje zal in uw straat, o Jeruzalem! wandelen, of zij zullen eten van de Boom des levens, die in uw midden is, Jer. 31:4, 5.

Ten tweede. "En in het midden van haar straat, en op de een en de andere zijde der rivier was de Boom des levens." Hij staat dus niet slechts in het midden van de straat der stad, maar tevens aan beide zijden der rivier van het water des levens, waarvan wij zo even gehoord hebben. Zowel het water als de Boom des levens staan dus allen inwoners der stad ten gebruike, in de weg der heiligheid; de Boom is in het midden der stad, en de rivier loopt tussen zijn wortels door: aan beide zijden der rivier staat de Boom des levens.

Wederom: wanneer wij lezen, dat de Boom des levens aan beide zijden der rivier is, dan volgt daaruit, dat degenen, welke tot dat water komen om hunnen dorst te lessen en levenselementen op te doen, daarheen moeten komen door de Boom des levens, welke is Christus. Met andere woorden: Niemand kan deel erlangen aan de genade Gods, dan door de Mens Jezus Christus, de Boom des levens, Col. 2:3, 9. Want deze Boom, zegt Christus, staat aan beide zijden der rivier, om te beduiden, dat alle genade tot ons komt door Zijn bloedige wonden, Zijn dood en Zijn overwinning, Joh. 1:16. "Ik ben de weg," zegt Jezus, "en de Waarheid, en het Leven. Niemand komt tot de vader dan door Mij," Joh. 14:6.

"En op de een en de andere zijde der rivier was de Boom des levens." Zie, slechts één Boom, en toch zulk een Boom, wiens stam zo ver reikt als de rivier zelve. Ezechiël zegt ons, dat deze Boom allerlei spijsgeboomte is, om de volheid van Christus aan te wijzen; Johannes neemt die ganse volheid samen, en noemt Hem "den Boom des levens." Zover de rivier vloeit, daar staat ook de Boom des levens, zodat men geen

water des levens meer vindt waar de Boom des levens ophoudt. Geen Christus, geen genade. "Die de Zoon heeft, die heeft het leven; die de Zoon van God niet heeft, die heeft het leven niet", 1 Joh. 5:12; Joh. 3:36. Want "op de een en de andere zijde der rivier was de Boom des levens."

De vruchten van dezen Boom. "Voortbrengende twaalf vruchten," vers 2. Dit woord "vruchten" kan op tweeërlei wijze verstaan worden, naarmate men het op God, of op mensen toepast, want, gelijk ik reeds opmerkte, de vrucht dezès Booms verkwikt het hart van God en mensen, Richt. 9:9, 13.

Wanneer het op God wordt toegepast, dan betekent het de volkomen voldoening, die Christus door Zijn zoenverdiensten Gode voor de verlossing Zijner gemeente, deze stad Gods, heeft aangebracht, Dan. 9:24, 26. Hij had bestemd, dat de overtreding gesloten, de zonde verzegeld, de ongerechtigheid verzoend, en eeuwige gerechtigheid aangebracht zou worden; daarin heeft God gerust, en is Hij verkwikt geworden, Matth. 3:1

2. Past men het op de mens toe, dan betekent het de heerlijkheid en de zaligheid, die zij zouden genieten, voor wie Hij stierf en wederom verrees. Zijn vrucht, gelijk ik u heb aangetoond, is zoet voor het gehemelte Zijner gemeente, en die vrucht is de uitwerking van Christus' groot verlossingswerk voor de zondaars, en de verkwikking hunner ziel.

De verscheidenheid der vruchten. "Voortbrengende twaalf vruchten." In dat aantal wordt gezinspeeld:

1. Op de twaalf stammen van het Israëls Gods, voor welke twaalf stammen hier overvloedig, heilzaam voedsel te vinden is. "En Ik zal de vrucht van het geboomte en de inkomst des velds vermenigvuldigen, opdat gij de smaadheid des hongers niet meer ontvangt onder de heidenen", Ezech. 36:30.

Wat Johannes hier bepaald "twaalf vruchten" noemt, heet bij Ezechiël "allerlei spijsgeboomte." Want inderdaad wordt, gelijk ik zeide, in Christus een volheid en verscheidenheid gevonden als nergens elders in hemel of op aarde. Hier zijn vruchten voor het lichaam, vruchten voor de ziel, vruchten voor zuigelingen, vruchten voor jongelingen, vruchten voor vaders, ja vruchten voor verheerlijkte heiligen en voor engelen. Vruchten, verscheidenheid van vruchten, twaalf soorten van vruchten.

2. Ten andere zinspeelt dit getal op de twaalf apostelen, omdat ook zij voorraad voor het huis Gods hebben ingezameld, volgens de twaalfvoudige bedeling Gods aan hen, en de twaalfvoudige uit werking des Geestes, die in elk hunner verschillend wrocht, naar het Hem geviel. De twaalf apostelen waren tevoren afgebeeld in de twaalf bestelmeesters van de koning Salomo, die het type van Christus was; deze twaalf moesten de koning en zijn huis verzorgen, al naar de tijd des jaars, voor elk was een maand in het jaar om te verzorgen, 1 Kon. 9:7. Daarmee stemt overeen wat de Heilige Geest in de Openbaring zegt, namelijk dat de Boom des levens "van maand tot maand" Zijn vrucht geeft. Want het is opmerkelijk: wat men ook in Johannes' beschrijving der heilige stad voor bijzonderheden leest, alles vindt men hier of daar in de geschriften der profeten terug. Omdat alzo de bestelmeesters van Salomo twaalf, en de apostelen van Christus evenzo twaalf zijn; en omdat deze twaalf bestelmeesters de koning en zijn huis hadden te verzorgen, elk een maand in het jaar, terwijl de Boom des levens wederom twaalf vruchten draagt, "van maand tot maand gevende Zijn vrucht," - zo neem ik Salomo's bestelmeesters aan als een type dezer vruchten, naar de twaalf maanden des jaars, en de vruchten als beeld van de twaalfvoudige leer der apostelen onzes Heeren Jezus Christus, welke leer het brood der gemeente: de melk

voor de kinderen en de vaste spijs voor de volwassenen, is, 1 Thess. 2:7; 1 Cor. 3:2; Hebr. 5:11-14.

De overvloed der vruchten. "Van maand tot maand gevende Zijn vrucht." Dit bevestigt hetgeen ik reeds heb gezegd, en toont ons verder drie zaken aan. 1. Dat de zegenrijke vruchten van Christus' verlossingswerk voor de wereld, op bijzondere tijden te verkrijgen zijn: "van maand tot maand gevende Zijn vrucht." 2. Dat deze bijzondere tijden, bij de bouw der heilige stad, zeer menigvuldig zullen zijn: "van maand tot maand gevende Zijn vrucht."

3. De overvloed der vruchten, die de inwoners der stad van de Boom des levens zullen plukken: allerlei vruchten in elke maand des jaars.

Ten eerste. Dat de zegenrijke invloed des Evangelies vooral op bijzondere tijden gewerkt heeft en werken zal, ter verlossing van de kinderen der mensen, wordt ons aangetoond in het nederdalen des engels in het badwater van Bethesda, om het water te beroeren; dit geschiedde op zekere tijden, en wie "dan eerst daarin kwam, na de beroering van het water, die werd gezond, van welke ziekte hij ook bevangen was," Joh. 5:4. Ook vinden wij het in 's Heeren gelijkenis van de arbeiders in de wijngaard: de tijd van de arbeid en het huren der arbeiders duurde de gehele dag, alzo wederom twaalf deden, hoewel de heer des wijngaards niet elk uur uitging om arbeiders te zoeken, maar alleen om de eerste, derde, zesde, negende en elfde ure, Matth. 20:1-6. Want gelijk God tevoren het aantal Zijner uitverkorenen heeft bepaald, zo heeft Zijn welbehagen ook de dag aangewezen, waarop zij toegebracht zullen worden, even gewis als de woudezel in haar maand gevonden wordt, Gal. 1:15, 16. Hos. 6:11; Jes. 2:24. Omtrent deze tijden is de mens onwetend, en daarom heeft hij niet geduld te wachten, totdat Gods tijd daar is om hem met Zijn genade te verkwikken, gelijk aller ogen op God wachten om spijze van Hem ontvangen, en gelijk de kranke te Bethesda, die met zijn beddeken daarheen gekomen was, wachtte, totdat eenmaal de beurt ook aan hem komen zou, Joh. 5:8.

Ten tweede. Omdat de vruchten van de Boom des levens op bepaalde tijden gegeven worden, mogen wij ook verwachten, dat het Woord des levens op bepaalde tijden bijzonder voorspoedig en gezegend zal zijn tot bekering van zondaars. En dat die bijzondere tijden in het nieuwe Jeruzalem voor elk jaar twaalf in getal zijn, betekent, dat ze dan zeer overvloedig zullen wezen. "Hef uw ogen rondom op," zegt God tot deze stad, "en zie, die allen zijn vergaderd, zij komen tot u: uw zonen zullen van verre komen, en uw dochters" van het einde der aarde. "Al de schapen van Kedar zullen tot u verzameld worden," zodat gij met verwondering zult vragen: "Wie zijn deze, die daar komen gevlogen als een wolk, en als duiven tot hare vensters?" Jes. 60:4, 7, 8. "En Ik zal al Mijn bergen tot een weg maken, en Mijn banen zullen verhoogd zijn. Ziet, deze zullen van verre komen; en ziet die van het noorden en van het westen, en genen uit het land van Sinim," Jes. 49:11, 12.

Ten derde. Dat Johannes zegt: de Boom des levens draagt niet alleen vrucht, maar allerlei vrucht, niet nu deze en dan gene soort, maar allerlei vrucht in iedere maand, getuigt voorts, dat het nieuwe Jeruzalem overvloed van hemelse en geestelijken overvloed, en verscheidenheid van uitgezochte spijzen voor hare verkwikking en verfrissing zal hebben, altijd nieuw, altijd onmiddellijk van de Boom. De vruchten des wijnstoks zullen te dien dage zijn "op de bergen van Samaria; de planters zullen planten, en de vrucht genieten," Jer. 31:5. "Vrees niet, o land! verheug u, en wees blijde; want de Heere heeft grote dingen gedaan. Vreest niet, gij beesten des velds! Want de weiden der woestijn zullen weer jong gras voortbrengen: want het geboomte

zal zijn vrucht dragen, de wijnstok en vijgenboom zullen hun vermogen gevel. En gij, kinderen van Sion! verheugt u en zijt blijde in de Heere uwen God; want Hij zal u geven dien Leraar der gerechtigheid; en Hij zal u de regen doen nederdalen, de vroegen regen en de spaden regen in de eerste maand. En de dorsvloeren zullen vol koren zijn, u de perskuipen van most en olie overlopen. Alzo zal Ik ulieden de jaren vergelden, die de sprinkhaan, de kever, en de kruidworm, en de rups heeft afgegeten, mijn groot heir, dat ik onder u gezonden heb. En gij zult overvloediglijk zijn en tot verzadiging eten, en prijzen de Naam des Heeren," Joël 2:21-26. Dan zal een iegelijk niet alleen onder zijn eigenen wijnstok en zijn eigen vijgenboom zitten, maar ook een iegelijk zijn naaste nodigen om mede te genieten van de heerlijke vruchten van de Boom des levens, Zach. 3:10.

De kracht der bladeren. "En de bladeren des booms waren tot genezing der heidenen." Onder bladeren mogen wij hier verstaan de heerlijke en kostelijke beloften, en bemoedigingen, en vertroosting, die overal, als de uitwerking van Christus' zoenverdiensten, voor ons op de wortel des Nieuwe Verbonds groeien. Die beloften, enz. zullen dan op de mildste wijze geschonken worden aan allen, die op de rusteloze golven van twijfel en ongeloof rondobberen, gelijk het olijfblad, dat de uitgelaten duif aan Noach in de ark bracht, toen hij op de wateren van de zondvloed dreef, die het gehele mensengeslacht verdelgd had, Gen, 8.

Maar bovendien kan dat woord "bladeren" een zinspeling zijn op het paradijs, waarin God Adam en zijn gezellin geplaatst had, want het waren bladeren, waarmede zij hun schaamte bedekten, nadat zij tegen hunnen Maker hadden overtreden, Gen. 3:7. Wanneer dan Johannes zegt, dat deze bladeren tot genezing dienen, dan geeft hij daarmee als het ware te kennen, dat het paradijs, hetwelk aan het einde der wereld bestaan zal het eerste verre zal overtreffen, want in het midden van het eerste stond de boom der kennis des goeds en des kwaads, en in het midden van het tweede de boom des levens, terwijl de bladeren, waarmee Adam en Eva hun naaktheid voor God trachtten, maar toch niet konden bedekken, in het tweede paradijs de arme overtreders van het Goddelijk gebod volkomen genezen zullen.

Christus' bladeren zijn beter dan Adams schorten. Ezechiël zegt, dat deze bladeren tot heling zijn, Ezech. 47:12, en Johannes deelt ons mede, dat zij dienen tot genezing der heidenen, en, dit kan uitnemend op de genadebeloften worden toegepast. Want gelijk sommige bladeren, gepast aangewend, een wond verzachten en genezen kunnen, zo ook verzacht en heelt het Woord der genade de ziel, wanneer het gelovig wordt aangenomen. "Hij zond Zijn Woord uit, en heelde hen, en rukte hen uit hun kuilen. Laat hen voor de Heere Zijn goedertierenheid loven, en Zijn wonderwerken voor de kinderen der mensen", Ps. 107:20, 21.

"En de bladeren, enz." Nog een andere verborgenheid ligt in deze woorden besloten. Johannes zegt niet, dat de *vruchten*, maar dat de *bladeren* tot genezing der heidenen waren, om ons te doen verstaan, dat alle zegeningen, die wij thans als de uitwerking van Christus' zoenverdiensten ontvangen, minder zijn dan de heerlijkheid, welke in de hemel ons ten deel zal vallen, gelijk het blad minder is dan de vrucht. Wederom: de liefelijke troost, dien wij te eniger tijd van de Heere ontvangen, komt niet voor, maar nadat wij de beloften hebben omhelsd, gelijk de vrucht des booms niet voor, maar na de bladeren verschijnt. Daarom zeide Christus' tot Nathanaël, nadat deze onder de schaduw van de vijgenboom gezeten had, en van Jezus alwetendheid getuige geworden was: "Gij zult grotere dingen zien dan deze", Joh. 1:50; en Paulus zegt, dat "ons een gans zeer uitnemend eeuwig gewicht der heerlijkheid" wacht, 2 Cor. 4:17.

Want inderdaad de heerlijkheid, die God voor ons bereid heeft, wanneer Zijn dag komt, gaat de hoogste vreugde van de zaligsten heilige in het nieuwe Jeruzalem verre te boven, gelijk de vruchten van de Boom des levens Zijn bladeren overtreffen. "En de bladeren des Booms waren tot genezing der heidenen." Indien de bladeren zó goed zijn, Heere, laat ons dan ook eenmaal de heerlijke vruchten van de Boom des levens mogen smaken.

De rust en vrede der stad. "En geen vervloeking zal er meer tegen iemand zijn; en de troon Gods en des Lams zal daarin zijn, en Zijn dienstknechten zullen Hem dienen," vers 3. Deze woorden behoren tot het besluit van Johannes' beschrijving en wijzen ons op de hartelijke uitwerking van het eindelijke, volkomene; herstel der stad tot haren oorspronkelijke toestand. Deze woorden kunnen derhalve alleen op dit stadium der gemeente worden toegepast. Want de gemeente is nog nooit zo rein geweest, dat er geen plaats meer bleef voor enige vervloeking; de toestand echter, waarvan hier sprake is, kent geen vervloeking meer; het zal een toestand zijn zon der wederga.

"En geen vervloeking zal er meer tegen iemand zijn." Onder "vervloeking" hebben wij te dezer plaatse niet de eeuwigen vloek te verstaan, die God en de ziel voor immer scheidt - want die vloek is reeds weggenomen door het nieuwe verbond, en zulks voor alle heiligen in alle eeuwen, Gal. 3:13 - maar wel die vervloekingen, welke de gemeente dikwijls om haar zonden en haren afval getroffen hebben en nog treffen, bv. wanneer God Zijn volk een tijd lang aan duisternis en onwetendheid ten prooi laat of van Zijn dienst en Zijn geboden laat afzwerven; wanneer Hij Zijn kinderen overgeeft in de hand dergenen, die hen baten, zodat zij een aanfluiting, een smaadheid en een spreekwoord worden, Zef. 1:12-1.7; Jer. 29:18; 44:8, 12. Zo ontnemt Hij hun ook weleens Zijn woord, en laat hen van honger naar dat woord, bijna omkomen, Amos 8:9-13. 'Deze en dergelijke zijn de vervloekingen, die, naar het woord van Johannes, in de heilige stad tegen niemand meer zijn zullen, want dan zal noch het Evangelie verduisterd of verontreinigd, noch hun licht verdonkerd, noch hun liefde tot Gods geboden verkoeld worden. "De sterkten der steenrotsen zullen hun hoog vertrek zijn; hun brood wordt hun gegeven, hun wateren zijn gewis," Jes. 33:16. Zo vinden wij het water des levens en de Boom des levens in het midden der heilige stad. Daarom zal alsdan de gemeente, gelijk ik u heb aangetoond, een volkomen licht "ja een licht als van zeven dagen genieten, zodat geen afval meer mogelijk is. En zij zal nimmer afgebroken worden. "Uw ogen zullen Jeruzalem zien, een geruste woonplaats, een tent, die niet terneder geworpen zal worden; en van welker zalen geen zullen verscheurd worden," Jes. 33:20.

"En geen vervloeking zal er meer tegen iemand zijn; en de troon Gods en des Lams zal daarin zijn." Inderdaad, daarin ligt het wezen van de zaligheid eens mensen: de tegenwoordigheid Gods. Hoewel nu God altijd met Zijn volk is, wordt Zijn tegenwoordigheid toch niet immer bespeurd. Maar in deze stad zal het niet alzo zijn: daar is Hij niet als een vreemdeling in het land, noch als een reiziger, die slechts inkeert om te vernachten, maar daar zal Hij blijven, rusten en wonen tot in eeuwigheid, Zef. 3:17; Jer. 14:8,9; Zach. 2:10,11. "Ik zal in het midden van Jeruzalem wonen," Zach. 8:3. Daarom zegt Johannes ook, dat er geen vervloeking meer tegen iemand zijn zal, en dat de troon Gods en des Lams daarin zal gevonden worden. Wanneer God tot Jeruzalem zal terugkeren, dan zal Hij Zijn zetel daarin stellen en voor eeuwig in het midden Zijns volks blijven wonen.

Betekenis van het woord TROON. "En de troon Gods en des Lams zal daarin zijn." Dit

woord geeft ons het volgende te verstaan.

Ten eerste. Hoe heerlijk zal de toestand dezer stad te allen tijde zijn; de troon der genade, de troon der barmhartigheid, voor ieder inwoner der stad toegankelijk; ja het gerucht daarvan zal zo algemeen onder de volken verspreid wezen, dat iedereen het zal weten, hoe de God van hemel en genade zonder beperking of uitsluiting te Jeruzalem te vinden is, hoe eeuwige barmhartigheid elkeen geschonken wordt, die Hem zoekt. "Mijn huis," zegt God zelf, "zal een bedehuis genoemd worden voor alle volken," Jes. 56:7. "Alzo zullen vele volken, en machtige heidenen komen, om de Heere der Heirscharen te Jeruzalem te zoeken, en om het aangezicht des Heeren te smeken." En te dien dage zullen de vasten des Heeren "den huize van Juda tot vreugde, en tot blijdschap, en tot vrolijke hoogtijden wezen; hebt dan de waarheid en de vrede lief," Zach. 8:19-22.

Ten tweede. Wat een uitnemend bestuur, welke voortreffelijke wetten, welk een leven van heiligheid en Godzaligheid, welk een Koninklijke majesteit zal dan in de heilige stad gevonden worden! Hoe zeker zal God Zijn volk leiden en besturen, opdat het noch ter rechter- noch ter linkerhand uitwijken! Wat al wijsheid, heiligheid, genade en leven zal er dan in al hun woorden en werken doorstralen! Jes. 48:17. De troon Gods is midden onder hen, en van daar stroomt voortdurend licht, genade en heerlijkheid in hun harten. "Hooft des Heeren Woord, gij heidenen! en verkondigt in de eilanden, die verre zijn, en zegt Hij, die Israël verstrooid heeft, zal hem weer vergaderen, en hem bewaren als een herder zijn kudde. Want de Heere heeft Jakob vrijgekocht, en Hij heeft hem verlost uit de hand desgenen, die sterker was dan bij. Dus zullen zij komen, en op de hoogte van Sion juichen, en toevloeien tot des Heeren goed, tot het koren, en tot de most, en tot de olie, en tot de jonge schapen en runderen, en hun ziel zal zijn als een gewaterde hof, en zij zullen voortaan niet meer treurig zijn," Jer. 31:10-12.

Ten derde. Dat de troon Gods in de stad is geeft ons bovendien te kennen, welk een macht en heerschappij zij in dien dag over de gehele aarde zal hebben, gelijk ik u reeds heb aangetoond, Jes. 2:9, 10. "En de Heere zal uit Sion brullen, en uit Jeruzalem Zijn stem geven, dat hemel en aarde beven zullen; maar de Heere zal de toevlucht Zijns volks, en de sterkte der kinderen Israëls zijn," Joël 3:16. Dit werd afgebeeld door de troon van Salomo, ten dage toen de stad haar toppunt van bloei bereikt had; om de majesteit en de heerschappij dier stad over omliggende landen aan te wijzen, had de koning aan beide zijden der trappen, waarlangs hij tot zijn troon opklom, zes leeuwen laten maken, I Kon. 10:18-20. Zo zal eenmaal de heilige stad voornaamste en hoofd zijn: "zeer heerlijke dingen worden van u gesproken, o stad Gods," Ps. 87:3.

"En Zijn dienstknechten zullen Hem dienen," dat is HEM ALLEEN.

Inderdaad dienen Zijn dienstknechten Hem te allen tijde, maar al te dikwijls dienen zij tevens hun eigene lusten en begeerten, zelfs terwijl zij God verheerlijken; dat is zij dienen Hem met veel zwakheid, koelheid, zelfbehagen en zelfzucht, maar dan zullen zij Hem dienen met een volkomen hart. Ja "zij zullen gevangen houden degenen, die hen gevangen hielden, en zij zullen heersen over hun drijvers. En het zal geschieden ten dage, wanneer u de Heere rust geven zal van uw smart, en van uw beroering, en van de harde dienstbaarheid, waarin men u heeft doen dienen" ... dan zult gij "Hem dienen zonder vreze, in heiligheid en gerechtigheid voor Hem, al de dagen uws levens," Jes. 14:2, 3; Luk. 1:74, 75.

"En zij zullen Zijn aangezicht zien, en Zijn Naam zal op hun voorhoofden zijn." "En

zij zullen Zijn aangezicht zien." Ook daarin wordt een grote uitstorting van genade en barmhartigheid in het nieuwe Jeruzalem aangekondigd. Toen God Zijn volk overleverde in de hand des konings van Babel, deed Hij zulks "in Zijn toorn en in Zijn grimmigheid; en omdat Hij Zijn aangezicht van deze stad verborgen had, om al hunlieder boosheid," Deut. 31:17; Jen 33:5. Daarom hebben wij onder deze woorden: "En zij zullen Zijn aangezicht zien" die heerlijke zichtbare verschijning Gods te verstaan, die dan voor iedereen buiten deze stad duidelijk zal te zien zijn, 1 Pet. 3:12. Want Gods aangezicht is de openbaring Zijner heiligheid, Zijner voorzienigheid en wonderlijke leidingen met de kinderen der mensen, Job 6:8-13, en bovendien de heerlijke openbaring Zijner genade, barmhartigheid en vergeving in Christus Jezus, hetgeen Gods volk dan met bewondering en aanbidding zal aanschouwen, Hebr. 1:1-3; 2 Cor. 4:6.

Ten eerste. Zij zullen Zijn gestrengheid en oordelen over de hoer zien.

Ten tweede. Zij zullen aanschouwen, hoe God zulks, door Zijn ontzettende oordelen en wondervolle werken, heeft ten uitvoer gebracht. "Wie zou U niet vrezen, Heere! en Uwen Naam niet verheerlijken? Want Gij zijt alleen heilig: want alle volken zullen komen, en voor U aanbidden; want Uw oordelen zijn openbaar geworden," Openb. 15:4. "Van het gedruis der schutters, tussen de plaatsen waar men water schept, spreekt aldaar tezamen van de gerechtigheden des Heeren, van de gerechtigheden bewezen aan Zijn dorpen in Israël," Richt. 5:11.

Ten derde. En wat Zijn barmhartigheid betreft, zij zullen zien, dat hun hoorn verhoogd is, en dat zij immer nabij de Heere zijn; Hallelujah!

"En Zijn Naam zal op hun voorhoofden zijn."

"Zijn Naam," dat is Zijn vreze en Zijn beeld zal uit al hun doen en laten spreken. Soms zegt Hij, dat Hij Zijn vreze en wetten in hun harten en verstanden zal inschrijven. Die vreze en wetten zijn niets anders, dan hetgeen hier heet: Zijn Naam, die op hun voorhoofden zijn zal. Iemands voorhoofd is onder al Zijn lichaamsdelen datgene, wat iedereen, die hem beschouwt, het meest en het duidelijkst in het oog valt; wanneer dus Zijn vaders Naam op hun voorhoofden zal geschreven zijn, dan betekent zulks, dat hun handel en wandel in hun Heere nu open en bloot zal liggen voor alle mensen, en derzelve schoonheid elkeen in het oog zal vallen. "Zekerlijk, Ik zal ulieden zetten tot een naam en tot een lof, onder alle volken der aarde, als Ik uw gevangenschappen voor uw ogen wendend zal, zegt de Heere!" Zef. 3:20. Elk gelaat zal dan van olie blinken, en elk hart met wijn en melk vervuld worden. Dit wordt afgebeeld door de gedachtenis, die de Israëlieten tussen hun ogen moesten dragen, ter herinnering aan de uittocht uit Egypte, welke zij telken jare in hun Pascha vieren zouden, Ex. 13:6-9; 1 Cor. 5:8. Onder de Naam des Heeren hebben wij hier dus te verstaan het geloof en de heiligheid des Evangelies, welke in dien dag met ere voor de ogen der mensen zullen wandelen, geacht en bemind door iedereen. Alsdan zal de wereld, gelijk ik reeds heb opgemerkt, zo ver van allen tegenstand en alle vervolging zijn, dat zij met verbazing, vrees en eerbied op dat heilige volk staren, ja het achten en liefhebben, en zijn welstand zoeken zal. "De bergen en heuvelen zullen geschal maken met vrolijk gezang voor uw aangezicht, en alle bomen des veld zullen de handen samenkappen", Jes. 55:12. "En alle heidenen zullen u gelukzalig noemen: want gijlieden zult een lustig land zijn, zegt de Heere der heerscharen", Mal. 3:12. De wateren van Noach zullen niet meer zijn, het rumoer der volken zal niet langer gehoord worden, en er zal geen zee meer zijn, Jes. 54:9; Ps. 65:8; 89:9; Openb. 21:1, 2. De duif zal dan haar olijfbled overal vinden, en nergens zal rust voor het hol van haren

voet haar ontbreken, wanneer de ark op de bergen Ararats rusten zal, Gen, 8:4, 9, 11. "En de wolf zal met het lam verkeren, en de luipaard bij de geitenbok nederliggen; en het kalf, en de jonge leeuw, en het mestvee tezamen, en een klein jonkske zal ze drijven. De koe en de berin zullen tezamen weiden, haar jongen zullen tezamen nederliggen, en de leeuw zal stro eten gelijk de os. En een zoogkind zal zich vermaken over het hol van een adder; en een gespeend kind zal zijn hand uitsteken in de kuil van de basilisk. Men zal nergens leed doen, noch verderven op de gansen berg Mijner heiligheid; want de aarde zal vol van kennis des Heeren zijn, gelijk de wateren de bodem der zee bedekken", Jes. 11:6-9; 56:2-5.

Welgelukzalig is de mens, die deze hemelse stad eenmaal in het heerlijkste licht zal zien nederdalen naar de plaats, tot haar rust en haren vrede bereid! Dan zal werkelijk de gouden eeuw aanbreken; de ongerechtigheid en, de vervolgers der gemeente vooral zullen beschaamd worden. Heiligheid, goedheid en waarheid zullen dan, door ieder geacht en geëerd, met open vizier over de aarde wandelen. "Maar van de opgang der zon, tot haren ondergang, zal Mijn Naam groot zijn onder de heidenen; en aan alle plaats zal Mijn Naam reukwerk toegebracht worden, en een rein spijsoffer: want Mijn Naam zal groot zijn onder de heidenen, zegt de Heere der heerscharen", Mal. 1:11. Het zal altijd zomer, immer zonneshijn, steeds groen, vruchtbaar, schoon en heerlijk zijn voor de kinderen Gods. "En het zal te dien dage geschieden, dat de bergen van zoeten wijn zullen druipen, en de heuvelen van melk vlieten, en alle stromen van Juda vol van water gaan; en er zal een fontein uit het huis des Heeren uitgaan, en zal het dal van Sittim bewateren... Juda zal blijven in eeuwigheid, en Jeruzalem van geslacht tot geslacht", Joël 3:18, 20.

"En de naam der stad zal van dien dag af zijn: DE HEERE IS ALDAAR", Ezech. 48:35.

O, onuitsprekelijke zaligheid! "En hij zeide tot mij: "Deze woorden zijn getrouw en waarachtig; en de Heere, de God der heilige profeten, heeft Zijn engel gezonden, om Zijn dienstknechten te tonen hetgeen haast moet geschieden", Openb. 22:6.

Ik besluit daarom met deze bede van Mozes, de man Gods: *"Verzadig ons in de morgenstond met Uw goedertierenheid, zo zullen wij juichen, en verblijd zijn in al onze dagen. Verblijd ons naar de dagen, in dewelke Gij ons gedrukt hebt, naar de jaren, in dewelke wij het kwaad gezien hebben. Laat Uw werk aan Uw knechten gezien worden, en Uw heerlijkheid over hun kinderen. En de liefelijkheid des Heeren, onzes Gods, zij over ons; en bevestig Gij het werk onzer handen over ons, ja het werk onzer handen, bevestig dat", Ps. 90:14-17. Amen.*